

PERHON KUNTA

Kuva: Jasmin Alanko

TILINPÄÄTÖS 2023

Kunnanhallitus 25.3.2024

Tarkastuslautakunta 9.4.2024

Kunnanvaltuusto 17.6.2024

Sisälllys

1 Toimintakertomus.....	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.2 Perustietoa kunnasta.....	5
1.2.1 Väestö	6
1.2.2 Elinkeinoelämä	7
1.2.3 Rakentaminen ja asuminen.....	8
1.3 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	9
1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys	11
1.3.2 Kunnan taloudellinen kehitys	13
1.3.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	16
1.4 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	18
2 Tilikauden tuloksen muodostuminen	23
2.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	23
2.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	24
2.3 Rahoitusasema ja sen muutokset - tase.....	25
2.4 Taseen tunnusluvut	25
2.5 Kokonaistulot ja menot 2023 (ulkoinen).....	27
2.6 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	28
2.7 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	29
2.8 Konsernitase ja sen tunnusluvut.....	30
2.9 Tilikauden tuloksen käsittely	32
3 Talousarvion toteutuminen	33
3.1 Konserniyhtiöt	33
3.2 Yleishallinto	39
3.3 Sivistyslautakunta.....	50
3.4 Hyvinvointilautakunta	61
3.5 Tekninen lautakunta	71
3.6 Ympäristölautakunta.....	80
3.7 Yhteenveto tuloslaskelmaosan sekä rahoituslaskelmaosan toteutumisesta.....	82
3.8 Investointien toteutuminen 2023.....	84
4 Tilinpäätöslaskelmat.....	88
4.1 Tuloslaskelma	88
4.2 Rahoituslaskelma	89
4.3 Perhon kunnan tase 31.12.2023.....	90
4.4 Perhon kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat.....	91

4.4.1 Perhon kuntakonsernin tuloslaskelma.....	91
4.4.2 Perhon kuntakonsernin rahoituslaskelma.....	92
4.4.3 Perhon kuntakonsernin tase 31.12.2023.....	93
5 Tilinpäätöksen liitetiedot.....	94
5.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	94
5.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	97
5.3 Tuloslaskelman liitetiedot.....	98
5.4 Tasetta koskevat liitetiedot.....	100
5.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	100
5.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	107
5.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot (38).	109
5.6 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot.....	110
6 Vesi- ja viemärlaitoksen taseyksikön toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat.....	113

1 Toimintakertomus

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Vuosi 2023 painottui peruskuntahallinnon lisäksi useampaan kokonaisuuteen, jotka vaikuttavat lyhyellä ja pitkällä aikavälillä kuntalaisiin ja organisaation toimintaan. Nämä kokonaisuudet olivat;

Hyvinvointialueiden itsenäisen toiminnan käynnistyminen, joka kuntayhtymä Soitessa tehdyn huolellisen valmistelutyön ja osaavan hoito- ja hoivahenkilöstön ansiosta sujui hyvin Keski-Pohjanmaalla. Julkisen talouden kestävyysvaje näkyy luonnollisesti myös meillä ja arviot hyvinvointialueilla vuonna 2023 syntyneistä alijäämistä ovat karua luettavaa. Toimivien sosiaali- ja terveyspalvelujen ylläpitäminen harvaanasutuilla alueilla on kunnille erittäin merkittävä elinvoimatekijä ja Perhossakin on kiinnitettävä erityistä huomiota kansalaisten yhdenvertaisuuteen ja palvelujen saatavuuteen Sote-palveluissa.

Maankäyttö ja kaavoitus, erityisesti tuulivoimapuistojen kaavoitus ja kaavaprosessien eri vaiheiden lausuntopyynnöt ja viranomaisneuvottelut leimasivat vuoden 2023 työtä teknisessä toimessa ja toimielimissä. 6.3.2023 kuntaan jätetty kuntalaisaloite uusien tuulivoimaloiden rakentamisen kieltämisestä aiheutti paljon keskustelua sekä kuntalaisten, että päättäjien keskuudessa. Aihetta käsiteltiin myöhemmin myös jätetyssä valtuustoaloitteessa. Valtuusto äänesti molemmissa aloitteissa selvänumeroisesti tuulivoimarakentamisen hyödyntämisen puolesta, eikä vuoden 2022 alussa linjattuja suojaetäisyyksiä muutettu.

Liikuntahalli- keskuskeittiö/ruokala investoinnin toteuttaminen näkyi vuoden aikana Kirkonkylän kyläkuvassa, ensin n. 60 vuotta kyläkuvassa näkyneen ns. Kivikoulun purkamisena ja sen jälkeen käytännön rakentamisen käynnistymisenä. Kivikoulun purkumassat hyödynnettiin paikallisesti Perhon Kehitysyhtiön omistamien teollisuustonttien rakennekerroksissa.

Kunnan taloushallinnon muutokset, josta merkittävimpanä osan taloushallinnon tehtävistä ulkoistettiin Järvinet Oy:lle, johon Perhon kunta tuli omistajaksi ja toisaalta pitkäaikaisen taloussihteerin jäädessä hyvin ansaitsemille vapaavuosille, uuden taloussihteerin toimen täyttäminen, joka on osoittautunut haastavaksi.

Kunnan käyttötalouden sopeuttaminen hyvinvointialueuudistuksen ja kunnan muuttuneen tulovirran edellyttämälle tasolle. Valtuusto, eri toimielimet ja työryhmät etsivät kestäviä tapoja kehittää kunnan toimintoja siten, että saavutettaisiin parempi kustannustehokkuus, heikentämättä kohtuuttomasti kuntalaisille tuotettavia palveluja. Valtuusto päätti huhtikuussa sopeuttamistoimenpiteistä, joiden käytännön toimeenpano ajoittuu vuosille 2024 ja 2025.

Kunnan hallintosäännön laajempi uudistus toteutettiin vuoden 2023 aikana kolmessa osassa. Alkuvuodesta päivitettiin rakennustarkastajan ratkaisovaltaa, keväällä käsiteltiin sivistystoimen johtamisjärjestelmän rakenteita ja koko hallintosääntöpäivitystyö saatiin valmiiksi loppuvuodesta.

Kokonaisuudessa kunnan taloudellinen tulos oli vuonna 2023 parempi kuin talousarviota laadittaessa arvioitiin, mutta silti alijäämäinen. Käyttötalousmenot ovat vuoden 2024 talousarviossa edelleen suuremmat kuin kunnan tulovirta ja kustannustehokkuutta tulee myös tulevina vuosina parantaa. Talouden sopeuttaminen halutaan kuitenkin toteuttaa siten, että toimista aiheutuu mahdollisimman vähän heikennyksiä kuntalaisten palveluihin. Voimassa oleva kuntastrategiamme luo edellytykset uusien ja ennakkoluulottomien toimintatapojen kehittämiseksi ja toivoisinkin, että yhteisömme jäsenet, kuntalaiset ja yrityksen toisivat rohkeammin esille omia ajatuksiaan ja ideoita kotikuntamme toiminnan ja palvelujen kehittämiseen.

Perhossa 18.3.2024

kunnanjohtaja
Lauri Laajala

1.2 Perustietoa kunnasta

Perhon kunta sijaitsee Keski-Pohjanmaan itärajalla, valtatie 13 varrella. Kunnan alueelta saavat alkunsa Pohjanlahteen laskeva Perhonjoki ja Suomenlahteen laskeva Kymijoen vesistö.

Aluehallinnossa kunta kuuluu Keskipohjanmaan liittoon ja Kaustisen seutukuntaan. Perhossa on eteläisen Suomen laajimmat erämaa-alueet sekä mainiot metsästys- ja marjamaat. Pieniä järviä ja lampia kunnan alueella on satoja. Asutus on suurelta osin keskittynyt Perhonjoen ja valtatie varsille. Suurimmat kylätaajamat ovat Kirkonkylä, Möttönen ja Oksakoski. Naapurikuntia ovat Veteli, Halsua, Lestijärvi, Kyyjärvi Kivijärvi, Kinnula, Alajärvi ja Vimpeli.

Tärkeimmät etäisyydet kuntakeskuksesta laskettuna:

Helsinki	420 km
Rautatieasema Kokkola	100 km
Lähin merisatama Ykspihlaja	105 km
Lähin lentokenttä Kruunupyö	90 km
Jyväskylä	140 km
Seinäjoki	117 km

Perhon tunnuslukuja:

- Perustamisvuosi 1868
- Asukasluku (31.12.2023) 2.578 asukasta
- Pinta-ala 776,3 km² (vesistöä 24,9 km²)
- Veroprosentti v. 2023 8,86 % (ennen hyvinvointialue uudistusta vuosina 2017—2022 21,50 % ja vuosina 2014—2016 21,00 %)
- Kunnan tulovero t v. 2023 3.432.857,33 euroa (v. 2022 6.745.257,46 euroa)
- Kunnan tulovero/asukas 1.331,60 euroa
- Lainat (31.12.2023) 19.504.324 euroa
- Lainat/asukas 7.566 euroa
- Valtionosuudet/asukas 2.202 euroa

Hallinnollisesti Perho kuuluu seuraaviin toimipiireihin:

- Vaasan hovioikeus
- Vaasan hallinto-oikeus
- Vaasan vaalipiiri
- Puolustusvoimat, Pohjanmaan aluetoimisto
- Pohjanmaan käräjäoikeus
- Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
- Pohjanmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY)
- Keski-Pohjanmaan liitto
- Oulun hiippakunta
- Länsi-Suomen verotoimisto, Kokkolan toimipiste
- Metsäkeskus, Läntinen palvelualue
- EU asioissa Pohjois-Suomen suuralue
- ProAgria Keski-Pohjanmaa
- Maanmittauslaitos, Kokkola
- Keski-Pohjanmaan sosiaali- ja terveystyöntekijäyhtymä Soite
- Pohjanmaan TE-toimisto

1.2.1 Väestö

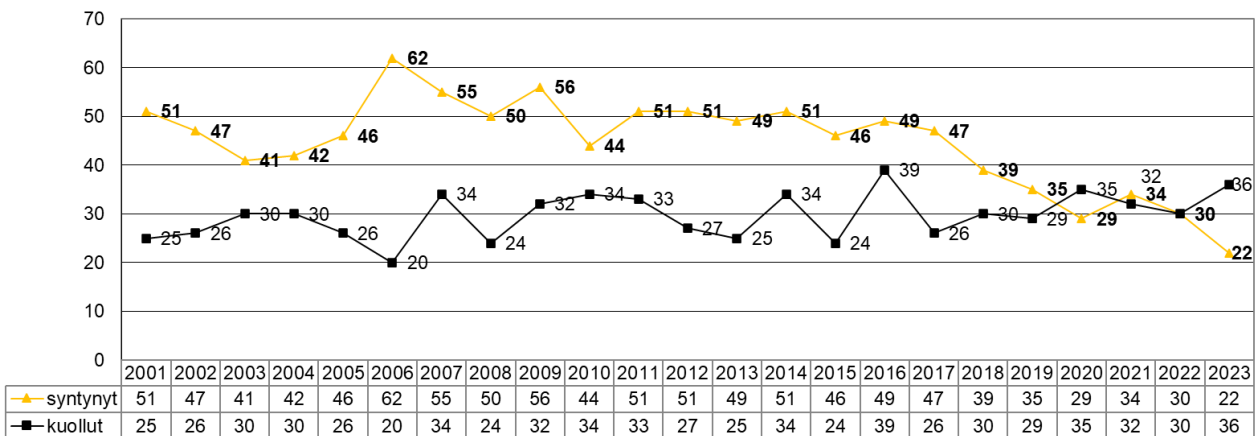
Perhon kunnan väkiluku 2023 lopussa oli 2.578, joka on -75 asukasta vähemmän kuin vuoden alussa.

Kunnasta vuonna 2023 muutti pois 125 henkilöä ja kuntaan muutti 60 henkilöä, nettomuutto on -65 henkilöä. Maahanmuutto Perhoon vuonna 2023 oli +5 henkilöä.

Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2023 syntyneitä oli 22 ja kuolleita 36. Syntyvyys ei ole ollut vielä kertaakaan näin alhaalla 2000-luvulla. Syntyvyys alitti kymmenen vuoden keskiarvon (38,2) 2,2 lapsella. Kuolleisuus ylittää kymmenen vuoden keskiarvon (31,5) 4,5 kuolleella.

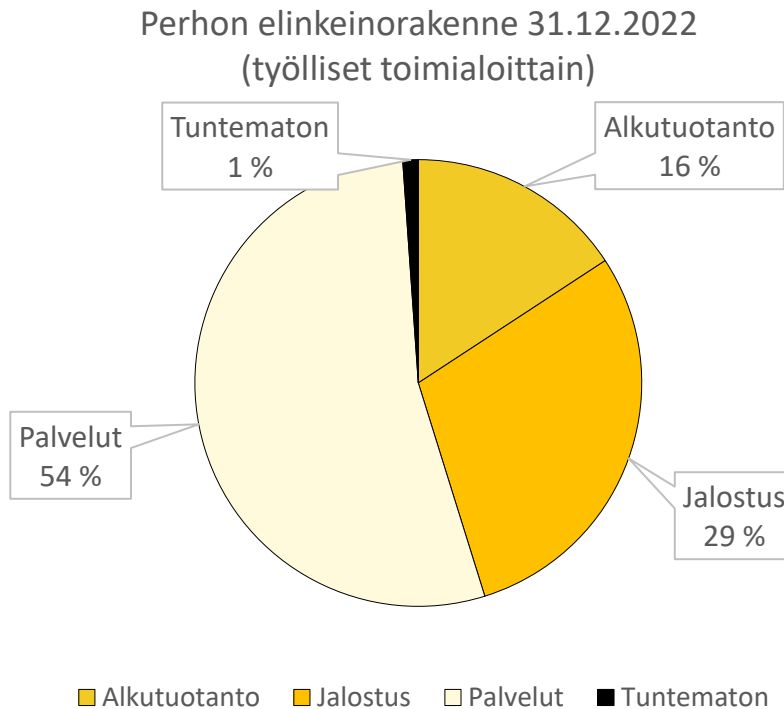
Luonnollinen väestönmuutos vuosina 2001 - 2023
Vuonna 2023 syntyi 22 ja kuoli 36 perholaista.

1.2.2 Elinkeinoelämä

Kunnassa asuvien työssäkäyvien lukumäärä 31.12.2023 oli 864.

Perhon elinkeinorakenne 31.12.2022, työpaikat päätoimialoittain:

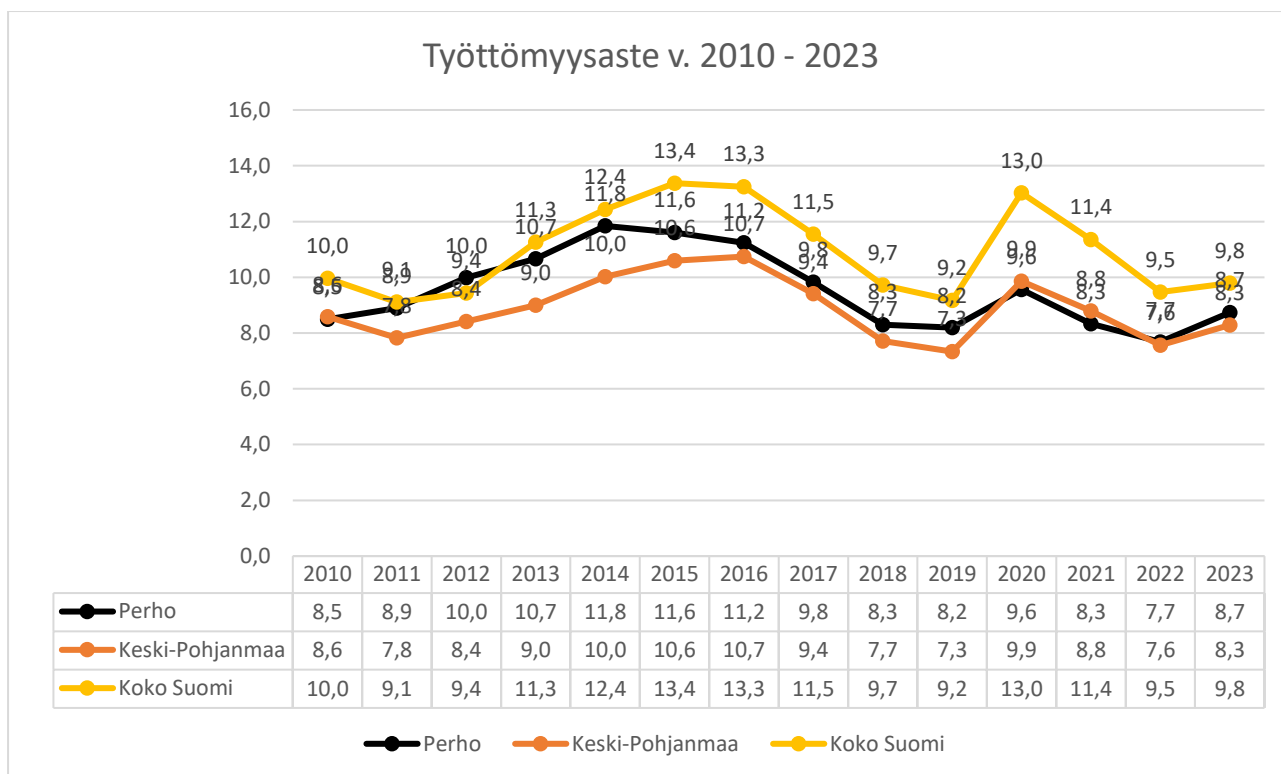

Vuoden 2023 keskimääräiseksi työttömyysasteeksi Perhossa muodostui 8,7 prosenttia. Halsuan työttömyysaste vuonna 2023 oli 9,1 prosenttia, Kaustisen 7,1 prosenttia, Lestijärven 6,7 prosenttia, Toholammin 6,6 prosenttia, Vetelin 6,6 prosenttia, Toholammin 6,6 prosenttia ja Kaustisen seutukunnan työttömyysaste vuonna 2023 oli 7,3 prosenttia.

Perhon työttömyysprosentti huonontui vuoteen 2022 verrattuna 0,9 prosenttiyksikköä, vastaava muutos oli Kaustisen seutukunnassa 0,7 Keski-Pohjanmaalla 1,1 ja koko maassa 0,3 prosenttiyksikköä.

Perhon työttömyysaste 8,7 % (vuosi ka), joka on Keski-Pohjanmaan (työttömyysaste oli 83 %, vuosi ka) kunnista toiseksi huonoin: Halsua 9,1 %, Kaustinen 7,1 %, Lestijärvi 6,7 %, Toholampi 6,6 %, Veteli 6,6 %, Kannus 8,4 %, Kokkola 8,6 %). Koko maan työttömyysaste oli 9,8 %.

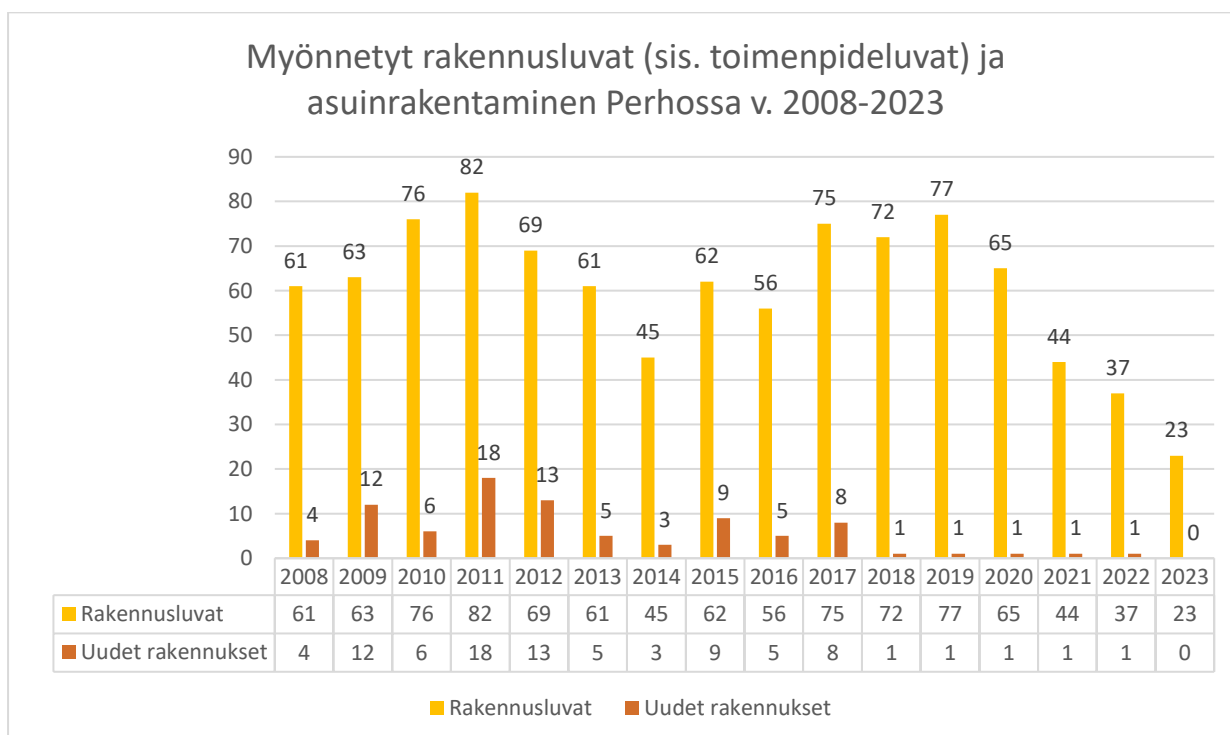
Pitkäaikaistyöttömien vuosikeskiarvo (yli yhden vuoden työttömänä olleet) määrä on 22. Alle 25-vuotiaita oli vuosikeskiarvona työttömänä 9.

1.2.3 Rakentaminen ja asuminen

Perhossa vuonna 2023 rakennuslupia myönnettiin 23. Uusia asuinrakennuksia ei luvitettu lainkaan.

Suomessa ei aloitettu vuonna 2023 yhdenkään asunnon rakentamista 74 kunnassa.

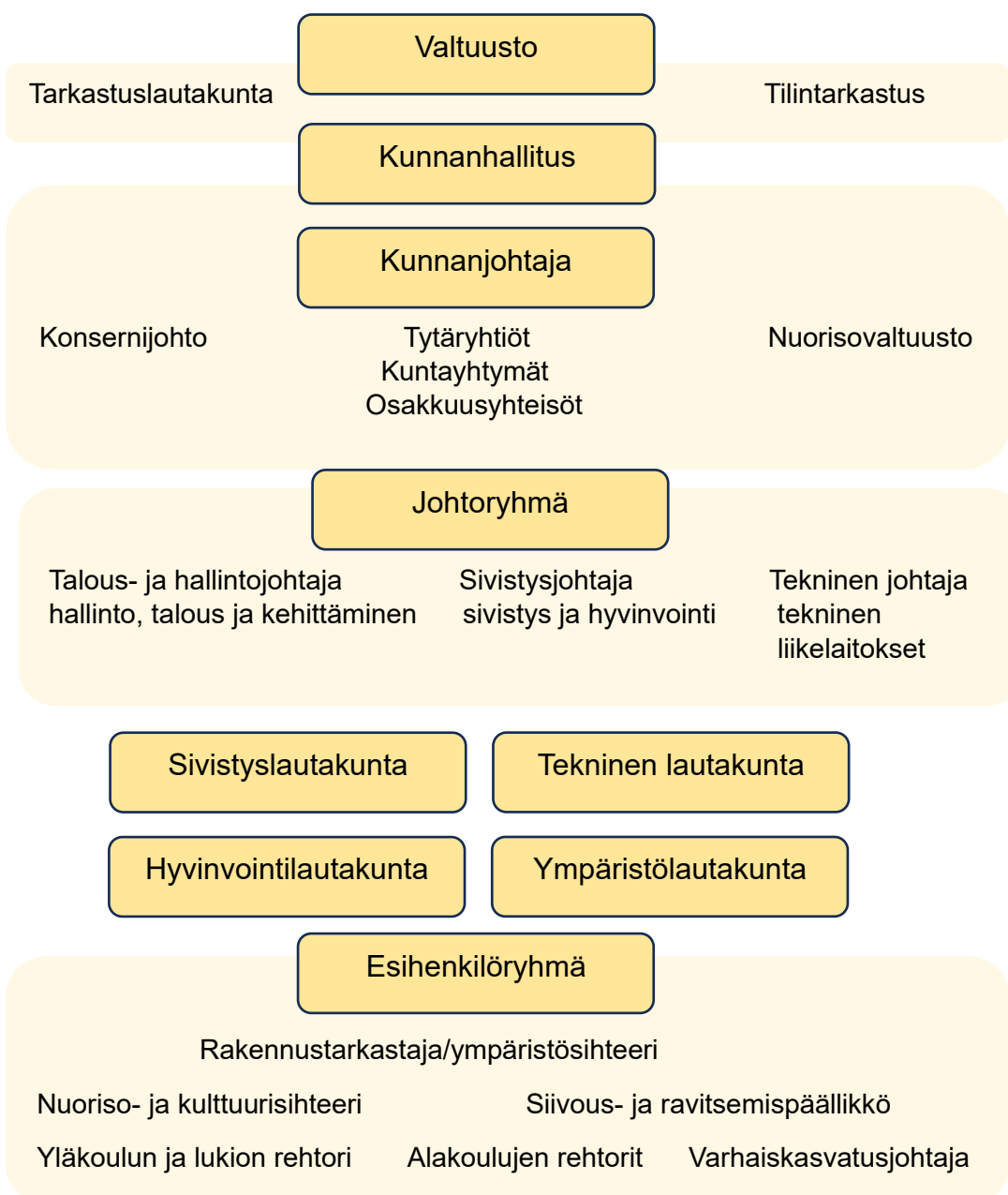

1.3 Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Hallinto-organisaatio

Päävastuualueet muodostavat organisaation, jota johtaa kunnanjohtaja. Osastopäälliköt vastaavat toimialansa toiminnasta sekä johtavat ja kehittävät toimintaa kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa.

Organisaatiokaavio

Kunnanvaltuusto

Riihimäki Pekka, valtuuston puheenjohtaja
 Erkkilä Rami, valtuuston I varapuheenjohtaja
 Humalajoki Asko, valtuuston II varapuheenjohtaja
 Alatalo Ilona, valtuutettu
 Hertteli Anni, valtuutettu
 Isomöttönen Antti, valtuutettu

Itäniemi Sirpa, valtuutettu
 Jaatinen Tanja, valtuutettu
 Kellokoski Matti, valtuutettu
 Kellokoski Mika V., valtuutettu
 Kivelä Markus, valtuutettu
 Kytölä Matti, valtuutettu
 Kytölä Mika, valtuutettu
 Louhula Matti, valtuutettu
 Peltokangas Tapio, valtuutettu
 Siironen Mirja, valtuutettu
 Syrjälä Toni, valtuutettu
 Tamminen Mikko, valtuutettu
 Vikman Joanna, valtuutettu

Sivistyslautakunta

Isomöttönen Antti, puheenjohtaja
 Jänkä Jussi, varapuheenjohtaja
 Aho Terhi, jäsen
 Anttiroiko-Rauma Kerttu, jäsen
 Humalajoki Tapani, jäsen
 Kinnunen Teea, jäsen
 Tamminen Mikko, jäsen

Tekninen lautakunta

Kytölä Mika, puheenjohtaja
 Kellokoski Mika V, varapuheenjohtaja
 Honkonen Alina, jäsen
 Kalliokoski Jukka, jäsen
 Tiala Helena, jäsen
 Kivelä Markus, jäsen
 Rannila Mari, jäsen

Tarkastuslautakunta

Kellokoski Matti, puheenjohtaja
 Syrjälä Toni, varapuheenjohtaja
 Kivelä Markus, jäsen
 Joutsen Sirkka, jäsen
 Koskela-Nevalainen Kaisa, jäsen

Kunnanhallitus

Louhula Matti, puheenjohtaja
 Peltokangas Tapio, I varapuheenjohtaja
 Siironen Mirja, II varapuheenjohtaja
 Kytölä Matti, jäsen
 Hertteli Anni, jäsen
 Alatalo Ilona, jäsen
 Jylhä Pauli, jäsen
 Poranen Helena, jäsen 23.10.-27.11.2023

Keskusvaalilautakunta

Koivukoski Olli, puheenjohtaja
 Rannila Maria, varapuheenjohtaja
 Jylhä Pauli, jäsen
 Järvelä Ritva, jäsen
 Saralampi Antti, jäsen

Hyvinvointilautakunta

Vikman Joanna, puheenjohtaja
 Rannila Maria, varapuheenjohtaja
 Itäniemi Sirpa, jäsen
 Kinnunen Matias, jäsen
 Humalajoki Jussi, jäsen
 Liukko Monika, jäsen
 Koivuniemi Jorma, jäsen

Ympäristölautakunta

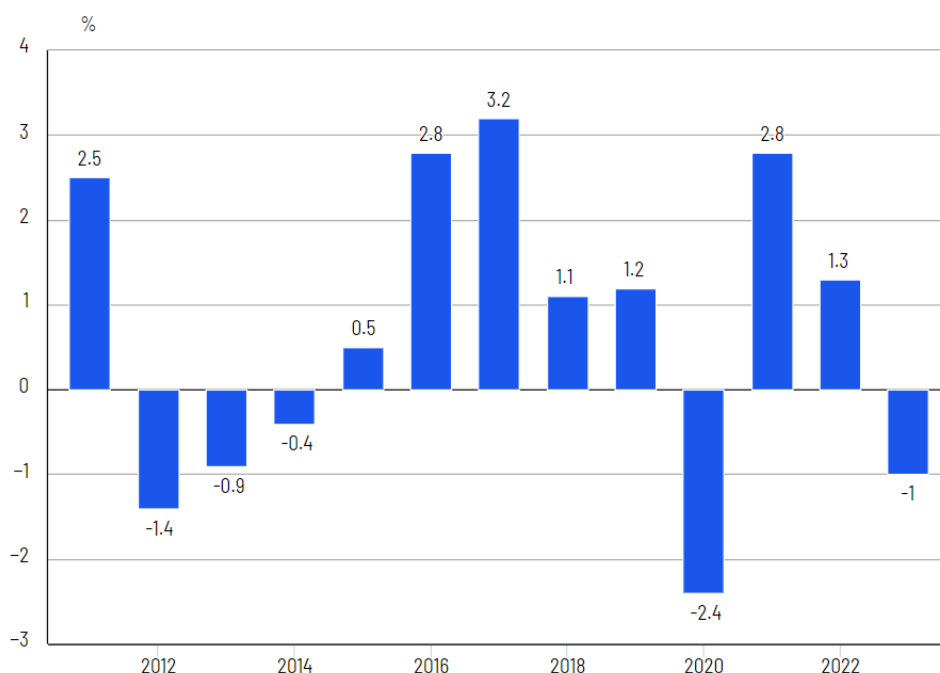
Riihimäki Jouko, puheenjohtaja
 Lassila Olavi, varapuheenjohtaja
 Huopana Tarja, jäsen
 Kortelainen Sami, jäsen
 Poranen Helena, jäsen
 Rauhala Jussi, jäsen
 Polvilampi Kirsi, jäsen

1.3.1 Yleinen taloudellinen kehitys

Bruttokansantuote laski 1,0 % vuonna 2023

Bruttokansantuotteen volyymi laski 1,0 % vuonna 2023 Tilastokeskuksen tarkentuneiden ennakkotietojen mukaan. Bruttokansantuote asukasta kohden laski jälleen finanssikriisin aikaisen, vuoden 2008 tason, alapuolelle. Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi yli seitsemään miljardiin euroon vuonna 2023.

Volyymin muutokset, %, B1GMH Bruttokansantuote markkinahintaan 2011-2023*

Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito

Lähde: Tilastokeskus 15.3.2024. Kansantalouden vuositilinpito 31.12.2023

Korkojen nousu kuritti kotitalouksia – maksettujen eläkkeiden kasvu ja hyvä työllisyys tukena

Kotitalouksien maksamat todelliset korot kasvoivat 3,7 miljardia euroa vuodesta 2022. Kotitalouksien saamat todelliset korot kasvoivat miljardin euron verran edellisestä vuodesta.

Sähkön ALV-alennus ja sähkötuki vaikuttivat positiivisesti kotitalouksien säästöön, vaikka kokonaisuutena kotitalouksien säästö oli hieman negatiivinen.

Kotitalouksien säästämisaste oli -0,4 %. Vuonna 2022 kotitalouksien säästämisaste oli -1,2 %. Kotitalouksien säästämisaste lasketaan säästön ja käytettävissä olevan tulon suhteena.

Kotitalouksien tuloja kasvatti palkkojen 5 %:n kasvu ja eläkkeiden 8 %:n kasvu edellisvuodesta.

Ennakkotietojen mukaan yksityiset kulutusmenot kasvoivat 5 % vuonna 2023. Myös yksityisten kulutusmenojen volyymi kasvoi hieman.

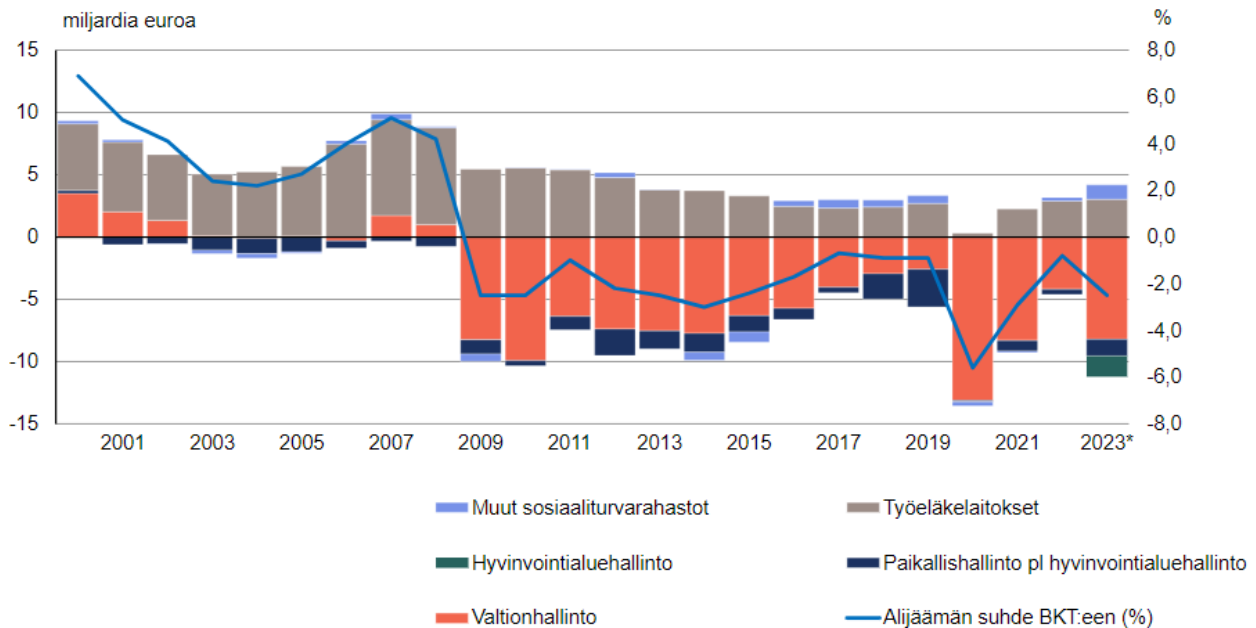
Lähde: Tilastokeskus 15.3.2024. Kansantalouden vuositilinpito 31.12.2023

Julkisyhteisöjen alijäämä kasvoi yli seitsemään miljardiin — valtio ja paikallishallinto reilusti alijäämäisiä

Julkisyhteisöjen rahoitusasema eli nettoluotonanto oli 7,0 miljardia euroa alijäämäinen vuonna 2023. Edellisenä vuonna alijäämä oli 1,4 miljardia euroa. Alijäämän kasvuun vaikuttivat muun muassa arvonlisäveron ja muiden tuoteverojen alentuneet kertymät, maksettujen palkkojen kasvu sekä hyvinvointialueisiin liittyvät menot.

Vuonna 2023 alijäämä oli 2,5 % suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Julkisyhteisöjen nettoluotonanto (+) tai nettoluotonotto (-) mrd. € ja suhde bruttokansantuotteeseen (%), vuosina 2000-2023*

Lähde: Tilastokeskus, kansantalouden tilinpito

Valtionhallinnon alijäämä oli 8,2 miljardia euroa, kun se edellisenä vuonna oli 4,2 miljardia euroa. Tähän vaikuttivat mm. verokertymän aleneminen, maksettujen palkkojen nousu ja tulonsiirrot hyvinvointialueille.

Valtionhallinnon maksetut korot kasvoivat nopeammin kuin saadut korot. Edelliseen vuoteen nähden korkotulojen ja –menojen erotus eli nettokorkomenot kasvoivat 0,3 miljardia euroa.

Kansantalouden tilinpidossa valtionvelan korkojen swap-järjestelyistä seuraavia maksuvirtoja ei kirjata korkoihin. Valtionvelan korkomenot ennen swappeja kasvoivat loivemmin kuin swappien jälkeen. Kokonaisuudessaan julkisyhteisöjen saadut korot kasvoivat hieman maksettuja enemmän, mikä johtuu työeläkelaitosten saamien korkojen kasvusta.

Paikallishallinnon, pois lukien hyvinvointialueet, alijäämä kasvoi edellisvuodesta, ollen 1,3 miljardia euroa. Ensimmäistä kertaa kansantalouden vuositilinpidossa mukana olleiden hyvinvointialueiden alijäämä oli 1,6 miljardia euroa. Hyvinvointialueille tammikuussa 2024 maksettu, vuoden 2023 rahoitusta korjaava puolen miljardin euron suuruinen kertakorvaus kirjattiin hyvinvointialueiden tuloksi ja valtionhallinnon menoksi tilastovuodelle 2023.

Arvonlisäveron kertymän alenemiseen vaikuttivat viime vuonna voimassa olleet sähkön määräaikaiset arvonlisäveron alennukset. Muiden tuoteverot laskua selitti erityisesti

varainsiirtoverojen kertymän lasku. Tähän vaikutti mm. asuntokaupan lasku. Muiden tuoteverojen joukko koostuu useammasta verosta. Myös autoveron kertymät alenivat.

Työeläkelaitosten rahoitusasema parani vuodentakaiseen verrattuna, ollen 3,0 miljardia euroa ylijäämäinen. Ylijäämään ei lasketa mukaan sijoitusten arvonmuutoksia.

Muiden sosiaaliturvarahastojen rahoitusasema parani, ollen runsaat 1,1 miljardia euroa ylijäämäinen. Tähän vaikutti ennen kaikkea kasvu saaduissa sosiaaliturvamaksuissa. Palkansaajakorvauksista perittyjen sairausvakuutusmaksujen osuutta nostettiin edellisvuodesta. Kasvuun vaikutti myös palkansaajakorvausten kasvu.

Lähde: Tilastokeskus 15.3.2024. Kansantalouden vuositilinpito 31.12.2023

1.3.2 Kunnan taloudellinen kehitys

Perhon kunnan tilikauden alijäämä on -67.196,04 € ja on 579.287 € edellisvuotta parempi. Käyttötalouden nettomenot pienenevät edelliseen vuoteen verrattuna 12,275 milj. euroa eli 50,19 %. Lasku johtuu Hyvinvointialue uudistuksesta, jossa vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyi kunnilta 21 uudelle hyvinvointialueille 1.1.2023.

Verotuloja saatiin 3,668 milj. euroa (-42,19 %) edellisvuotta vähemmän. Verotuloja kertyi yhteensä 5.027, kun kertymä oli edellisvuonna 8,695 milj. euroa. Valtionosuuksia vuonna 2023 kirjattiin 5.677 milj. euroa eli 7.996 milj. euroa edellisvuotta vähemmän. Vuonna 2022 valtionosuuksia kirjattiin 13.673 milj. euroa.

Vuosikate tilinpäätöksessä 2023 on 1,345 milj. euroa. Suunnitelman mukaisten poistojen (1,416 milj. euroa) jälkeen tilikauden tulokseksi muodostui -70.743,72 euroa. Tilinpäätössiirtojen (poistoeron vähennys 3.547,68 jälkeen tilikauden alijäämä on -67.196,04 €.

Investoinnit vuonna 2023 olivat 2,296 milj. € ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloja kirjattiin 0,010 milj. €.

Lyhytaikaista kuntatodistustalainaa ei ollut vuoden vaihteessa. Pitkäaikaisten lainojen kokonaismäärä kasvoi 2,407 milj. eurolla.

Kuntalain § 118 mukaan säädetään raja-arvoista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenettelystä. Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (kuntalain 110 §:n 3 mom.). Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettuna alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1.000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 %;
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;

3. asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
4. konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Perhon tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Kunnan vuosikate/ asukas	+570	+527	-20	+401	+1.019	+1.063	+146	+521,76
Kunta- konsernin vuosikate/ asukas	+737	+696	+144	+447	+1.238	+1.095	+377	+616,8
Tulovero- prosentti	21,00	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50	8,86
Kunnan lainamäärä/ asukas	3.003	4.596	5.882	6.733	6.922	6.906	6.445	7.566
Kuntakonsernin lainamäärä/ asukas	3.669	5.321	6.570	7.625	7.876	8.022	7.638	8.424
Ylijäämä /asukas, €	1.471	1.564	1.087	1.144	1.476	1.977	1.751	1.776
kertynyttä ylijäämää, milj. €	4,275	4,472	3,069	3,156	3,997	5,292	4,645	4,579
Kunnan omavaraisuus- aste	58,6	53,3	44,8	42,5	44,0	45,9	45,6	42,6
Konsernin omavarai- suusaste	54,2	49,0	42,0	39,1	40,8	41,3	41,0	42,47
Kunnan suhteellinen velkaantu- neisuus, %	53,0	65,8	85,7	88,0	84,0	79,6	76,0	160,0

Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	50,5	55,7	67,2	70,2	67,3	66,5	62,9	146,57
Kunta-konsernin vuosikatteen ja poistojen suhde						137,1	51,4	90,41
Konserni-tilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate						1,1	0,4	0,66

Perhon kunnan strategiassa 2022–2030 päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Talousarvio ja -suunnitelma tulee laatia niin, että ne toteuttavat kuntastrategiaa.

Kunnanvaltuuston toukokuussa 2022 hyväksymän kuntastrategian arvolause; ”Olemme ennakkoluulottomia tekemään yhdessä uusia asioita” yhdistää kunnan toiminnan arvot ja vision. Strategian keskiössä on pysyvä toimintakulttuurin muutos, jossa ideoivan kulttuurin kautta vapaus ja vastuu kehittämisestä jakautuu kaikille. Strategian onnistunut läpivienti näkyy kustannussäästöinä, yhteistyön lisääntymisenä ja parantuneina palveluina.

Perhon kuntastrategian toimeenpanopolku:

Askel: Ideoista toimeenpanoon

- Vapaus ja vastuu kehittämisestä kaikille, sidosryhmät (yritykset ja yhteisöt) mukaan, opitaan ideoimaan ja johtamaan strategista ideointia.
- Nähdään hyvä itsessämme, toisissamme ja teoissamme.
- Rohkeutta rakentaa palveluita ja elämyksiä, mitä ei ole muualla.
- Selkeät ideoiden ja projektien edistämisen työkalut.

Askel: Sujuvuudella taloushyötyjä

- Tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu.
- Ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia.
- Tartutaan ennakoivasti ja pitkäjänteisesti investointimahdollisuuksiin.
- Henkilöstön hyvinvointi suurennuslasin alle -> taloussäästöjä hyvinvoinnista.

Askel: Yhdessä hyvinvointi

- Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista.
- Kunta ja kuntalaiset yhteistyössä parantamaan viihtyisyyttä: tapahtumia, ympäristön viihtyvyyden kohentaminen talkoovoimin.
- Tehdään yritysten kesken enemmän yhteistyötä, tietoa tekemisistä ja yhteiskehittämistä.

Askel: Maineella vetoa ja työvoimaa

- Kuntaviestinnän aktivointi, kokonaisvaltainen viestintäsuunnitelma, sis. kunnan visuaalisen ilmeen uudistamisen.
- Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä.
- Tavoitellaan erityisesti paluumuuttajia ja yrityksiin työntekijöitä.

Strategialle on määritellyt hyötynäkökulmat, joilla arvioidaan toiminnan onnistumista ja oikeaa suuntausta. Hyötynäkökulmat ovat kestävä kuntatalous, asukasmäärän kehittyminen, työllisyys, ympäristön viihtyvyys, kuntalaisten osallisuus, positiivinen asenneilmapiiri ja kiitoskulttuuri, kuntalaisten hyvinvointi, henkilöstön työtyytyväisyys ja hyvinvointi sekä ulkoinen kuntaimago.

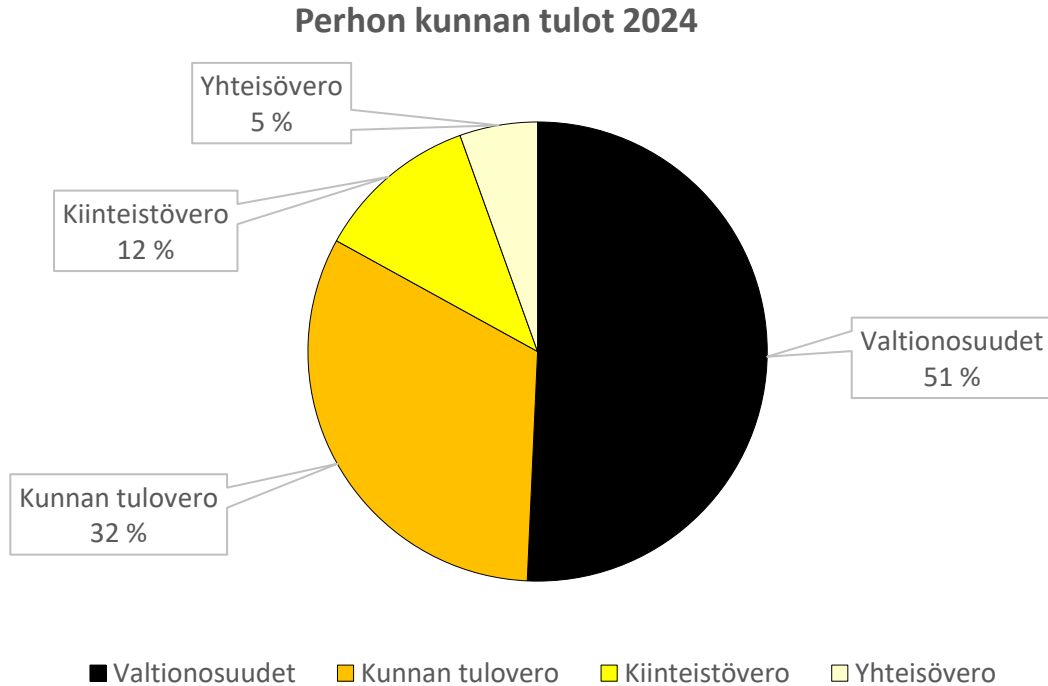
Toimeenpanopolun askeleet muuttuvat käytännön tekemiseksi vuosittain laadittavissa ja kunnanvaltuuston vahvistamissa toimintasuunnitelmassa ja talousarviossa. Toimintasuunnitelmaan mietitään käytännön toimenpiteet, varataan talousarvioon tarvittavat resurssit ja määritellään mittarit, pohjana strategiassa määritelty hyötynäkökulma. Mittarit ovat joko numeraalisia (esim. talouden tunnusluvut, asukasluku, työllisyys) tai saatuun mielikuvaan, kokemukseen tai tunteeseen (veto- ja pitovoima, kuntakuva, viihtyvyys) perustuvia. Strategian läpivienti, seuranta ja arviointi muodostavat kokonaisuuden, joka on jatkuva prosessi ja osa kunnan toimintakulttuuria.

1.3.3 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntalain mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta. Talouden kehittymisen suuntaa kuvataan mm. vertaamalla toimintakulujen kasvua verotulojen kasvuun. Toimintakulujen kasvu ei saisi ylittää verotulojen kasvua. Tilinpäätöksen mukaan käyttötalouden toimintakate (käyttötaloustuotot – käyttötalousmenot) pieneni edellisvuodesta 12,036 milj. €. Kokonaisverotulot ja valtionosuudet laskivat ja olivat vuonna 2023 yhteensä 10,703 milj. € Vuoden 2023 tuloveroprosentti on 8,86.

Toimintavuoden taloudellinen asema heikkeni edellisvuoteen verrattuna, mutta täyttää tasapainossa olevan talouden tunnusmerkit (vuosikate ei kata poistoja ja korvausinvestointeja). On huomioitava, että vuoden 2022 taloudessa näkyy vielä Hyvinvointialueelle vuodenvaihteessa 2023 siirtyneitä tuloja ja menoja, sekä omaisuuseriä, eivätkä talouden luvut ole siltä osin vertailukelpoisia. Lainakanta kasvoi vuonna 2023 muun muassa liikuntahalli-investoinnin vuoksi.

Yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa kunnan verotulojen kertymään ja tällä hetkellä taloudellinen tilanne on haastava. Korkojen odotetaan kuitenkin laskevan kesällä 2024, mutta kunnilla on silti edessään vaikeat ajat. Talouden taantumien takia talousarvioon 2024 arvioidut verotulot eivät luultavasti tule toteutumaan, vaan talousarvio tulee verotulojen osalta pettämään. Tämä vaikuttaa merkittävästi Perhon kunnan talouteen, koska puolet Perhon kunnan toiminnasta rahoitetaan kunnan omilla verotuloilla.

Tämän lisäksi valtion rahoituksen osuus on historiallisen alhaisella tasolla, joten kuntien tulee jatkossa seisoa enemmän omilla jaloillaan. Kunnat eivät voi luottaa, että valtio rahoittaa kuntien toimintaa.

Kuntien tasapainottamisen tarpeet ovat isot, sillä monessa kunnassa valtionosuudet vuonna 2024 ovat miinuksella. Valtionosuuksien painoarvo kuntien taloudessa tulee heikkenemään. Valtio valmistelee paraikaa kuntien rahoitusjärjestelmän uudistusta, joka tulee voimaan 1.1.2026. Uudistuksen pitäisi auttaa kuntia, mutta mitään linjauksia ei vielä ole tehty.

Työllisyyspalveluiden järjestämisvastuu siirtyy TE-toimistoilta kunnille 1.1.2025 ja samalla nykyiset TE-toimistot lakkautetaan. TE-toimistojen henkilökunta siirtyy liikkeenluovutuksella valtiolta kuntiin ja kuntayhtymiin. Työllisyyspalveluista tulee kunnille uusi peruspalvelujen järjestämistehtävä. Tähän asti kunnat ovat maksaneet pitkäaikaistyöttömistä ns. Kelan sakkomaksua, joka on puolet kunnan pitkäaikaistyöttömien työmarkkinatuesta 300 päivän jälkeen. Vuoden 2025 alusta sakkomaksuja alkaa kertyä jo 100 päivän jälkeen, joten työttömyysaste on kunnille entistä tärkeämpi luku, joka vaikuttaa kuntien talouteen.

Pienten lukiodien lisää ollaan uudistamassa saavutettavuuteen perustuvaksi lisäksi. Tällöin maksuperusteena ovat koulutuksen järjestäjän syrjäinen sijainti ja vähäinen oppilasmäärä. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2024 aikana, mutta saavutettavuuslisän mukaisia rahoituspäätöksiä tehdään vasta vuodelle 2026.

Vuonna 2026 päättyy kolmen vuoden sote-kiinteistöjen ns. pakkovuokra. Hyvinvointialueet tekevät parhaillaan uudistuksia palveluverkkoonsa, joten on riski, että kuntien omistamia sote-kiinteistöjä jää osa vuokraamatta. Kunnilla on kuitenkin lain sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta § 43 mukaan oikeus saada korvaus uudistuksen omaisuusjärjestelyistä kunnalle aiheutuvista kustannuksista tietyin edellytyksin.

1.4 Selonteko kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Määritelmiä

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta ovat osa hyvää johtamis- ja hallintotapaa.

Riskillä tarkoitetaan haitallista tapahtumaa, joka voi toteutuessaan vaarantaa kunnan palvelutuotannon toiminnan, tavoitteiden saavuttamisen, päätösten toimeenpanon tai muutosten toteutumisen. Riski voi myös aiheuttaa vahinkoa, menetyksiä tai resurssien tuhlausta sekä vaikuttaa negatiivisesti maineeseen, kuntalaisiin, asiakkaisiin, henkilöstöön tai muihin sidosryhmiin.

Riskienhallinnalla tarkoitetaan menettelyitä, joilla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan edellä kuvattuja uhkia. Riskienhallinnalla otetaan kantaa siihen, miten suuria riskejä ollaan valmiita ottamaan ja miten suuria menetyksiä organisaatio pystyy kestävänsä. Nämä ratkaisut vaikuttavat siihen, millaisiin riskienhallintatoimenpiteisiin ryhdytään.

Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tilintarkastaja ja tarkastuslautakunta. Tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan vastuulla on kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksessa arvioida ja raportoida, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta asianmukaisesti järjestetty.

Järjestäminen ja vastuut

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa johtamista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjen avulla tuotetaan kohtuullinen varmuus tuloksellisesta ja tavoitteiden mukaisesta toiminnasta sekä hyvän hallinnon toteutumisesta ja toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta. Perhon kunnan hallintosäännön luku 11, 90–93 §:t määrittelee sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan vastuut ja tehtävät toimielimille.

Sisäisen valvonnan tulee toteutua osana päivittäistehtäviä ja toimintaprosesseja, jolloin varmistetaan

- tavoitteiden saavuttaminen
- toiminnan tuloksellisuus
- toiminnan tehokkuus, jatkuvuus ja häiriöttömyys
- raportoinnin ja tiedon luotettavuus ja eheys
- resurssien ja omaisuuden turvaaminen
- lainsäädännön ja ohjeiden noudattaminen

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kattavat paitsi kunnan oman toiminnan, niin myös toiminnan, josta kunta vastaa omistuksen, ohjaus- ja valvontavastuun tai muiden velvoitteiden tai sopimusten nojalla. Riskienhallinnan kattaa paitsi kunnan päivittäisen toiminnan, myös päätöksenteon. Päätöksenteon edellytyksenä on toimiva ja kattava riskien tunnistaminen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kokonaisuus rakentuu hallinnon järjestämisestä, johtamisvastuista, valvontatoimenpiteistä, raportoinnista, seurannasta ja arvioinnista. Tavoitteena on jatkuva, vuosittain kehittyvä prosessi toimintatapojen edistämiseksi.

Kunnanvaltuusto vastaa kuntalain mukaisesti kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Kuntalain mukaan kunnanhallituksen tulee huolehtia sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Kunnanhallitus valvoo sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanoa, tuloksellisuutta ja raportointia. Lisäksi kaikki

tilivelvolliset toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa varojen käytössä vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamisesta.

Konsernijohto vastaa kuntalain mukaan konsernivalvonnan järjestämisestä. Kuntakonsernin tytäryhteisöissä hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat yhteisön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta lainsäädännön, valtuuston määrittelemän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteiden ja konsernijohtoon antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Perhon kuntaorganisaation sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty kuntalain edellyttämällä tavalla ja toteutettu annettuihin määräyksiin ja ohjeisiin perustuen. Kunnanvaltuusto on hallintosäännössä määritellyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joka ohjaa koko konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä. Kunnanvaltuusto edellyttää, että kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaatiotasolla toteutuu riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta. Kunnanhallitus on edelleen antanut täydentävät ohjeet (13.5.2019 § 102) sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseksi. Kukin toimiala ja liikelaitos sekä niiden tilivelvollisen johdon on tullut huolehtia vastuualueensa osalta riittävien ja toimivien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelytapojen toteuttamisesta kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Selonteko on valmisteltu huomioiden toimialoittain laaditut riskikartoitukset ja niiden pohjalta laadittujen toteutumaraporttien pohjalta osastopäälliköiden ja toimitusjohtajien laatimista yhteenvedoista ja näissä mahdollisesti havaituista puutteista sekä valvonnan kehittämiseen tähtäävistä toimenpiteistä. Tämän lisäksi selonteko perustuu konsernijohtolle muodostuneeseen kokonaiskäsitykseen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta.

Selonteon laatimisessa on otettu huomioon kuntastrategiassa, hallintosäännössä ja muissa toimijoille annetuissa ohjeissa konsernivalvonnalle asetut tavoitteet. Toimintayksiköiden esimiehet ovat raportoineet havaituista poikkeamista ja niistä aiheutuneista toimenpiteistä sekä ennaltaehkäisevistä kehittämistoimenpiteistä tämän selonteon tausta-aineistoksi kerätystä aineistossa.

Selonteossa tuodaan esille havaitut poikkeamat ja ennaltaehkäisevät kehittämissuhteet.

Havaitut puutteet

Tilikauden aikana ei ole raportoitu toteutuneista sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan puutteista, joista olisi aiheutunut merkittävää haittaa kunnan ja kuntakonsernin toiminnalle. Teknisen toimiston jäljempänä raportoimaan poikkeamaan ei olisi kunnan sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla voinut estää, koska vesivahinko tapahtui yksityisomistuksessa olevassa kohteessa.

Teknisen toimiston osalta on raportoitu kaksi poikkeamaa. Osoitteessa Honkakuja 3 omakotitalossa sattunut vesivahinko ja siitä aiheutunut korvausvaatimus Perhon tekniselle lautakunnalle. Tekninen lautakunta on käsitellyt asiaa kahdesti, ensimmäisellä kerralla lautakunta hylkäsi esitetyn korvausvaatimuksen ja päätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen käsittelyssä lautakunta hyväksyi oikaisuvaatimuksen ja päätti ottaa alkuperäisen korvausvaatimuksen uudelleen käsiteltäväksi. Uudelleen käsittelyssä lautakunta päätti korvata vesivahingon aiheuttamat vahingot täysimääräisesti. Kunnanhallitus käsiteli asiaa 21.8.2023 ja 11.9.2023 ja päätti esittää valtuustolle talousarviomuutosta siten, että korjausta varten varataan 50 000 €:n määräraha vesihuoltolaitoksen kustannuspaikalle vahingon korjaustöihin. Valtuusto hyväksyi talousarviomuutoksen 18.9.2023.

Laaditussa poikkeamaraportissa on kuvattu toimenpiteet, joilla vastaavien vahingonkorvausten syntyminen estetään.

Toinen teknisen toimiston raportoima poikkeama koski Liikuntahallin ja As Oy Perhon Paronin kvr-urakkakilpailutuksesta saatuja palautteita. Palaute koskee kilpailutuksessa esitettyjen referenssivaatimusten tasoa. Hankinta keskeytettiin, eikä siitä aiheutunut taloudellisia menetyksiä. Jatkossa kilpailutusten valmisteluun varataan enemmän aikaa, jotta esitetyt vaatimukset ovat oikean mittaisia hankkeeseen suhteutettuna.

Sivistys päävastuualueen osalta on aiheutunut poikkeamia rekrytoinneissa, johtuen valittujen henkilöiden ilmoitettua, että ei ota paikka vastaan ja tilalle on jouduttu valitsemaan ei kelpoisia määräaikaista henkilöitä, sekä vakinaisten avainhenkilöiden irtisanouduttua lomakauden kynnyksellä. Tilanne aiheutti merkittävää kuormitusta osastopäällikölle, johtuen siitä, että tulevan lukuvuoden suunnittelu oli käytännössä tekemättä.

Poikkeamaraportissa on esitetty toimenpiteitä, joilla vastaavia kriisiytymisiä ja työkuorman odottamattomia kasvuja voidaan ennaltaehkäistä.

Kehittäminen ja kehittämiskohteet

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessia kehitetään kuntakonsernissa toimialojen, tytäryhtiöiden ja liikelaitosten erilaiset tarpeet ja toteutusresurssit huomioiden. Toimintatapoja ja työkaluja arvioidaan ja kehitetään siten, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta muodostuu kiinteäksi osaksi kuntakonsernin tavallisia toimintaprosesseja. Tämän tuloksena toimintaympäristön muutokset sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisen painopisteet pystytään kohdentamaan yhtenäisemmin ja tavoitteellisemmin. Tavoitteena on, että toimintatavoilla pystytään ennakoimaan muuttuva toimintaympäristö ja hyödyntämään uudet mahdollisuudet.

Kunnan valmiussuunnittelussa huomioidaan globaalien tapahtumien vaikutukset toiminnan kehittämisen näkökulmasta.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäinen valvonta on riippumaton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tukitoiminto, joka toimii kunnanhallituksen ja kunnanjohtajan alaisuudessa. Sisäinen valvonta auttaa kunnan johtoa valvontavelvollisuutensa täyttämässä. Sisäisen valvonnan tehtävänä on objektiivisella arviointi- ja varmistustoiminnalla sekä ohjeistuksilla tukea kehittämistä ja tavoitteiden saavuttamista.

Sisäistä valvontaa ohjaa hallintosääntö, jossa määritellään toiminnan tarkoitus, toimivalta ja vastuut. Vuonna 2023 sisäinen valvonta on toteutunut kunnanhallituksessa päätetyn riskienhallintasuunnitelman pohjalta ja on raportoitu toimialoittain tässä selonteossa tai selonteon tausta-aineistona.

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta tuli voimaan 1.1.2023. Kysymys on EU:n ilmoittajan suojeludirektiivin (2019/1937) eli ns. whistleblower-direktiivin täytäntöönpanosta. Ilmoituskanava ei ole yleinen palautekanava, vaan nimenomaan vakavien väärinkäytösten ilmoittamista varten luotu palvelu. Perhon kunta on ottanut sisäiseen käyttöön sähköisen Whistleblower ilmoituskanavan.

Havaittujen poikkeamien perusteella on tehty korjaavia toimenpiteitä ja ne on selonteon tausta-aineistona olevassa raportoinnissa dokumentoitu. Korjaavien toimenpiteiden ja toimintakulttuurin muutoksen läpivientiin tulee jatkossa kiinnittää erityistä huomiota.

Sisäisen valvonnan raportointien yhteenveto osastoittain

Konserni

Perhon kunnan konserni:

Perhon Kehitysyhtiö, Kiinteistö Oy Perhon Kartano, Perhon Opiskelija-asunnot Oy, As Oy Perhon Paroni, As Oy Perhonjokiranta ja As Oy Rivihiekka sekä kuntayhtymät Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä ja Keski-Pohjanmaan liitto. Ja näiden lisäksi osakkuusyhteisöt KaseNet Oy, Järvinet Oy ja Kokkolanseudun Kehitys Oy.

Konsernijohto valvoo, että yhteisöt toimivat asetettujen tavoitteiden suuntaisesti. konserniyhtiöt tuntevat hallintosäännön ja ohjeiden sisällöt. Vastuunjako konserniohjauksessa on selkeä, eikä tunnisteta merkittäviä riskejä näiltä osin. Konsernijohto seuraa yhtiöiden toimintaa ja talousarviossa annettujen tavoitteiden toteutumista puolivuositain osavuosikatsauksen (1–6) ja tilinpäätöksen (1–12) yhteydessä, sekä yhtiökokouksissa.

Konserniin kuuluville yhteisöille asetetut tehtävät ja vastuunjako ovat selkeät ja riittävät. Tarvittaessa konsernijohto ohjeistaa yhteisöjen toimintaa myös yksittäisissä tilanteissa.

Yleishallinto

Yleishallinnossa johtavien viranhaltijoiden ja tukihenkilöstön virat ja toimet ovat olleet täytettynä ja toiminnassa on voitu keskittyä toimintojen ylläpitoon ja kehittämiseen. Päätöksenteon osalta toimielimet ovat palautuneet ns. läsnäolokokouksiin. Yleishallinnossa etätyötä on hyödynnetty huomioiden asiakaspalvelun toimivuus.

Taloushallinnossa vuoden aikana tapahtuneet henkilöstövaihdokset ovat aiheuttaneet haasteita, mutta taloudellisilta menetyksiltä on välttytty. Tilannetta on korjattu lyhytaikaisilla lisärekrytoinneilla ja ostopalveluita käyttämällä.

Koko organisaation osalta vuoden 2023 aikana kiinnitettiin erityistä huomiota eri toimenpitein sairauspoissaolojen kehitykseen. Toimenpiteiden vaikuttavuudessa onnistuttiin erinomaisesti ja vuonna 2022 sairauspoissaolot olivat 22,1 pv/hlö ja vuonna 2023 15,0 pv/hlö. Laskua 7,1 pv/hlö.

Sivistys

Sivistystoimi pysyi lähes talousarviossa toimikaudella (100,4 %). Johtavien viranhaltijoiden osalta työn kuormittavuuteen tulee kiinnittää huomiota, jotta voidaan edesauttaa henkilöstön työssä jaksamista. Vuoden aikana havaitut poikkeamat on dokumentoitu ja käsitelty ohjeistuksen mukaisesti.

Tekninen ja ympäristö

Tekninen toimi on pysynyt talousarviossa toimikaudella. Henkilöstöressurssin niukkuutta on aiheuttanut kiinteistönhoidon sekä siivous- ja ravitsemispalvelujen toimien täyttämättömyys. Talousarviossa varatun investointiohjelman toteutuminen jäi merkittävästi suunnitellusta, johtuen useista eri tekijöistä, muun muassa johtavien viranhaltijoiden työkuormasta ja ostopalveluina hankittavien palveluiden tarjonnasta. Teknisellä päävastuualueella havaitut poikkeamat on dokumentoitu ja käsitelty ohjeistuksen mukaisesti.

Kunnanhallituksen kokonaisarvio

Kuntakonsernin valvontaympäristö kokonaisuutena, muodostaa hyvän pohjan sisäiselle valvonnalle ja riskienhallinnan prosessin kehittämiseksi. Valvonnan vastuut ja organisaatiotason kontrollit on hallintosäännössä määritelty kuntalain edellyttämällä tavalla.

Valvontavastuu sekä sisäisen valvonnan merkitys on tiedostettu ja sen toimivuuteen sekä läpinäkyvyyteen on panostettu. Ohjeistusta tarkennetaan toiminnan muuttuessa ja toimintatapoja yhtenäistetään. Toimintatapoja, seuranta ja raportointia on tehostettu kunnan johtoryhmän ja esimiestyöryhmän kautta. Tavoitteena on ennakoiva toimintatapa, joka on osa tavallista toimintaa.

Kunnanhallituksen tiedossa ei ole lakisäätteisten tehtävien laiminlyöntejä tai muita lakien ja säännösten tai hyvän hallinto- ja johtamistavan vastaisia toimia, joista saattaisi seurata merkittävä korvaus, kanne tai muu sellainen vaatimus tai oikeusseuraamus. Kunnanhallituksella ei myöskään ole tiedossa omaisuuden hankinnan, luovutuksen tai hoidon valvonnan osalta laiminlyöntiä tai muuta virheellistä menettelyä, josta saattaisi aiheutua kunnalle merkittävä korvausvaade tai muu oikeudellinen vastuu.

Kunnanhallituksen arvion mukaan hallintoa on hoidettu toimintaa velvoittavien lakien ja säännösten sekä hyvän hallinto- ja johtamistavan mukaisesti. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on olennaisilta osiltaan toimivaa ja asianmukaisesti järjestetty, ja ne tuottavat kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta ja lainmukaisuudesta.

2 Tilikauden tuloksen muodostuminen

2.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>
Toimintatuotot	2 616	2 854
Toimintakulut	<u>-12 184</u>	<u>-24 459</u>
Toimintakate	-9 568	-21 605
Verotulot	5 026	8 695
Valtionosuudet	5 676	13 673
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	163	235
Muut rahoitustuotot	492	181
Korkokulut	-306	-130
Muut rahoituskulut	<u>-138</u>	<u>-661</u>
Vuosikate	1 345	388
Poistot ja arvonalentumiset	-1 415	-1 338
Satunnaiset tulot		
Tilikauden tulos	-70	-950
Poistoeron lis (-) tai väh (+)	3	4
Rahastojen lis (-) tai väh (+)	0	300
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-67	-646
<i>TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</i>		
	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	21,5	11,7
Vuosikate/Poistot, %	95	29
Vuosikate, €/asukas	522	146
Asukasmäärä	2 578	2 653

TOIMINTAKATE on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

VUOSIKATE osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyttä.

Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä. Investointien tasolla merkitystä.

2.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	1 345	389	2 845
Tulorahoituksen korjauserät	-9	20	-482
Toiminnan rahavirta	1 336	409	2 363
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-2 296	-1 202	-5 283
Rahoitusosuudet investointimenoihin	231	51	228
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	10	31	3 554
Investointien rahavirta	-2 055	-1 120	-1 501
Toiminnan ja investointien rahavirta	-719	-711	862
Rahoituksen rahavirta	-	-	-
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 800	6 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 393	-6 391	-211
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-1 000	-39
Lainakannan muutokset	2 407	-1 391	-250
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2	-8	-2
Vaihto-omaisuuden muutos		9	
Saamisten muutos	293	724	-156
Korottomien velkojen muutos	-482	815	-162
Muut maksuvalmiuden muutokset	-187	1 540	-320
Rahoituksen rahavirta	2 220	149	-570
Rahavarojen muutos	1 501	-562	292
Rahavarat 31.12., (1 000 €)	8 500	7 000	7 561
Rahavarat 01.01., (1 000 €)	<u>6 999</u>	<u>-7 562</u>	<u>-7 270</u>
Muutos	1 501	-562	291

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-162	-3 578	-5 748
Investointien tulorahoitus, %	65,1	33,8	56,3
Lainanhoitokate	0,60	0,23	1,22
Kassan riittävyys, pv	207,90	95,00	97,00
Asukasmäärä	2 578	2 653	2 676

Tunnuslukujen laskentakaavat: $Investointien\ tulorahoitus,\ \% = 100 \cdot Vuosikate / Investointien\ omahankintameno$
 $Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)$

$Kassan\ riittävyys\ (pv) = 365\ pv \times Rahavarat\ 31.12. / Kassasta\ maksut\ tilikaudella$

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	159,9 %	76,0 %	79,7 %

Suhteellinen velkaantuneisuus -% kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Suhteellinen velkaantuneisuus oli koko kuntasektorilla keskimäärin 56,5 % vuonna 2022.

*Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 * (Vieras pääoma – Saadut ennakot) / Käyttötulot*

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Kertynyt ylijäämä, milj. €	4,579	4,645	5,292
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	1.776	1.751	1.977

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Lainakanta 31.12. (1000 €)	19 504	17 097	18 488
Lainat €/asukas	7 566	6 445	6 906

Lainakanta 31.12. = Vieras pääoma – (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Lainat ja vuokravastuut, 31.12. (1000 €)	19 599	17 193	18 669

Tunnusluku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuut huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 602	6 480	6 976

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Lainasaamiset 31.12. (1000 €)	0	0	0

= Sijoitukseen merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Asukasmäärä 31.12.	2 578	2 653	2 676

2.5 Kokonaistulot ja menot 2023 (ulkoinen)

TULOT	<u>2023</u>	<u>%</u>
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	2 615 653,38	18,4
Verotulot	5 026 710,00	35,4
Valtionosuudet	5 676 773,00	40,0
Korkotuotot	162 714,64	1,1
Muut rahoitustuotot	492 305,08	3,5
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Käyttöom. myyntivoitot	-8 693,67	-0,1
- Pakollisten varausten vähennys	0,00	
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	230 808,03	1,6
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutust.	10 389,00	0,1
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		0,0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		0,0
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	14 206 659,46	100,0
MENOT		
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	-12 184 270,48	97,3
Korkokulut	-306 493,08	2,4
Muut rahoituskulut	-138 277,02	1,1
Satunnaiset kulut		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Käyttöomaisuuden myyntitappiot		
- Pakollisten varausten muutos (+/-)		
Investoinnit		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-2 296 468,17	18,3
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 406 996,00	-19,2
Lyhytaikaisten lainojen vähennys		0,0
Oman pääoman vähennykset	0,00	
Kokonaismenot yhteensä	-12 518 512,75	100,0
<i>Täsmäytys</i>		
Kokonaistulot yhteensä	14 206 659,46	
Kokonaismenot yhteensä	<u>-12 518 512,75</u>	
	1 688 146,71	
Muut maksuvalmiuden muutokset (rahla)	<u>-186 774,63</u>	
= Rahavarojen muutos	1 501 372,08	

2.6 Konsernin tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Vuoden 2023 luvuissa ei ole hyvinvointialueen rahoitus enää mukana, joten luvut eivät ole siltä osin vertailukelpoisia.

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Toimintatuotot	3 527	15 919	15 628
Toimintakulut	-14 212	-38 228	-35 972
Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	6	1	1
Toimintakate	-10 679	-22 308	-20 343
Verotulot	5 003	8 671	8 510
Valtionosuudet	7 090	15 014	14 225
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	163	236	652
Muut rahoitustuotot	493	204	41
Korkokulut	-341	-147	-112
Muut rahoituskulut	-139	-670	-43
Vuosikate	1 5090	1 000	2 930
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 759	-1 945	-2 137
Arvonalentumiset			
Tilikauden tulos	-169	-945	793
Tilinpäätössirrot	10	315	58
Tilikauden verot	0	-3	-1
Vähemmistöosuudet	6	-4	-4
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-153	-637	846

KONSERNIN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Toimintatuotot / Toimintakulut, %	24,8	41,6	43,4
Vuosikate / Poistot, %	90,4	51,4	137,1
Vuosikate, euroa / asukas	617	377	1 095
Asukasmäärä	2 578	2 653	2 676

TOIMINTAKATE on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

VUOSIKATE osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulorahoitus on riittävä.

VUOSIKATE PROSENTTIA POISTOISTA; jos tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan, että konsernin tulorahoitus on riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat konserniyhteisöjen keskimääräistä vuotuista investointitasoa.

2.7 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan rahavirta	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Vuosikate	1 590	1 000	2 930
Tilikauden verot	0	-3	
Tulorahoituksen korjaukset	-14	-65	14
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-2 721	-1 901	-5 742
Rahoitusosuudet inv.menoihin	231	94	80
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	11	232	3 578
Toiminnan ja investointien rahavirta	-903	-643	860
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen lisäykset			
Antolainauksen vähennykset	3	7	12
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 092	6 577	590
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 020	-7 037	-829
Lyhytaikaisten lainojen muutos	5	-1 251	-121
Oman pääoman muutokset	0	297	-23
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut.	2	-36	-140
Vaihto-omaisuuden muutos	11	40	15
Saamisten muutokset	852	1 113	538
Korottomien velkojen muutokset	-537	836	65
Rahoituksen rahavirta	2 408	546	107
Rahavarojen muutos	1 505	-97	967
Rahavarat 31.12.	9 410	9 000	9 097
Rahavarat 1.1.	7 905	9 097	8 130
	1 505	-97	967
<i>KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT</i>			
	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Toiminnan ja investointien rahavirran			
kertymä 5 vuodelta, milj.€	-0,734	-4,166	-6,577
Investointien tulorahoitus, %	63,9	55,4	51,7
Laskennallinen lainanhoitokate	0,7	0,4	1,1
Kassan riittävyys	140,6	68,5	77,8

INVESTOINTIEN TULORAHOITUS –tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

LAINANHOITOKATE kertoo konsernin tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi.

Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan konserniyhteisöjen omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan konsernin lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Konsernin lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

2.8 Konsernitase ja sen tunnusluvut

<i>KONSERNITASE JA SEN TUNNUSLUVUT</i>					
	<u>Tp 2023</u>	<u>Tp 2022</u>		<u>Tp 2023</u>	<u>Tp 2022</u>
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		<i>1 000 €</i>
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	8 979	9 239
Aineettomat oikeudet	48	168	Osuus kuntayht. oman po:n lisäyk.		85
Muut pitkävaikutteiset menot	140	80	Muut omat rahastot	2 475	2 489
	188	248	Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäär	5 611	6 215
Aineelliset hyödykkeet			Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>-153</u>	<u>-637</u>
Maa- ja vesialueet	1 360	1 404		16 912	17 391
Rakennukset	21 778	22 885	VÄHEMMISTÖOSUUDET	337	349
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 526	5 555	Muut pakolliset varaukset	<u>250</u>	<u>355</u>
Koneet ja kalusto	308	682		250	355
Muut aineelliset hyödykkeet	21	23	Valtion toimeksiannot	106	91
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>40</u>	<u>426</u>	Muut toimeksiantojen pääomat	<u>109</u>	<u>184</u>
	29 033	30 975		215	275
Sijoitukset			Vieras pääoma pitkäaikainen		
Osakkeet ja osuudet	732	758	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 434	13 352
Muut lainasaamiset	0	3	Lainat julkisyhteistöltä	120	152
Muu saamiset	<u>159</u>	<u>165</u>	Liittymismaksut ja muut velat	<u>4</u>	<u>4</u>
	891	926	Vieras pääoma lyhytaikainen	19 558	13 508
PYSYVÄT VASTAAVAT	30 112	32 149	Vieras pääoma lyhytaikainen		
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			Joukkovelkakirjalainat		
Valtion toimeksiannot	106	91	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 253	6 719
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	26	26	Lainat julkisyhteistöltä	31	40
Muut toimeksiantojen varat	<u>14</u>	<u>14</u>	Saadut ennakot	139	415
	146	131	Ostovelat	908	1 674
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Muut velat	199	443
Vaihto-omaisuus			Siirtovelat	<u>944</u>	<u>2 529</u>
Aineet ja tarikkeet	15	126	Vieras pääoma lyhytaikainen	3 474	11 820
Muu vaihto-omaisuus	<u>24</u>	<u>34</u>	VIERAS PÄÄOMA	23 032	25 328
	39	160	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	40 746	43 698
Saamiset					
Pitkäaikaiset saamiset					
Lainasaamiset	52	34			
Muut saamiset	<u>227</u>	<u>308</u>			
	279	342			
Lyhytaikaiset saamiset					
Myyntisaamiset	360	1 091			
Lainasaamiset	23	10			
Muut saamiset	208	348			
Siirtosaamiset	<u>169</u>	<u>467</u>			
	760	1 916			
Rahoitusarvopaperit					
Osakkeet ja osuudet	5 763	1 841			
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	212	219			
Joukkovelkakirjalainasaamiset	<u>0</u>	<u>3 578</u>			
	5 975	5 638			
Rahat ja pankkisaamiset	3 435	3 362			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 488	11 418			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	40 746	43 698			

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Konsernin omavaraisuusaste, %	<u>TP 2023</u> 42,5 %	<u>TP 2022</u> 41,0 %	<u>TP 2021</u> 41,3 %

Omavaraisuusaste mittaa konsernin vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Omavaraisuuden tavoitetasona voidaan pitää 50 %:n ylittävää omavaraisuutta. Alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntakonsernissa merkittävää velkarasitetta. Omavaraisuusaste oli koko kuntakonsernisektorilla 42,4 % vuonna 2021.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %	<u>TP 2023</u> 146,6 %	<u>TP 2022</u> 62,9 %	<u>TP 2021</u> 66,5 %

Suhteellinen velkaantuneisuus -% kertoo, kuinka paljon konsernin käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet konsernilla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Kertynyt ylijäämä, milj. €	5,458	5,578	5,925
Kertynyt ylijäämä, €/asukas	2 117	2103	2 213

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Konsernin lainakanta 31.12. milj. €	20,839	20,262	21,468
Lainat €/asukas	8 083	7 638	8 020

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Konsernin lainat ja vuokravastuut, 31.12. milj. (1000 €)	21,024	21,157	22,400

Tunnusluku saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuut huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Konsernin lainat ja vuokravastuut, €/asukas	8 155	7 975	8 368

	<u>TP 2023</u>	<u>TP 2022</u>	<u>TP 2021</u>
Konsernin lainasaamiset 31.12. (1000 €)	0	3	7
Kunnan asukasluku	2 578	2 653	2 676

2.9 Tilikauden tuloksen käsittely

Vuoden 2023 alijäämä on -67.196,04 euroa. Taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää 4.645.928,27 euroa.

Kunnanhallitus esittää tilikauden –67.196,04 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 3.547,68 euroa
2. tilinpäätösvuoden 2023 alijäämä 67.196,04 euroa siirretään aikaisempien vuosien yli-/alijäämätilille,
3. allekirjoittaa vuoden 2023 tilinpäätöksen ja jättää tilinpäätöksen tilintarkastajan tarkastettavaksi,
4. antaa talous- ja hallintojohtajalle ja taloussihteerille valtuudet mahdollisten teknisten korjausten tekemiseen toimintakertomusosaan sekä valtiokonttorille tehtävään talousraportoinnin vaatimiin palveluluokka- ja sektorikorjauksiin, ja
5. saattaa tilinpäätöksen tarkastuslautakunnan valmistelun jälkeen edelleen valtuuston käsiteltäväksi.

Useamman tilikauden tarkastelujaksolla tuloslaskelmaan merkittyjen tulojen tulisi kattaa tuloslaskelmaan merkityt menot.

Rahoitusnäkökulmasta vuosikatetta suhteutetaan investointeihin ja lainan lyhennyksiin. Tulorahoituksen riittävydestä voidaan tehdä johtopäätöksiä, onko kunnan talous tasapainossa vai ei.

Vuoden 2023 tilinpäätös: vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos on negatiivinen.

Luvut 1 000 euroina	Tp 2017 (1000 €)	Tp 2018 (1000 €)	Tp 2019 (1000 €)	Tp 2020 (1000 €)	Tp 2021 (1000 €)	Tp 2022 (1000 €)	Tp 2023 (1000 €)
Vuosikate	1 506	-56	1 107	2 758	2 845	388	1 345
- pitkäaik. lainojen lyhennykset	-1 345	-1 784	-2 322	-2 342	-2 311	-2 149	0
- korvausinvestoinnit	-4 399	-4 710	-1 268	-2 618	-1 762	-1 202	-2 296
=> 0	-4 238	-6 550	-2 483	-2 202	-1 228	-2 963	-951
Ylijäämäinen tai vahvistuva talous							
Vuosikate							
- pitkäaik. lainojen lyhennykset							
- korvausinvestoinnit							
=> 0							
Tasapainossa oleva talous	<u>Tp 2017</u>			<u>Tp 2020</u>	<u>Tp 2021</u>		
Vuosikate	1 506			2 758	2 845		
= suunnitelmapoistot	-1 352			-1 897	-1 678		
= korvausinvestoinnit	-4 399			-2 618	-1 762		
Heikkenevä talous			<u>Tp 2019</u>			<u>Tp 2022</u>	<u>Tp 2023</u>
Vuosikate positiivinen			1 107			388	1345
Tilikauden tulos negatiivinen			-384			-950	-70
Kriisitalous		<u>Tp 2018</u>					
Vuosikate negatiivinen		-56					
Tilikauden tulos negatiivinen		-1403					

3 Talousarvion toteutuminen

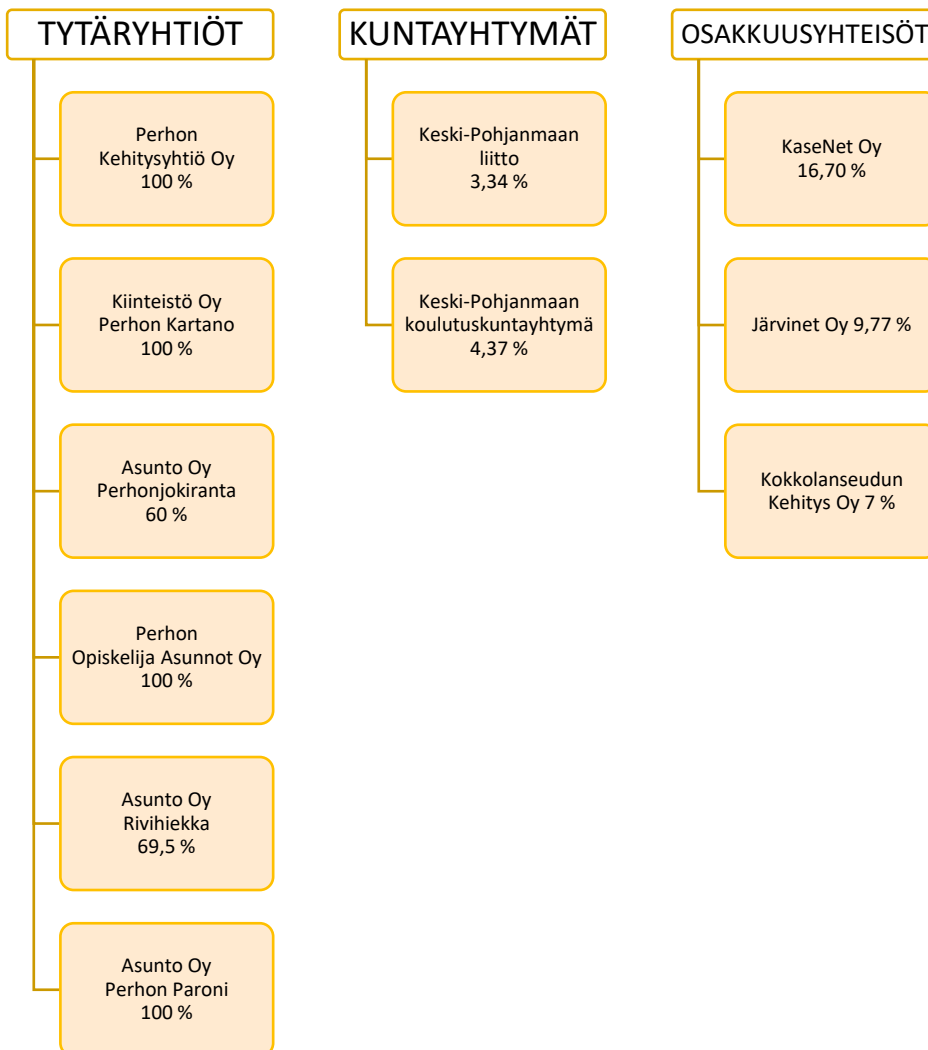
3.1 Konserniyhtiöt

Kuntakonserniin kuuluu seuraavat tytäryhteisöt: Perhon Kehitysyhtiö 100 %, Kiinteistö Oy Perhon Kartano 100 %, Perhon Opiskelija-asunnot Oy 100 %, As Oy Perhon Paroni 100 %, As Oy Perhonjokiranta 60 % ja As Oy Rivihiekka 69,5 % sekä kuntayhtymät Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä 4,37 % ja Keski-Pohjanmaan liitto 3,34 %. Ja näiden lisäksi osakkuusyhteisöt KaseNet Oy 16,7 %, Järvinet Oy 9,77 % ja Kokkolanseudun Kehitys Oy 7 %.

Perhon kunnan markkinoilla tapahtuvien toimintojen yhtiöittäminen toteutettiin vuonna 2021 niin, että Perhon kunta merkitsi osakkeet Kiinteistö Oy Perhon Kartanon ja Perhon Kehitysyhtiö Oy:n tekemästä suunnatusta osakeannista. Kunta sijoitti vuokratilat Kiinteistö Oy Perhon Kartanoon ja teollisuustilat Perhon Kehitysyhtiö Oy:n osakeannin yhteydessä apportisijoituksina. Vuosi 2023 on ollut toinen kokonainen toimintavuosi yhtiöittämisen jälkeen.

Konserniyhtiöt ovat raportoineet taloudesta puolivuositain; ensimmäisen vuosipuoliskon katsaus on elokuun osavuositarkastuksen yhteydessä, loppuvuosi tilinpäätöksen yhteydessä.

Perhon kunnan konsernirakenne 31.12.2023

PERHON KEHITYSYHTIÖ OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on toimia kunnan alueella yritys- ja elinkeinotoiminnan yleiseksi kehittämiseksi, sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen markkinoilla tapahtuvaa tilahallintaa. Kunnan elinkeinopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Perhon Kehitysyhtiö Oy pyrkii vastaamaan esille nouseviin tilatarpeisiin proaktiivisesti.

Yhtiön hallitus käsitteli kokouksessaan 30.8.2022 §:ssä 34, yhtiön strategiaa ja totesi, että yhtiön strategia vastaa hyvin toukokuussa 2022 kunnanvaltuustossa hyväksyttyä Perhon kunnan strategiaa Perhon kunta 2022–2030 – Puheista tekoihin. Yhtiön hallitus päätti myös, että yhtiön toiminnassa keskitytään konkreettisiin toimenpiteisiin.

Yhtiön tulot muodostuvat yhtiön omistamien kiinteistöjen vuokra- ja kiinteistönmyyntituloista, sekä mahdollisista mainostornien ja led-ulkomainostaulun kustannusten laskuttamisesta yhteistyökumppaneilta.

Perustehtävää toteutetaan tiiviissä yhteistyössä yritysten, Kosek Oy:n, elinkeinoelämän järjestöjen (Yrittäjät, MTK, kauppakamari ja Viexpo) ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Yritysten yhteistyön aktivoiminen	Kosek infot yrityksille ja toimialakohtaiset tapaamiset. Mittarina yhteensä 50 osallistujaa.	Kosekin palveluja esitelty yrittäjälounaalla 30.8.2023 Osallistujia 25 henkilöä.
Tapahtumat ja tilaisuudet	Yritysten aamukahvitilaisuudet. Mittarina 6 tapahtumaa ja yhteensä 50 osallistujaa.	Yritysten aamukahvitilaisuuksia on järjestetty 3 kertaa raportointikaudella. Osallistujia yhteensä 22 henkilöä. Yrittäjänpäivän 5.9.2023 kahvitus koulukeskuksessa, osallistujia n. 20. Vuoden Menestyjät ja aloittaneet yrittäjät huomioiminen koulukeskuksessa 15.11.2023, paikalla n. 20 henkilöä. Yrittäjien joulupuuro-tapahtuma Hirvaalinnassa 12.12.2023, paikalla n. 60 osallistujaa.

Tilahallinta	Yhtiön omistamien teollisuustonttien kunnostaminen rakentamiskelpoiseen kuntoon. Mittarina Myllykangas, tontti 3 ja Partakoski, tontti 2 rakentamiskelpoisia	Lähes toteutunut. Tontteina Partakoski ja Jukola.
Työllisyyden hoito	Osaajatarve- ja ”piilotyöpaikkojen” kartoitus alueen yrityksissä. Mittarina kartoitus toteutettu.	Ei toteutunut.

Riskit ja epävarmuustekijät

Perustehtävä	Riski-/epävarmuustekijä	Toimenpide
Verkostotyö	Kiinteistönhoidon ulkoistaminen ei onnistu kustannustehokkaasti, koska markkina ei toimi.	Pyritään löytämään kuntakonsernin lisäksi muuta asiakaskuntaa, jotta kysyntävolyymi on riittävä
Toimintaympäristön vahvistaminen	Yhtiön omistamien toimitilojen tarjonta ei vastaa kysyntään	Pyritään rakentamalla ja peruskunnostuksilla parantamaan tarjontaa.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2023

Yhtiön hallitus on pitänyt raportointijaksolla kuusi (6) kokousta ja käsitellyt niissä 36 pykälää. Yhtiökokous pidettiin 14.6.2023, jossa vahvistettiin yhtiön toimintakertomus ja tilinpäätös sekä myönnettiin vastuuvapaus tilikaudelta 2022. Yhtiökokous hyväksyi talousarvion vuodelle 2023 ja valitsi yhtiön hallituksen jäsenet ja varajäsenet seuraavalle toimintakaudelle.

Yhtiön Perhon kunnalta ostamien teollisuustonttien Partakoski ja Jukola osalta myytiin puusto Keskipohjan MHY:n toimeksiantona ja tonttien pintakunta kasattiin tonttien reunoille, jotta ns. kivikoulun purkumateriaali voitiin vastaanottaa käytettäväksi tonttien kunnostukseen. Koko purkumateriaali kasattiin Partakosken tontille murskattuna ja siitä otettiin tarvittavat pitoisuusnäytteet, jotta varmistuttiin materiaalin soveltuvuudesta rakennekerrokseen. Syksyn aikana laadittiin rakennekerrossuunnitelmat ja purkumassat levitettiin tonteille suunnitelman mukaan. Tonttien tasaus ja 100 mm:n murskekerros ajetaan tonteille roudan ja lumien sulettua keväällä 2024, jolloin tontit ovat rakentamiskelpoisessa kunnossa.

Yhtiön omistamien mainospylonien mainokset päivitettiin vuoden 2023 aikana Möttösessä ja Kirkonkylällä. Yhtiö vuokrasi Sata C Oy:lle LED-ulomainostaulun tilan omistamaltaan määrälalta. Samassa yhtiö hankki mainostaulusta 2 mainospaikkaa, jotka ovat yhtiön ja perhon kunnan käytettävissä.

Ns. Makrohallin remontti valmistui keväällä ja tilaan valmistui kolme erillistä tilaa, joista kaikki on vuokrattu uusille vuokralaisille. Vuoden lopussa oli Kehitysyhtiön omistamien tilojen vuokrausaste 100 %.

KIINTEISTÖ OY PERHON KARTANO

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen. Vuoden 2022 alusta toteutuva yhtiöittäminen siirtyy pääosa kuntakonsernin omistamista vuokra-asunnoista Kiinteistö Oy Perhon Kartanon toiminnaksi. Olemassa olevien kiinteistöjen osalta vuokratasot tarkastetaan siten, että vuokra ei sisällä kunnan kompensatiota ja on markkinalähtöinen. Kunnan asuntopolitiikan vahvistamiseksi on tarvetta myös uudisrakentamiselle. Kiinteistö Oy Perhon Kartano pyrkii vastaamaan esille nouseviin vuokra-asunto tarpeisiin proaktiivisesti.

Yhtiöllä on yhteensä 93 vuokra-asuntoa, jotka sijaitsevat Kirkonkylällä ja Oksakoskella.

PERHON OPISKELIJA-ASUNNOT OY

Kunnan 100 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön 7 vuokra-asuntoa sijaitsevat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY RIVIHIEKKA

Kunnan 65,9 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY PERHONJOKIRANTA

Kunnan 60 % omistama yhtiö, jonka tehtävänä on vuokra-asuntojen hallinta ja rakennuttaminen.

Yhtiön vuokra-asunnot ovat Kirkonkylällä.

ASUNTO OY PERHON PARONI

Kunnan 100 % omistama yhtiö. Vuonna 2023 käynnistymään suunniteltu vuokra-asuntoinvestointi peruuntui, johtuen yleisestä taloudellisesta tilanteesta.

	Asuntojen lkm	Vuokra €/m ²	Sis. lämpö	Lämmitys- muoto
Kiinteistö Oy Perhon Kartano				
- Eeronkuja 2–4, rak. 1988–9	15	7,64	x	kaukolämpö
- Kiveläntie 855, rak. 2009	2	8,48	x	maalämpö
- Kiveläntie 855, rak. 1990–91	10	5,46		sähkölämmitys
- Keskustie 12, rak. 1977	10	7,66	x	kaukolämpö
- Kinniäntie 2–4, rak. 1982–84	19	7,58	x	kaukolämpö
- Jaakonkuja 6, rak. 1992–98	14	8,10	x	kaukolämpö
- Kalliontie 2, rak. 1986	5	6,32		sähkölämmitys
- Lehdontie 3, rak. 1989	8	6,42	x	kaukolämpö
- Vehmassuontie 16 A-E, rak.1989	5	7,42	x	kaukolämpö
- Vehmassuontie 16 B1-5, rak.2018	5	10,40	x	kaukolämpö

Perhon Opiskelija-asunnot Oy Riihikankaantie 1, rak. 2005	7	8,50–9,50	x	maalämpö
As Oy Rivihiekka Tuomaankuja 2, rak 1985–1992 kunta omistaa 65,9 % yksityisillä 34,1 %	yht. 9 6 3	5,25		sähkölämmitys
As Oy Perhonjokiranta Vehtarinkuja 6 kunta omistaa 60 % yksityisillä 40 %	yht. 5 3 2	10,00	x	kaukolämpö
Yhteensä kunnan omistamia	109			

KONSERNIN ASUNTOYHTIÖT KOKONAISUUTENA

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Kuntalaisten hyvinvointi Sujuvuudella taloushyötyjä	Kohtuuhintaiset ja viihtyisät vuokra-asunnot Huonokuntoisimpien asuntojen peruskunnostaminen Kiinteistöhoitoon panostaminen Mittarina positiivinen asiakaspalaute ja käyttöasteet (95 %) Hallinnon toiminnan vakiinnuttaminen.	Asuntojen vuokrataso pysyi kohtuullisena, vaikka asuntojen vuokria korotettiin. Tosin taloudellinen tavoite ei toteutunut yhtiöiden tehdessä tappiolliset tulokset vuonna 2023. Huoneistoremontin toteutuminen (Eeronkuja 2 B 5), sekä muut pienemmät pintaremontit. Kiinteistöhoitoon panostaminen toteutui osittain kiinteistöhoitotoimintojen kehittämisellä. Käyttöasteet olivat hyvät vuonna 2023 (yli 95 %)

Toteutuminen 1.1. – 31.12.2023

Kiinteistö Oy Perhon Kartano

Vuoden 2023 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 21.3.2024. Tilikauden 2023 tulos oli -14 766,37 euroa tappiollinen. Liikevaihto 433 200,19 euroa.

Yhtiön asuntojen toiminnallinen käyttöaste vuonna 2023 oli 96,1 %, laskelmassa huomioitu asuntojen tyhjillään olo remonttien vuoksi. Hyvästä käyttöasteesta huolimatta yhtiön tulosta heikensi hoitokustannusten nousu, sekä yllättävät korjauskustannukset.

Yhtiön vapaarahoitteisten asuntojen vuokria korotettiin 4 % - 6 % 1.7.2023 alkaen.

Yhtiössä suoritettiin vuonna 2023 suurimpana remonttina Eeronkuja 2 B 5 huoneistoremontti, Vehmassuontie 16 B pesuhuone- ja saunaremontti, lisäksi muita pienempiä huoneistojen pintaremontteja.

Yhtiön taloushallinto on ulkoistettu osittain Järvinet Oy:lle 1.1.2023 alkaen. Järvinet Oy hoitaa yhtiön kirjanpito- ja maksuliikennepalvelut.

Perhon Opiskelija-asunnot Oy

Vuoden 2023 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 11.3.2023. Tilikauden 2023 tulos oli poistokirjauksen jälkeen -9 468,77 euroa tappiollinen. Liikevaihto 37 489,93 euroa.

Yhtiön asuntojen toiminnallinen käyttöaste vuonna 2023 oli 97,1 %.

Yhtiön tulosta heikensi vuonna 2023 yhtiön kulujen nousu. Sähkö- ja korjauskustannukset kasvoivat maalämpöpumpussa olleen vian vuoksi. Myös hallinto- sekä käyttö- ja huoltopalvelukustannukset nousivat.

Yhtiön vuosittainen lainanlyhennys Perhon kunnalle on 10 000,00 euroa. Lainan korkokulut olivat 5 751,22 euroa (12 kk euribor).

Yhtiön asunnoissa ei tehty suurempia korjaustoimenpiteitä vuoden 2023 aikana.

Yhtiön taloushallinto on ulkoistettu osittain Järvinet Oy:lle 1.1.2023 alkaen. Järvinet Oy hoitaa yhtiön kirjanpito- ja maksuliikennepalvelut.

Asunto Oy Rivihiekka

Vuoden 2023 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 6.3.2024. Tilikauden tulos oli poistokirjauksen (3 567,87) jälkeen -5 064,81 euroa tappiollinen. Kiinteistön tuotot 22 065,84 euroa. Yhtiön tuotot eivät riittäneet kattamaan hoitokuluja tilikaudella 2023. Hoitokate oli -1 502,23 euroa alijäämäinen.

Kunnan omistamien osakehuoneistojen toiminnallinen käyttöaste vuonna 2023 oli 94,5 %.

Yhtiökokous päätti kokouksessaan 15.6.2023 § 8, että vastike pysyy samana, 3,10 €/m²/kk.

Yhtiökokous päätti, että A-talon vesikattoremontista pyydetään uudet tarjoukset helmikuun 2024 aikana.

Yhtiön taloushallinto on ulkoistettu osittain Järvinet Oy:lle 1.1.2023 alkaen. Järvinet Oy hoitaa yhtiön kirjanpito- ja maksuliikennepalvelut.

Asunto Oy Perhonjokiranta

Vuoden 2023 tilinpäätös on käsitelty yhtiön hallituksen kokouksessa 22.2.2024. Tilikauden tulos oli poistokirjauksen (7 646,52) jälkeen -10 918,22 euroa tappiollinen. Kiinteistön tuotot 16 254,68 euroa. Yhtiön tuotot eivät kattaneet yhtiön kuluja tilikaudella 2023. Hoitokate oli -3 276,08 euroa alijäämäinen.

Kunnan omistamien osakehuoneistojen toiminnallinen käyttöaste vuonna 2023 oli 100 %.

Yhtiökokous päätti kokouksessaan 16.6.2023 § 7, että vastike pysyy samana 3,80 €/m²/kk.

Yhtiössä ei ole tehty suurempia korjaustoimenpiteitä vuoden 2023 aikana.

Yhtiön taloushallinto on ulkoistettu osittain Järvinet Oy:lle 1.1.2023 alkaen. Järvinet Oy hoitaa yhtiön kirjanpito- ja maksuliikennepalvelut.

Asunto Oy Perhon Paroni

Perhon kunnanvaltuusto myönsi yhtiölle 30 000 euron lainan 30.8.2025 saakka yhtiön käyttöpääoman turvaamiseksi. Samalla valtuusto purki yhtiölle vuonna 2022 myönnetyn 2 000 000 euron omavelkaisen takauksen rakentamisinvestoinnin toteuttamiseen ja vapautti yhtiön antaman vastavakuuden lainalle.

Yhtiö lunasti omistukseensa Perhon kunnalta Puistola –tilan 28.3.2023 laaditulla kauppakirjalla. Suunniteltua rakennusinvestointia ei käynnistetty, johtuen yleisen taloudellisen tilanteen aiheuttamasta epävarmuudesta.

3.2 Yleishallinto

KÄYTTÖTALOUSOSA

KUNNANHALLITUS

<i>Ulkoiset</i>	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Käyttö-%
Toimintatuotot	229.356	184.499	217.720,46	209.000	244.750,33	117,1
Toimintakulut	-12.694.405	-13.136.244	-14.020.642,22	-2.167.790	-2.191.229,63	101,1
Toimintakate	-12.465.049	-12.951.745	-13.802.921,76	-1.958.790	-1.946.479,30	99,4
Poistot ja arvonalent.	-19.786	-27.375	-23.116,44	-20.380	-20.201,36	99,1

Toimintakate on valtuustoon nähden sitova.

Vaalit

Tilivelvollinen: Keskusvaalilautakunta

Vaalien tehtävänä on vaalilain mukaisesti järjestettävät vaalipalvelut Perhon kunnassa. Tehtävänä on mm. yleisen ennakoäänestyksen, laitos- ja kotiaäänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän äänestyksen järjestäminen, äänestystuloksen laskenta ja vahvistus, tiedottaminen sekä vaaliorganisaation koulutus.

Vuonna 2023 huhtikuussa oli eduskuntavaalit. Vuonna 2024 on presidentinvaali ja Europarlamenttivaalit.

Oikeusministeriö suorittaa kunnalle eduskuntavaaleissa, presidentinvaaleissa ja europarlamenttivaaleissa sekä ensimmäisissä aluevaaleissa kertakorvauksena ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Tunnusluvut Vaalit/ äänestysprosentti	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024
Äänioikeutettujen määrä	1880	1861	1998	1799
Eduskuntavaalit/ äänestys-%			68,7 %	
Presidentinvaalit				1. vaali 74,9 % 2. vaali 66,6 %
Kuntavaalit	59,70 %			
EU-vaalit				x
Aluevaalit		59,6 %		

Toteutuminen 1.1.-31.12.2023

Eduskuntavaalit toimitettiin virheettömästi. Oikeusministeriön korvaus vaalien järjestämisestä oli 4.430,40 €.

10 VAALIT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	5 024,70	2 800,00		2 800,00	4 430,40	-1 630,40	158,23
Toimintakulut	-6 821,22	-9 420,00		-9 420,00	-8 069,92	-1 350,08	85,67
Toimintakate	-1 796,52	-6 620,00	0,00	-6 620,00	-3 639,52	-2 980,48	54,98
* Ulkoinen/Sisäinen							

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Lisäksi tarkastuslautakunta arvioi, onko kunnan toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuntalain 84 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tulee valvoa luottamushenkilöiden sidonnaisuuksien ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Tarkastuslautakunnan arviointitoiminnan tulee perustua arviointisuunnitelmaan (121.4 §), joka voidaan tarkastuslautakunnan niin päättäessä antaa tiedoksi valtuustolle.

Tarkastuslautakunnan arviointityötä kehitetään myös jatkossa kunnan toiminnan tuloksellisuutta tukevaksi.

Tarkastustoimi

Tilivelvollinen: tarkastuslautakunta

Valtuuston valitsema tilintarkastaja kaudelle 2022–2023 on BDO Audiator Oy, ja vastuullisena tarkastajana toimii Tuula Ylikangas.

Tunnusluvut	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Toteuma
Määrätavoitteet:				
- tarkastuspäivät/v	15,8	15,9	12	15,4
- kokousten lukumäärä	7	8	10	7
Hallintokuntavierailut/ johdon tapaamiset	4	7	5	4

20 TARKASTUSLAUTAKUNTA							
	TP 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	TP 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-23 817,15	-28 550,00		-28 550,00	-24 556,47	-3 993,53	86,01
Toimintakate	-23 817,15	-28 550,00	0,00	-28 550,00	-24 556,47	-3 993,53	86,01
Euroa/ asukas	-8,90	-11,07	0,00	-11,07	-9,53		
* Ulkoinen/Sisäinen							

Toteutuminen 1.1.—31.12.2023

Kunnanvaltuusto päätti (13.12.2021 § 101), että hallinnon ja talouden tarkastuspalvelut v. 2022 – 2023 + optio v. 2024–2025 hankitaan Oy BDO Auditor Ab:ltä.

Tarkastuslautakunnan sihteeripalveluja on ostettu BDO Auditorilta 1.1.-31.12.2023 29,99 tuntia.

Yleishallintopalvelut

Yleisjohto ja talous

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala, talous- ja hallintojohtaja Terhi Kultalahti 1.1.—22.8.2023, vs. talous- ja hallintojohtaja Kirsi Kellokangas 23.8.—31.12.2023

Tehtäväalue tuotetaan kunnanhallituksen alaisuudessa. Tehtäväalueeseen kuuluvat yleishallinnon palvelut (kunnanvaltuusto, kunnanhallitus ja toimikunnat, hallintopalvelut sekä toimisto-, talous- ja tietohallintopalvelut).

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta, valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta, valmistelee talouden sopeuttamisen vaatimat organisaatiomuutokset, valvoo eri toimielinten ja kuntakonsernin sekä liikelaitosten ja tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumista, edustaa kuntaa, käyttää puhevaltaa sekä antaa tarvittaessa ohjeita.

Kunnanjohtaja toimii viraston päällikkönä ja talous- ja hallintojohtaja yleishallinnon osastopäällikkönä, henkilöstöpäällikkönä ja palkka-asiamiehenä. Yleishallinto toimii kunnanjohtajan apuna kunnanhallituksen ja kunnanvaltuuston ratkaisuvältaan kuuluvien asioiden valmistelussa. Kunnanjohtaja vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa kunnallisesta edunvalvonnasta ja yhteistoimintaosuuksista (Kuntaliitto, Keski-Pohjanmaan liitto ym.), kunnan asioiden tiedottamisesta sekä työmarkkinatuen kuntaosuuksista.

Riskit: Työ on asiantuntijasisäisellä ja vastaa kunnan hallinnon tukipalveluista. Henkilöstömuutokset ja mahdolliset pitkäaikaiset poissaolot kuormittavat hallinnon tehtäväaluetta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Kestävä kuntatalous	Käyttötalouden tasapainotus toimintakulujen pienentyminen toiminnan tehostamisen kautta	Kunnanhallitus nimesi 7.12.2022 §:ssä 283 talouden tasapainottamistyöryhmän. Työryhmä on kokoontunut raportointikaudella kuusi kertaa, ja valtuusto on vahvistanut työryhmän esityksen taloudentasapinottamistoimenpiteistä.
Henkilöstön hyvinvointi paranee	Sairauspoissaolojen vähentäminen sairauspoissaolopäivät	Sairauspoissaolot ovat vähentyneet tarkastelujaksolla 1-12/2023 7,1 pv/hlö vrt. vuoteen 2022.
Ulkoisen kuntaimago	Kuntalaiskyselyn tulokset tehty ja analysoitu tutkimus	Ei toteutunut.
Näkyvä sidosryhmäyhteistyö	Osallistuminen sidosryhmien tilaisuuksiin ja kirjalliset kannanotot tilaisuuksien ja kannanottojen määrä	Asukasmäärä laskenut tarkastelujaksolla 75 henkilöä.
Näkyvä yrittäjäyhteistyö	Vuoropuhelu yrittäjien kanssa yhteisten tilaisuuksien määrä	Yrittäjien iltakahvitilaisuuksia pidetty kolme kertaa raportointijaksolla. Elinvoimakysely ja -seminaari toteutettiin keväällä. Kyselyyn vastasi 74 yrittäjää. Toukokuussa kunnan luottamus- ja viranhaltijajohto sekä yrittäjäyhdistyksen puheenjohtaja osallistuivat Suomen Yrittäjien Kunnallisjohdon seminaariin Lahdessa. Yrittäjän päivänä 5.9.2023 järjestettiin yrittäjätilaisuus, jossa käytiin läpi elinvoimalupauksen toteutumista. Vuoden yrittäjäpalkinnot luovutettiin Joulunavaus tapahtumassa 2.12.2023.

Tunnusluvut	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Toteuma
Kunnanvaltuuston kokoukset	11	10	10	10
Kunnanhallituksen kokoukset	23	23	17	18
Taloushallintopalveluja käyttävät organisaatiot lkm	6	6	6	6

Toteutuminen 1.1.—31.12.2023

Raportointikaudella kunnanhallitus on kokoontunut 18 kertaa ja käsitellyt yhteensä 345 pykälää. Kunnanvaltuusto on pitänyt 10 kokousta ja käsitellyt 89 pykälää. Valtuusto on pitänyt viisi (5) valtuustoseminaaria, joissa aiheena on ollut talouden tasapainottaminen, vuoden 2024 talousarvion laadinta sekä koulukuljetus.

410 YLEISHALLINTOPALVELUT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	519,52				878,75	-878,75	
Toimintakulut	-735 915,55	-799 550,00		-799 550,00	-838 212,18	38 662,18	104,84
Toimintakate	-735 396,03	-799 550,00	0,00	-799 550,00	-837 333,43	37 783,43	104,73
Euroa/ asukas	-277,19	-310,14	0,00	-310,14	-324,80		

Tukipalvelut: Henkilöstöhallinto, Toimistopalvelut

Tiilivollinen: talous- ja hallintojohtaja Terhi Kultalahti 1.1.—22.8.2023, vs. talous- ja hallintojohtaja Kirsi Kellokangas 23.8.—31.12.2023

Henkilöstöhallinnon tehtävänä on johtaa ja kehittää henkilöstöhallintoa. Henkilöstöhallinnossa hoidetaan omalta osaltaan lainsäädännön työnantajalle asettamia veloituksia sekä toimitaan kunnan asiantuntijatahona henkilöstöasioissa. Henkilöstöhallinto vastaa kunnanhallituksen alaisuudessa myös yhteistoiminnasta ja neuvottelutoiminnasta sekä työnantajapolitiikan koordinoinnista. Asiat, jotka vaikuttavat olennaisesti henkilöstön asemaan ja palvelussuhteisiin, työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin käsitellään yhteistyöryhmässä. Työterveyshuollon palveluista vastaa Työplus Oy. Työterveyshuollon sopimukseen kuuluu sekä ennaltaehkäisevä työterveyshuolto että sairaanhoito.

Tehtäväalue hoitaa koko kunnan henkilöstön työterveyshuollon, yhteisen koulutuksen ja tyky-toiminnan. Kaikki kustannukset vyörytetään tilinpäätöksessä hallintokunnille henkilöstömäärän suhteessa.

Toimistopalveluiden tehtäväalue vastaa kunnan kirjanpidon, raha- ja maksuliikenteen, osto- ja myyntilaskutuksen, toimisto- ja it-palvelut palvelen kunnanhallitusta, kunnanvaltuustoa, kuntalaisia, hallintokuntia, viranhaltijoita, työntekijöitä sekä kaikkia kunnan yhteistyötahoja. Kirjanpito sekä raha- ja maksuliikenne siirtyvät vuoden 2023 alusta Järvinet Oy:n hoidettavaksi.

Tehtäväalueen tuottamia isännöinti- ja/tai kirjanpitopalveluja käyttävät myös kuntakonserniin kuuluvat Kiinteistö Oy Perhon Kartano, Perhon Opiskelija -asunnot Oy, As Oy Rivihiekka ja Perhon Kehitysyhtiö Oy, Asunto Oy Perhon Paroni sekä As Oy Perhonjokiranta.

Tehtäväalueella tulee suorittaa sille kuuluvat toimisto-, (talous-) ja henkilöstöhallinto- sekä tukipalvelutehtävät mahdollisimman tehokkaasti ja taloudellisesti sekä hyvän asiakaspalveluperiaatteen mukaisesti. Tehtävänä on mahdollistaa tavoitteiden, vaikuttavuuden ja kustannustehokkuuden onnistuminen sujuvilla ja tehokkailla sisäisillä palveluilla sekä osallistumalla aktiivisesti palveluprosessien kehittämiseen.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Kestävä kuntatalous	Taloushallinnon ulkoistaminen uuden toimintatavan sujuva käyttöönotto	Toteutunut. Taloushallinnossa kesän aikana tapahtuneet henkilöstömuutokset aiheuttivat haasteita.

	Maksumuistutusten ja perintätoiminnan ulkoistaminen • tasapuolinen ja toimiva järjestelmä käytössä	Toteutunut osittain - palvelun sujuvuudessa vielä hiottavaa toimijoiden yhteensovittamisen osalta.

420 TUKIPALVELUT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	792 031,22	843 860,00		843 860,00	848 581,37	-4 721,37	100,56
Toimintakulut	-768 914,78	-823 480,00		-823 480,00	-828 215,64	4 735,64	100,58
Toimintakate	23 116,44	20 380,00	0,00	20 380,00	20 365,73	14,27	99,93
Poistot, sumu	-23 116,44	-28 360,00		-28 360,00	-20 201,36		
Tilikauden tulos	0,00	-7 980,00	0,00	-7 980,00	164,37		

Metsän hoito ja -myynti

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtävä: Metsän myynnin kilpailuttaminen ja metsänhoidollisten toimenpiteiden valvonta sekä tehtyjen metsäkauppojen toteutumisen seuranta, kiinteistöjen myynnin valmistelu (tontit ja palvelutuotannosta poistuneet kiinteistöt).

Kunnalla on omistuksessaan merkittävä metsäomaisuus. Metsänhoitosopimus Metsänhoitoyhdistys Keskipohja ry:n kanssa käsittää 1.652 hehtaaria. Sopimuksella edistetään kunnan metsänhoidollisten tavoitteiden toteutumista ja se käsittää puukaupan ja metsänhoitotyöt.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Kestävä kuntatalous	Metsäomaisuuden kestävä hoitaminen ja talousarvion mukainen puun myynti • Mittarina talousarvion toteutuminen puun myynnin osalta.	Toteutui Talousarvion tavoite myyntitulon osalta ylittyi ja kulujen osalta alittui.

460 MAA- JA METSÄTILAT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	132 171,34	125 000,00		125 000,00	168 255,04	-43 255,04	134,60
Toimintakulut	-50 545,40	-45 500,00		-45 500,00	-20 944,49	-24 555,51	46,03
Toimintakate	81 625,94	79 500,00	0,00	79 500,00	147 310,55	-67 810,55	185,30
Euroa/ asukas	30,77	30,84	0,00	30,84	57,14		

* Ulkoinen/Sisäinen

Elinkeinojen edistäminen

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Tehtäväalueeseen sisältyy: Yrityspalvelut ja hanketoiminta, Kuntamarkkinointi, Nuorten työllistämistuki ja Joukkoliikenne.

Perhon Kehitysyhtiö Oy on Perhon kunnan 100 % omistama kehitysyhtiö, jonka perustehtävä on aktivoida kunnan elinkeinopolitiikkaa ja edesauttaa perholaisten yritysten ja kuntaan yritystoimintaa suunnittelevien toimijoiden menestymistä sekä kunnan omistamien teollisuus- ja toimitilojen tilahallinta ja kehittäminen.

Kosek Oy:n (Kokkolanseudun Kehitys Oy) elinkeino-/yritysneuvonta ja hankepalvelut (yrityskehittäjän asemapaikka Perho) tuottaa yritysten perustamis- ja rahoitusneuvontaa sekä kehittämishankeneuvontaa. Yhteistyö mahdollistaa perholaisten yritysten käyttöön koko Kosek Oy:n yrityskehittäjähenkilöstön osaamisen. Kosek Oy:n perustoiminnan rahoitus on n. 28,00 €/as.

Kehittämishankkeissa, joissa Perhon kunta on osarahoittajana, hallinnoivien yhteistyöorganisaatioiden (mm Kosek Oy, ProAgraria Keski-Pohjanmaa, Centria ja Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä) projektihenkilöstö on käytettävissä projektikohtaisiin toimenpiteisiin alueen yrityksissä.

Perhon kehitysyhtiö Oy:n toiminalliset ja taloudelliset tavoitteet, toimenpiteet, mittarit ja toiminnan riskit esitetään konserniyhtiön osiossa.

Kuntamarkkinointi on uudessa kuntastrategiassa keskeisessä roolissa, johon toimintavuoden aikana panostetaan aikaisempaa voimakkaammin ja systemaattisesti. Kuntamarkkinoinnin vahvistaminen koskee koko kuntaorganisaatiota ja -henkilöstöä.

Nuorten työllistämistuella ja kunnan kesätyöpaikkatarjonnalla pyritään mahdollistamaan mahdollisimman monelle perholaistalle nuorelle kesätyöpaikka kesän 2023 aikana.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Maineella vetoa ja työvoimaa	Kunnan viestinnän ja näkyvyyden aktivoiminen kaikessa viestinnässä. Ulkoisen kuntaimagon tutkimus Mittarina keskiarvo 3,5/5.	Viestintäsihteerin toimi täytetty määräaikaisena. Viestintää aktivoitu selkeästi Perhoon tulevassa digi-ulkomainostaulusta on osuus Perhon Kehitysyhtiöllä, jolla vahvistetaan kunnan ja konsernin markkinointia. Ulkoista imago tutkimusta ei ole toteutettu.

Toteutuminen 1.1.—31.12.2023

Kuntastrategian täytäntöönpanon osana on raportointikaudella panostettu Elinvoimatyön vahvistamiseen. Työn pohjaksi toteutettiin avainhenkilöiden syvähaastattelut (12 haastattelua, 18 henkilöä) yhteistyökumppani Suomen Yrittäjyysakatemia Oy:n toimesta. Haastattelujen pohjalta toteutettiin yrittäjille, luottamushenkilöille ja kunnan henkilöstölle kysely, jossa kartoitettiin

haastatteluissa saatujen tulosten oikeellisuutta. Kyselyyn vastasi 135 henkilöä. Tulokset esiteltiin 18.4.2023 pidetyssä elinvoimaseminaarissa, johon osallistui n. 100 henkilöä.

Elinvoimatyö on jatkumassa Perhon Kehitysyhtiön toimesta perholaisille yrityksille suunnatun Kannattavan kasvun tilaisuudella, jossa tavoitteena koota kasvuhaluiset yritykset yritysryhmähankeisiin, joiden toimenpiteillä tuetaan yritysten ja toimialojen kasvun edellytyksiä.

Yritysten iltakahvitilaisuuksia on järjestetty raportointikaudella kolme kertaa. 26.1.2023 Muoviitala Oy:llä ja 13.4.2023 kunnantalolla, jossa aiheena oli Leader yritysrahoitus tulevalle ohjelmakaudella sekä 30.5.2023 kunnantalolla, jossa aiheena oli Leader yritysrahoituksen mahdollisuudet. Yrittäjän päivänä 5.9.2023 järjestettiin yrittäjäkahvitilaisuus, jossa keskusteltiin elinvoimalupauksen toteutumisesta. Joulun avauksessa 2.12.2023 palkittiin vuoden 2023 Yrittäjä ja Vuoden 2023 Maatalousyrittäjät.

440 ELINKEINOJEN EDISTÄMINEN							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-423 618,98	-326 250,00		-326 250,00	-320 949,22	-5 300,78	98,38
Toimintakate	-423 618,98	-326 250,00	0,00	-326 250,00	-320 949,22	-5 300,78	98,38
Euroa/ asukas	-159,68	-126,55	0,00	-126,55	-124,50		

Työllisyyden edistäminen

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala

Työmarkkinatuen kuntaosuus jää kunnan maksettavaksi/hoidettavaksi. Työllisyyden hoidon osalta yhteistyötä maakunnan kuntien välillä jatketaan Työllisyyden kuntakokeilussa Kokkolan kaupungin koordinoimana. Toimintaa kehitetään työvalmentajan johdolla yhteistyössä etsivän nuorisotyöntekijän ja kunnassa toimivien yritysten ja yhdistysten kanssa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Yhdessä hyvinvointi	Yritysten kanssa tehtävällä yhteistyöllä luodaan työllistymismahdollisuuksia kuntalaisille Mittarina työttömyys %:n ja pitkäaikaistyöttömien määrän lasku	Vuoden 2023 keskimääräiseksi työttömyysasteeksi Perhossa muodostui 8,7 prosenttia, mikä on 0,9 prosenttiyksikköä huonompi kuin vuonna 2022. Pitkäaikaistyöttömien vuosikeskiarvo (yli yhden vuoden työttömänä olleet) määrä on 22. Alle 25-vuotiaita oli vuosikeskiarvona työttömänä 9.

Riskit: Työllisyyden hoidon tavoitteiden saavuttamisen riskinä on työttömänä olevan työvoiman osaamisen ja yrityksissä olevien osaamistarpeiden kohtaanto sekä pitkäaikaistyöttömien aktivoiminen työmarkkinoiden käyttöön ja osaamisen kehittäminen kysynnän suuntaan. Aktiivisella vuoropuhelulla yrityksiin ja työttömiin työnhakijoihin pyritään edistämään kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa sekä pitkäaikaistyöttömien aktiivisuutta elämänhallintaan.

Toteutuminen 1.1.—31.12.2023

Työllisyyden kuntakokeiluun liittyvä työvalmentajan työpanos ei ole ollut käytössä, eikä palvelua ole voitu tarjota suunnitellusti alkuvuodesta. Työllisyyden kuntakokeilun asiantuntijavastaanotto toimii Perhossa kunnantoimistolla pääsääntöisesti maanantaisin.

TE2025 työllisyysalueen uudistuksen valmistelu on jatkunut vastuukuntamallin pohjalta, jossa Kokkolan kaupunki toimii isäntäkuntana. Perhon kunnanvaltuusto hyväksyi periaatteet valmistelulle kesäkuun kokouksessaan. Valmistelussa on kevään ja kesän aikana valmisteltu kuntajohtajatyöryhmässä sopimusta Keski-Pohjanmaan kuntien välistä sopimusta työvoimapalvelujen järjestämiseksi. Erillisessä työryhmässä on valmisteltu järjestämissuunnitelmaa, jossa kuvataan työllisyydenhoidon käytännön toimintaa.

Työvalmentaja saatiin rekrytoitua elokuun alusta ja toiminta on jämäköitynyt selkeästi. Ns sakkolista käydään läpi säännöllisesti ja etsitään keinoja kontaktoida henkilöitä.

TE 2024 uudistuksen osalta maakunnallisen työllisyysalueen valmistelua jatkettiin valtuustossa hyväksytyyn sopimuksen pohjalta.

430 TYÖLLISYYDEN EDISTÄMINEN							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	9 698,86				817,29	-817,29	
Toimintakulut	-154 530,36	-161 080,00		-161 080,00	-182 910,18	21 830,18	113,55
Toimintakate	-144 831,50	-161 080,00	0,00	-161 080,00	-182 092,89	21 012,89	113,05
Euroa/ asukas	-54,59	-62,48	0,00	-62,48	-70,63		
* Ulkoinen/Sisäinen							

Maaseutupalvelut

Tilivelvollinen: kunnanjohtaja Lauri Laajala, maaseutuasiamies Seija Klemola

Maaseutuelinkeinoviranomaiselle laissa säädettyjä tehtäviä hoitaa Maaseutuyksikkö KaseKa, johon myös Perho kuuluu. Maaseutuyksikön toiminta kuuluu hallinnollisesti Lestijärven kunnan maaseutulautakunnan alaisuuteen. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Palvelusuunnitelman kuvaus

Kannuksen kaupunki ja Kaustisen seutukunnan kunnat, Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Perho, Toholampi ja Veteli ovat solmineet maaseutuhallinnon yhteistoimintasopimuksen.

Maaseutuasiamiehet ja johtava viranhaltija hoitavat maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa (210/2010) säädetyn lain mukaiset maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädetty viranomaistehtävät. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät tekevät sidosryhmien kanssa yhteistyötä maaseudun kehittämistehtävissä. Maaseutulautakunnan alaiset työntekijät voivat hoitaa myös muita kuin maataloushallintoon liittyviä kuntakohtaisia tehtäviä.

Maaseututoimella on hajautettu toimintamalli: Jokaisessa kunnassa on toimipiste ja palvelu tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluna. Viranhaltijat siirtyvät tarvittaessa eri työpisteisiin tarkoituksenmukaisuuden ja asiakaslähtöisyyden perusteella. Asiakkaat voivat asioida kaikissa sopimuskuntien toimipisteissä.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet sekä toimenpiteet ja mittarit ovat Maaseutuyksikkö KaseKan tavoitteita. Niiden toteutuminen on kuvattu alla olevassa taulukossa Perhon kunnan osalta.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuminen
Lakisääteisten tehtävien hoitaminen ajallaan ja virheettömästi	Maataloustukien käsittely hoidetaan säädösten ja ohjeiden mukaan	Maataloustuet on käsitelty ajallaan ja virheettömästi. Tukien käsittelyä on seurattu erilaisilla raporteilla ja maksajavirastovakuutuksella.
Viljelijäkoulutusten järjestäminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa	Järjestetään sidosryhmien kanssa yhteistyössä koulutusta viljelijöille	Viljelijöille on tarjottu paljon erilaisia koulutuksia ja infoja etäyhteyksien kautta yhteistyössä erilaisten hankkeiden ja sidosryhmien kanssa. Perhossa on lisäksi järjestetty kaksi eri viljelijätukitilaisuutta, joissa on ollut osallistujia yhteensä n. 90. Perhon kunnan kehittämismäärärahalla järjestettiin maatalousyrittäjille virkistyspäivä Eräelämyksillä ja jouluruokailu yhdessä Mtk-Perhon kanssa seurojentalolla.
Annetaan neuvontaa ja avustetaan investointien suunnittelussa ja hakemisessa	Tiedotetaan aktiivisesti kuntatiedotteiden, nettisivujen ja sähköpostien avulla ajankohtaisista tukiin liittyvistä asioista. Osallistutaan aktiivisesti kunnissa järjestettäviin maaseudun kehittämispalaverihin. Kannustetaan sopimuskuntia ja viljelijöitä osallistumaan maaseudun kehittämishankkeisiin. Henkilöstö osallistuu ja kuuluu pääasiallisen työpisteensä työ- toimintaan.	Tiedottaminen on ollut jatkuvaa ja säännöllistä kuntatiedotteen, sähköpostien ja KaseKan nettisivujen kautta. Kunnassa on oma maaseutuelinkeinojen kehittämistyöryhmä, jossa on suunniteltu maatalousyrittäjien työssäjaksamista ja ammatillista osaamista tukevia koulutuksia, yhteisiä tilaisuuksia ja yhteisöllisyyden vahvistamista. Viljelijöille on tarjottu mahdollisuus ostaa kunnan kehittämismäärärahalla erilaisia neuvontapalveluja, esim. omistajavaihdoksiin,

		kehittämisneuvontaan ja tulosanalyysiin. Maaseutuasimies on osallistunut Perhon kunnanviraston henkilöstön tyky-toimintaan.

Tuotantotavoitteet

Maaseututoimi pysyi annetussa raamissa.

Tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Aktiivituloja, lkm	113	109	107	103	103	99
Peltoa viljelyksessä, ha	5 785	5 858	5 581	5 761	5 720	5 749
Aktiivituloilla peltoa keskim. ha	51,20	53,74	55,2	55,9	55,54	58,07
Maksetut tuet, milj. €	5,17	5,22	4,8	5,1	5,4	4,8

Toteutuminen 1.1.-31.12.2023

Maatalousyriyten avustus- ja kehittämismäärärahan jakoperusteet vahvistettiin kunnanhallituksessa 13.2.2023. Määräraha kohdennetaan edellisvuosien tapaan talousneuvonta- ja kehittämisasiantuntijapalveluihin, yrittäjien työssäjaksamiseen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Valtuuston vahvistama taloudentasapainottamisen toimenpiteet vaikuttavat jatkossa käytettävissä olevaan avustuspäämäärään.

MAASEUTUPALVELUT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-58 709,54	-65 080,00		-65 080,00	-55 663,80	-9 416,20	85,53
Toimintakate	-58 709,54	-65 080,00	0,00	-65 080,00	-55 663,80	-9 416,20	85,53
Euroa/asukas	-22,13	-25,24	0,00	-25,24	-21,59		
* Ulkoinen/Sisäinen							

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuollon tehtäviin kuuluu valvoa ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä sekä eläinten terveyttä ja hyvinvointia. Tämä tarkoittaa esimerkiksi puhdasta juomavettä, hyvää sisäilmaa ja turvallisia elintarvikkeita.

Ympäristöterveydenhuolto vastaa mm. asumisterveyden, elintarvikkeiden, tupakkalain, talous- ja uimavesien valvonnasta sekä eläinsuojelusta ja eläinlääkäripalveluiden järjestämisestä.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuolto vastaa näistä tehtävistä Kokkolan ja Kannuksen kaupungeissa sekä Kaustisen, Halsuan, Vetelin, Perhon, Toholammin, Kruunupyyn ja Lestijärven kunnissa.

Keski-Pohjanmaan ympäristöterveydenhuollon organisaatio koostuu:

- Kokkolan kaupungin organisaatioon kuuluvasta ympäristöterveyslautakunnasta, joka on kuntien yhteinen lautakunta.
- Ympäristöterveydenhuollon tulosaluetta johtavasta terveysvalvonnan johtajasta ja tämän alaisuudessa toimivista eläinlääkäreistä, terveystarkastajista ja muusta henkilöstöstä.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2023

Ympäristöterveydenhuolto on toiminut suunnitellusti raportointikauden aikana.

Ympäristöterveyslautakunta päätti elokuussa Perhonjokilaakson eläinlääkärivastaanoton tilojen keskittämisestä osalta Veteliin.

Sosiaali- ja terveystalvet							
	TP 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	TP 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-11 880 373,64	-132 900,00		-132 900,00	-132 960,00	60,00	100,05
Toimintakate	-11 880 373,64	-132 900,00	0,00	-132 900,00	-132 960,00	60,00	100,05
Euroa/ asukas	-4 478,09	-51,55	0,00	-51,55	-51,57		
Ympäristöterveydenhuolto							
	TP 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	TP 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-109 576,94	-132 900,00		-132 900,00	-132 960,00	60,00	100,05
Toimintakate	-109 576,94	-132 900,00	0,00	-132 900,00	-132 960,00	60,00	100,05
Euroa/ asukas	-41,30	-51,55	0,00	-51,55	-51,57		
*ulkoisen/sisäinen							

3.3 Sivistyslautakunta

Ulkoiset	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Käyttö-%
Toimintatuotot	267.988	473.196	336.986	515.510	493.651.96	95,8
Toimintakulut	-5.015.516	-5.421.328	-6.100.404	-6.607.360	-6.607.930,85	100,00
Toimintakate	-4.747.528	-4.948.133	-5.763.418	-6.091.850	-6.114.278,89	100,4
Poistot ja arvonalent.	-20.126	-18.322	-39.305	-31.910	-32.401,45	101,5

= valtuustoon nähden sitova erä

Sivistyslautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: sivistysjohtaja Anni Riihimäki

Sivistyslautakunta järjestää perholaisten varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut sekä vastaa siitä, että ne toimivat erityislainsäädännön edellyttämällä tavalla. Lautakunta huolehtii varhaiskasvatuslain (540/2018), lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (27/2019), perusopetuslain (628/1998), lukiolain (714/2018), vapaasta sivistystyöstä annetun lain (965/2017), kirjastolain (1492/2016) ja nuorisolain (1285/2016) mukaisista tehtävistä. Sivistyslautakunta vastaa lisäksi hallintokunnan yhteisten asioiden hoidosta, tehtävien koordinoinnista ja lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä kehittää ja uudistaa osaston toimialaa kunnan strategisten tavoitteiden suuntaisesti. Perhon sivistyspalvelut toimivat yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa ja vuoden 2023 alusta hyvinvointialueen kanssa. Sivistyslautakunta toimii kehittämisestä ja periaatteista vastaavana toimielimenä perholaisten sivistyksen ja hyvinvoinnin tukemisessa.

Sivistyspalvelujen tarve on suuri suunnitelmakaudella tämänhetkisten ikäluokkien myötä ja se vaikuttaa varhaiskasvatus- ja opetuspalvelujen palvelutarpeeseen. Lainsäädännön muutokset lisäävät velvoitteita ja kustannuksia erityisesti varhaiskasvatuksen vastualueella. Suunnitelmallinen

kehittämistoiminta rahoitetaan pääasiallisesti hakemalla aktiivisesti hallinnonalan kehittämishankkeita.

Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2023–2025 ohjaa toiminnan suunnittelua tulevaisuudessa ja se edellyttää rakenteellisia muutoksia sivistystoimessa. Kouluverkkoselvitys valmistuu keväällä 2023. Opetus- ja kulttuuriministeriö esittää vuosille 2021–2023 aamu- ja iltapäivätoiminnan ja maksuttomien harrastusmahdollisuuksien vahvistamista koulupäivän yhteydessä. Perhon kunta hakee vuoden 2023 aikana harrastamisen Suomen mallia. Vuoden 2023 alusta opiskeluhoillon palvelut siirtyvät hyvinvointialueelle ja tavoitteena on opiskeluhoillon vahvistaminen perusopetuksessa ja toisella asteella. Esi- ja alkuopetuksesta muodostetaan kokonaisuus, joka mahdollistaa joustavan oppimispolun alun ja eri koulutusasteiden nivelvaiheita vahvistetaan. Uuden lukiolain toimeenpanoa ja lukiokoulutuksen uudistusta jatketaan sisältäen ylioppilastutkinnon uusimiskertojen laajenemisen.

Oppivelvollisuuden jatkuminen 18 ikävuoteen asti ja toisen asteen maksuton koulutus aiheuttavat kunnille myös uusia kustannuksia. Sivistystoimen vastuualueiden johtamista vahvistetaan työhyvinvointia edistävillä toimilla kuten tehtävänkuvien tarkennuksilla.

Riskit: Sivistystoimen tavoitteiden saavuttamisen riskinä on koulutetun työvoiman saatavuus sekä varhaiskasvatukseen ja opetustoimeen. Talousarvion tavoitteiden saavuttamiseen liittyy riski palvelun tason laadun näkökulmasta. Aktiivisella toiminnan ja rakenteiden kehittämisellä pyritään edistämään talousarvion tavoitteiden saavuttaminen taloussuunnitelmakaudella 2023–2025.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
<u>Kestävä kuntatalous</u> <u>Askel: Sujuvuudella taloushyötyjä:</u> Talousohjelma 2023–2025 toteuttaminen	Talousarviossa pysyminen ja seuranta kahden kuukauden välein • mittarina toimintakatteen toteuma-%. Hankkeet ja niiden hyödyntäminen Mahdollisen koronarahoitusten hyödyntäminen • Mittarina toimivat hankeraportit Henkilöstösuunnitelmassa pysyminen • Mittarina henkilöstömäärä Palvelutaso suunnitellaan toiminnallisia tarpeita vastaavaksi Etsitään ja kokeillaan ennakkoluulottomasti uusia kustannustehokkaita toimintatapoja	Toteutunut Toteutunut Toteutunut
<u>Henkilöstön ja kuntalaisten hyvinvointi</u>	Kehitetään edelleen Perhon lapsiystävällistä kuntaa Edistämme lasten ja nuorten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja • mittarina lapsen ja nuoren osallisuus	Kouluverkkoselvityksen yhteydessä tehty lapsivaikutusten arviointi perusopetuksen oppilailla ja huoltajille.

<u>Askel: Yhdessä hyvinvointi</u> Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista	• mittarina oppilaiden poissaolot • mittarina sujuva kasvatuskumppanuus (vanhempainillat, vanhempainvartit, vasukeskustelut, kyselyt huoltajille, opettajille, oppilaille) Lapset ja nuoret voivat hyvin Sairauspoissaolojen ja sijaiskulujen vähentäminen • mittarina sairauspoissaolot/henkilö/vuosi Pidetään huolta esimiesten ja henkilöstön työhyvinvoinnista • mittarina työtyytyväisyys ja työhyvinvointi • kuulumiset, kiitoskulttuuri Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea • mittarina toteutuneet koulutukset • panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön.	Poissaolomalli on valmistunut ja toiminnassa. Toteutunut Esimiehet ovat päässeet osallistumaan kuntastrategia koulutukseen. Toteutunut, mm. kiitoskulttuuri, kouluarjen kuulumisten vaihto. Esihenkilöillä on ollut mahdollisuus osallistua koulutuksiin.
	Ideointitaulut työyhteisöihin näkyville. • sivistystoimen vuosikellon laatiminen • mittarina laadittu, valmis suunnitelma Laadunarvioinnin tuloksia hyödynnetään entistä paremmin • työyhteisötaitojen kehittäminen ja työhyvinvoinnin lisääminen • mittarina toiminnan arviointi ja henkilöstökysely Lisätään myönteistä viestintää • Viestitään itselle ja ulkopuolelle vahvuuksia, mahdollisuuksia ja saavutettuja menestyksiä viestintäsihteerin avustuksella.	Sivistystoimen vuosikello suunnittelu on toteutunut ja näkyy esim. rekrytointiaikataulussa Työyhteisötaidot on huomioitu kokoontumalla säännöllisesti sivistystoimen johtotiimiin Opetuskentän toiminnan arvioinnin kysely on tehty ja tulokset käyty yhdessä koulujen henkilökunnan kanssa läpi sekä linjattu tulevia kehityskohteita. Viestintäsihteerin apua on kaikilla kouluilla hyödynnetty koulun positiivisen julkisuuskuvan vahvistamiseksi niin sisäisesti kuin ulkoisesti.

Toteutuminen 1.1.2023 – 31.12.2023

Sivistyslautakunta on kokoontunut vuoden 2023 aikana 15 kertaa ja käsitellyt 135 pykälää kokouksessaan vuonna 2023. Lautakunnan työskentely on ollut keskustelevaa ja rakentavaa yhteistyötä. Sivistyslautakunnan hallinnon talousarvio on toteutunut suunnitellusti.

Sivistyslautakunnan talousarvio on kokonaisuudessaan pysynyt talousarviossa ja kokonaisuuden toimintakatteen toteuma on 100,50 %. Sivistyslautakunta on toteuttanut useita hankkeita suunnitellusti. Palveluntason muutoksina lakkautettiin Oksakosken koulu. Sivistyslautakunta on vienyt eteenpäin sivistystoimen johtamisen kehittämistä suunnitelmallisesti. Sivistystoimen johtamisen muutoksen seurauksena alakoulujen rehtorin virka lakkautettiin ja molemmissa alakouluissa aloitti uudet rehtorit syyslukukauden käynnistyttyä elokuussa 2023. Muutoksen vuoksi, kun rehtori vaihtui, lukuvuoden suunnittelu aiheutti lomakaudelle lisätyötä sivistysjohtajalle ja alakoulun vararehtoreille. Syyslukukaudelle panostettiin perehdytykseen ja sivistyksen johtotiimin yhteiset tapaamiset ja kunnan sivistyksen johtoryhmän toiminta on tukenut johtajuutta ja antanut tiimille tukea. Sivistysosaston johtotiimi on kokoontunut säännöllisesti kerran kuukaudessa. Tämän lisäksi elokuun alussa aloitettiin sivistysjohtajan johdolla kokoontuva rehtoreiden viikkopalaveri, mikä vahvistaa yhteistyötä ja tukee arkijohtamista. Sivistysosaston johtotiimi kokoontuu kerran kuukaudessa valmistelemaan lautakuntaan meneviä asioita. Hankkeiden avulla on mahdollistettu ryhmänhallintakoulutusta seutukunnallisesti, myös osa Perhon kunnan opetushenkilöstöä on käynyt TCM ryhmänhallintakoulutuksen. TCM-koulutus toi koulujen työyhteisöihin hyvää muutosta ja koulutuksista tuotiin aina terveiset koko työyhteisölle. Tämän lisäksi ITLAn yhteisövaikuttavuus yhteistyö on käynnistetty.

Sivistystoimen vuosikello otettiin käyttöön lukuvuoden 2023–2024 alkaessa. Vuosikello on kehittämistyötä tukeva työkalu ja tavoitteena on toiminnan huolellinen ennakointi. Toiminnan arvioinnin tulokset lukuvuoden 2022–2023 osalta on saatettu lautakunnalle tiedoksi. Ideointitaulut ovat toteutuneet eri yksiköissä. Työhyvinvointia on lisännyt liikuntasetelin mahdollisuuden saaminen sähköisesti ja mahdollisuus liikkua työajalla.

Työntekijöiden saatavuus on haasteellista ja vaikeuttanut rekrytointia syyslukukauden alussa. Henkilöstön saatavuus on aiheuttanut haasteita pitkin vuotta ja henkilöstömuutoksia on ollut jatkuvasti. Sivistysjohtaja on tehnyt henkilöstömuutoksia yhteistyössä keskustellen henkilöstön kanssa. Kaikkia virkoja tai toimia ei ole saatu täytettyä, ja niissä on epäpäteviä sijaisia määräaikaaisesti.

Kirkonkylän koulujen ruokailut on järjestetty poikkeavalla tavalla väistötiloissa, sillä liikuntahallin rakennushanke on vaikuttanut niiltä osin Kirkonkylän koulujen arkeen. Väistötilojen vuoksi myös toimiminen välituntialueilla ja ruokailussa kuormittaa ja vaatii erityisjärjestelyjä sekä henkilöstön joustamista, sillä tilaa on hetkellisesti vähemmän.

Riskit: Työvoiman saatavuus on riski ja tulevan toimintakauden työntekijöiden rekrytointi on aloitettu huhtikuun alkupuolella. Riskitekijänä on toteutunut rekrytoinnissa onnistumisen haasteet, koska hakijoita ei ole ollut kaikkiin avoimiin virkoihin tai toimiin.

Varhaiskasvatus

Tilivelvollinen: varhaiskasvatusjohtaja Saara-Maija Kalliokoski (virkavapaalla), sijaisena Marianne Ukskoski

Varhaiskasvatuspalvelut muodostuvat kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta (päiväkotitoimi) ja aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu

pedagogiikka. Varhaiskasvatuspalveluiden perustana on valtakunnallinen ja kunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma sekä varhaiskasvatustaki. Varhaiskasvatusta on järjestettävä siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa oleva tarve edellyttää (subjektiivinen oikeus). Määräajat varhaiskasvatuspaikan järjestämiselle tulevat varhaiskasvatuslaista. Varhaiskasvatuspalveluihin kuuluvat kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen lisäksi Kelan maksattamat tuet (lasten kotihoidon tuki, kuntalisä sekä yksityisen hoidon tuki).

Varhaiskasvatukseen on valmistunut uusi, keskitetty 153-lapsipaikkainen Mäntymetsän päiväkoti. Tämä mahdollistaa mm. ryhmien tehokkaamman täytön, tarkemman sijaissuunnitelman sekä henkilöstömäärän, ja henkilöstön lomien tehokkaamman suunnittelun, kun koko varhaiskasvatus on samassa rakennuksessa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
<u>Henkilöstön ja kuntalaisten hyvinvointi</u> Askel: Yhdessä hyvinvointi Pidetään huolta ihmisestä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista.	Edistämme lasten hyvinvointia luomalla toimivia toimintatapoja • mittarina lapsen osallisuus varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa, lasten mielenkiinnonkohteiden kuuleminen • mittarina luonto- ja liikuntaelämykset osaksi lapsen päiväkotiarkea • mittarina koko päiväkodin yhteiset tapahtumat • mittarina päiväkodin ryhmäkohtaiset vanhempainillat (vanhempien ääni kuuluviin) ja varhaiskasvatuskeskustelut Pidetään huolta henkilöstön työhyvinvoinnista, henkilöstö voi hyvin • mittarina sairauspoissaolot / henkilö / vuosi • mittarina työtyytyväisyys- ja työhyvinvointikysely • kuulumiset, kiitoskulttuuri Yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle • mittarina vierailut / yhteistyö päiväkodin ulkopuolelle Hyvinvointijohtaminen osaksi arkea • mittarina toteutuneet koulutukset, webinaarit ja palaveri-illat	Toteutunut. Metsämörri toimintaa, erilaiset liikunnalliset toiminnot ulkona ja sisällä, kuukausittaiset yhteiset muskarit koko päiväkodin kesken. Vanhempainilta syksyllä, vasukeskustelut Henkilöstön yhteiset liikuntahetket joka toinen viikko (jooga, jumppa, rentoutus), Tyhy päivä: Jari Sinkkosen luento, sen jälkeen yhteinen ruokailu Vetelissä. Seurakunnan vierailut päiväkodilla, kirjaston kanssa yhteistyötä, Jalmiinakodilla vierailut lasten kanssa.

<u>Osallisuus ja kehittäminen</u> Askel: Ideoista toimeenpanoon: Selkeät ideoiden ja projektien edistämisen työkalut Vapaus ja vastuu kehittämisestä kaikille <u>Ulkoinen imago</u> Askel: Maineella vetoa ja työvoimaa	Ideataulu työyhteisön näkyville • mittarina ideataulun käyttäminen ja hyödyntäminen Varhaiskasvatuksen vuosikello, ja pedagogisen toiminnan vuosikellon laatiminen varhaiskasvatustyön työkaluksi • mittarina varhaiskasvatuksen vuosikellon hyödyntäminen • mittarina pedagogisen toiminnan vuosikellon käyttöönottoaminen ja hyödyntäminen päiväkotiarjessa Lasten vanhempien osallisuus ja laadunarvioinnin tuloksienhyödyntäminen • mittarina webropol-kyselyt toimintakausittain vanhemmille (keväisin) • Daisyn ilmoitustaulun käyttäminen varhaiskasvatusviikkosuunnitelmien esille tuomisessa, tehdään varhaiskasvatustyö näkyväksi myös vanhemmille. Lisätään myönteistä viestintää • mittarina viestiminen päiväkotiarjen toiminnoista sosiaalisessa mediassa. • mittarina somevastaavien nimeäminen päiväkotiin omasta työyhteisöstä. • viestintäsihteerin hyödyntäminen päiväkodin tapahtumien viestimisestä.	Ideataulua hyödynnetty päiväkodin arjessa. Vuosikello ohjaa päiväkodin toimintaa ja on aktiivisesti käytössä. Joka vuodenaajasta oma vuosikello. Daisyn ilmoitustaulu aktiivisesti käytössä. Hakuprosessissa toteutettiin video työpaikkojen markkinoinnin tukemiseksi. Sosiaalista mediaa hyödynnetty aktiivisesti päiväkotiarjen näkyväksi tekemisessä.

Keskeiset tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024
Lapset / päivähoito	170	163	182	150	190	153
Lapset Apip	50	46	62	39	62	65

Toteutuminen 1.1.2023 – 31.12.2023

Mäntymetsän päiväkodin toiminta perustuu Perhon kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Toiminnan suunnittelua ohjaa kuukausikohtainen vuosikello. Talven aikana on järjestetty erilaisia tapahtumia yhteistyössä Perhossa toimivan vanhainkodin, Jalmiinakodin, Perhon kirjaston ja Perhon seurakunnan kanssa. Päiväkodilla järjestettiin ystävänpäiväjuhla huoltajille. Henkilöstö on osallistunut kiitettävästi järjestettyihin koulutuksiin ja on aktiivisesti ollut mukana liikuntahetkissä. Talven aikana tehtiin päiväkodista esittelyvideo, jota jaettiin somekanaviin. Varhaiskasvatuksen hankkeet ovat toteutuneet suunnitellusti.

Mäntymetsän päiväkodin toiminnan painopisteenä on ollut luonto ja siihen liittyvät toimintamuodot. Henkilöstö osallistui Metsämörri- koulutukseen ja on toteuttanut Metsämörri tapahtuman Perhoviikolla kaikille perholaisille lapsille Paavonkalliolla. Jouluna järjestettiin tonttupolku päiväkodin pihapiirissä kaikille perholaisille lapsille ja perheille.

Kesätoiminta sujui päiväkodilla hyvin. Lapsiryhmiä yhdisteltiin ja päivystysaikana oli avoinna 5 ryhmää. Näillä järjestelyillä turvattiin hyvä kesäajan hoito lapsille ja henkilökunta piti lomansa toivomusten mukaan. Henkilökunnan aktiivinen ja motivoitunut työote toi iloa kesään niille lapsille, joilla ei ollut mahdollista pitää kesälomaa huoltajien työn vuoksi.

Uusi toimintakausi aloitettiin elokuussa. Lapsiryhmiä aloitti elokuun alussa 9 ja lapsia on hoidossa 143 ja henkilöstöä 37. Varhaiskasvatuksen tulokertymään vaikutti edelleen maaliskuussa 2023 tehty varhaiskasvatuksen tulorajojen nosto. Perholaisten perheiden pienet tulotasot vaikuttavat, joten hoitomaksuja ei kerry varhaiskasvatuksessa juuri ollenkaan.

Riskit: Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tulorajat nousivat maaliskuun aikana. Perhon kunnan näkökulmasta se näkyi vaikutuksina siten, että tulokertymä pienentyi varhaiskasvatuksen osalta. Koulutettujen varhaiskasvatuksen opettajien saaminen Mäntymetsän päiväkotiin on ollut haasteellista ja sen vuoksi paikkoja on täytetty määräaikaikaisesti, koska kelpoisia hakijoita ei ole ollut saatavilla.

Opetuspalvelut

Tilivelvolliset: alakoulujen rehtori Pasi Kannianen (31.7.2023 saakka), Möttösen koulun rehtori Maria Kangasaho (1.8.2023 alkaen), Kirkonkylän koulun rehtori Maija Uusisalo (2.9.2023) alkaen ja yläkoulun ja lukion rehtori Tiina Kujala

Perusopetus perustuu perusopetuslakiin ja -asetuksiin sekä perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Ne määrittelevät suomalaisen perusopetuksen minimitason. Yksi tapa turvata perusopetuksen laatua ovat opetusministeriön laatimat laatukriteerit, joiden tavoitteena on tukea opetuksen korkeaa laatua ja monipuolista tarjontaa sekä turvata opetukselliset ja sivistykselliset perusoikeudet lapsille ja nuorille asuinpaikasta, kielestä ja taloudellisesta asemasta riippumatta. Perhon kunnan opetuspalvelut koostuvat perusopetuksen lisäksi lukiokoulutuksesta, oppimisen ja koulunkäynnin tuesta sekä opiskeluhuollosta. Opiskeluhuolto sisältää monialaisen opiskeluhuollon lisäksi psykologi- ja kuraattoripalvelut. Opiskeluhuollon koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut tuotetaan Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen Soiten kautta.

Talousarvion sisältö / keskeiset muutokset

Perhon kunnan talousohjelma vuosille 2023–2025 ohjaa toiminnan suunnittelua. Tämä näkyy myös opetuspalveluissa. Oppilasmäärän arvioidaan säilyvän vähintään ennallaan vuoteen 2024 saakka. Oppimisen haasteiden ennaltaehkäiseminen sekä oppimisen ja kasvun oikea-aikainen tukeminen on resurssien niukentuessa perusopetuksen, oppimisen tuen ja opiskeluhuollon seuraavien vuosien yhteinen haaste. Tähän haasteeseen voidaan parhaiten vastata riittävällä ja oikein kohdennetulla, vakituisella henkilöstöresurssilla.

Lukiossa järjestetään opetusta ja toimintaa uuden opetussuunnitelman ja lukiolain mukaisesti. Jatketaan yhteistyötä toisen asteen oppilaitosten kanssa ja laajennetaan korkeakoulu yhteistyötä sekä vahvistetaan perusopetuksen nivelvaihetta. Lukion ja Keski-Pohjanmaan ammattiopiston Perhon toimipisteen yhteistyön kehittäminen, joka tukee myös kunnan toimintastrategian elinkeinoelämän linjausta luonto- ja matkailutoimialan vahvistamiseksi. Tilajärjestelyjen osalta viedään 2. asteen kampusajattelua eteenpäin. Lukio on aloittanut toimintansa Kampuksella

lukuvuoden 2022–2023 alkaessa. Lähilukioiden yhteistyön kehittäminen ja mahdollisten yhteisopettajien resurssien huomiointi.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Yhdessä Hyvinvointi Edistämme asukkaiden hyvinvointia, jonka tavoitteena on, että lapset ja nuoret voivat hyvin	Riittävät henkilöstöresurssit ja niiden tarkoituksenmukainen kohdentaminen mittarina tasapuolisuus koulujen kesken ja koulutyöntekijöiden jaksaminen Kaikille lapsille ja nuorille turvallinen oppimisympäristö mittarina koulun toiminnan sujuminen ja koululaisille tehdyt hyvinvointikyselyt Ehkäisevä päihdetyö yhteistyössä vapaa-aikatoimen kanssa Moniammatillisen työryhmän toiminnan käytänteiden vakiinnuttaminen	Toteutunut, rekrytointihaasteista huolimatta Alakoulujen lapsia on osallistettu yhteiseen tekemiseen ja suunniteluun oppilaskuntatoiminnan kautta. 6.luokkalaiset pääsivät olemaan ehdokkaina ja äänestämään nuorisovaaleissa. Toiminta käynnistynyt hyvin.
Sujuvuudella taloushyötyjä Viestintä on avointa ja aktiivista Esimiestyö ja työhyvinvointi: panostetaan henkilöstön osaamiseen, työhyvinvointiin ja moniammatilliseen yhteistyöhön Tarpeiden mukainen palvelutarjonta peruspalveluissa	Työyhteisötaitojen ja yhteisöllisyyden lisääminen sekä yhteisesti sovitut toimintatavat Opetussektorin vuosikello ja sen toteuttaminen Opiskeluhuollon ohjausryhmän toiminnan (opetuksen järjestäjäkohtainen) käynnistäminen ja yhteistyö hyvinvointialueeseen.	Koulujen henkilöstölle on järjestetty työyhteisön työnohjauksia. Kouluilla kysytään säännöllisesti kuulumisia ja pidetään yllä matalaa kiitoskulttuuria. Koulujen henkilöstö on osallistunut aktiivisesti työtä ja työyhteisöä kehittäviin koulutuksiin.

Keskeiset tunnusluvut	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024
Oppilaat/alakoulut		355	348	348	342	342	335
Oppilaat/yläkoulu	130	152	163	163	162	153	153

Oppilaat/päivälukio	55	65	70	52	51	51	47
Oppilaat/ammattilukio	1	4	6		1	0	0
9lk määrä yläkoulussa	46	58	58	55	55	51	51

Toteutuminen 1.1.2023 – 31.12.2023

Esi- ja perusopetuksen toimintakatteen käyttö on 99,87 %, joten toiminta on järjestetty talousarvion puitteissa. Lukiokoulutuksen toimintakatteen käyttö on pysynyt talousarviossa 95,16 %.

Esihenkilöille on järjestetty koulutusta talousarvion seurantaan. Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintakate ylittyy ja se on 123,42 %. APIP toiminnan kuluja nostaa henkilöstöresurssin tarve, sillä toiminnassa on ollut mukana erityisen tuen oppilaita. Heille toiminnan tarjoaminen kuuluu erityiseen tukeen. Hoitoaikojen laajuus klo 7–17 välille tuo kustannuksia, kun työpäivän työaika jaetaan useammalle työntekijälle. APIP toiminnassa ja ohjaajien työaikasunnittelussa ja seurannassa otettiin käyttöön Daisy -ohjelmisto. Tämä on helpottanut arjen suunnittelua ja työntekijöiden hyvinvointia, sillä työaikaa pystytään seuraamaan reaaliaikaisesti.

Alakoulujen yhteinen rehtori Pasi Kannianen irtisanoutui kesäkuussa 2023. Möttösen ja Kirkonkylän koulujen vararehtorit Maria Kangasaho ja Maija Uusisalo aloittivat kesäkuussa 2023 kiireellisesti koulujen lukujärjestyksien laadinnan ja toiminnan suunnittelun yhteistyössä sivistysjohtajan kanssa.

Kaikkien koulujen toimintaa ohjaa koulun lukuvuosi suunnitelma 2023–2024, joka on laadittu henkilökunnan kanssa yhteistyössä. Kirkonkylän ja Möttösen koulut ovat aloittaneet säännöllisemmän yhteistyön tekemisen. Koulujen yhteistyössä korostuu vuorovaikutus ja kaveritaitojen tukeminen. Luokka-asteittain luokat tapaavat vuorotellen kummallakin koululla. Opettajat suunnittelevat oppilaille toimintaa, joka tukee kaveritaitojen kehittymistä ja uusien ystävyystaitojen luomista. Möttösen ja Kirkonkylän koulun oppilaskunta kokoontuu säännöllisesti omilla kouluillaan. Samaa toimintaa on myös yläkoululla. Lukiolla toimii opiskelijakunta. Valinnaisainetarjontaa laajennettiin alakoulujen osalta vuonna 2023.

Moniammatillista toimintaa ja yhteistyötä on tiivistetty. Möttösen koululle on remontoitu kuraattorille, terveydenhoitajalle ja psykologille omat toimintatilat esikoulutilojen pätyyn. Psykologi on työskennellyt nyt säännöllisemmin kaikilla koululla tavaten oppilaita sekä opettajia.

Möttösen ja Kirkonkylän koulun henkilökunta on kokoontunut viikoittaiseen yhteissuunnitteluhetkeen (ys) suunnittelemaan koulun toimintaa omilla kouluillaan. Sama käytäntö on myös yläkoululla ja lukiolla. Kokoontumisista on laadittu muistio, josta voi tarkistaa keskustelut ja päätökset. Työhyvinvointia on pyritty parantamaan keskustelemalla yhteisistä toimintatavoista ja kehittämällä koulujen toimintakulttuuria. Liikkuminen työajalla on opettajien osalta vielä suunnittelussa, sillä tähän ei ole löydetty vielä ratkaisua opettajien osalta. Työhyvinvointikyselyissä tämä asia nostettiin tärkeäksi työhyvinvointia edistäväksi toimeksi niissä yksiköissä, joissa se oli saatu toimimaan.

Poissaolot eri työyhteisössä ovat hiukan aiheuttaneet muutoksia ja kuormitusta työyhteisöön. Henkilöstö on työskennellyt joustavasti ja siirtynyt luokkaryhmästä toiseen tai opetustehtävästä toiseen, että arki on saatu paremmin toimimaan poissaolotilanteissa. Sijaisia on toisinaan ollut vaikea saada.

Lähilukioiden yhteistyön kehittäminen ja mahdollisten yhteisopettajien resurssien huomioiminen ei ole onnistunut vuoden 2023 aikana. Sivistyslautakunta perusti lukion kehittämistyöryhmän lukion kehittämistiimin tueksi kehittämään Perhon lukiota ”ennakkoluulottomasti”. Työryhmä on kokoontunut syksyn aikana neljä kertaa ja työskentelyä jatketaan eteenpäin.

511 SIVISTYSLAUTAKUNTA HALLINTO							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot						0,00	
Toimintakulut	-131 819,92	-138 920,00		-138 920,00	-125 642,14	-13 277,86	90,44
Toimintakate	-131 819,92	-138 920,00	0,00	-138 920,00	-125 642,14	-13 277,86	90,44
Euroa/ asukas	-49,69	-53,89		-53,89	-48,74	-5,15	
Tilikauden tulos	-131 819,92	-138 920,00	0,00	-138 920,00	-125 642,14	-13 277,86	90,44
521 VARHAISKASVATUS							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	142 085,20	242 000,00	0,00	242 000,00	215 725,10	26 274,90	89,14
Toimintakulut	-2 085 998,63	-2 191 940,00	0,00	-2 191 940,00	-2 218 380,34	26 440,34	101,21
Toimintakate	-1 943 913,43	-1 949 940,00	0,00	-1 949 940,00	-2 002 655,24	52 715,24	102,70
Euroa/ asukas	-732,72	-756,38		-756,38	-776,83	20,45	102,70
Poistot	-26 867,16	-26 870,00		-26 870,00	-26 867,16	-2,84	99,99
Tilikauden tulos	-1 970 780,59	-1 976 810,00	0,00	-1 976 810,00	-2 029 522,40	52 712,40	
531 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	13 440,00	14 000,00		14 000,00	13 030,00	970,00	93,07
Toimintakulut	-100 162,86	-91 750,00	0,00	-91 750,00	-108 988,13	17 238,13	118,79
Toimintakate	-86 722,86	-77 750,00	0,00	-77 750,00	-95 958,13	18 208,13	123,42
Euroa/ asukas	-32,69	-30,16		-30,16	-37,22	7,06	
Tilikauden tulos	-86 722,86	-77 750,00	0,00	-77 750,00	-95 958,13	18 208,13	123,42
541 ESI- JA PERUSOPETUS							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	154 510,83	241 510,00	0,00	241 510,00	227 310,66	14 199,34	94,12
Toimintakulut	-5 299 027,00	-5 753 620,00	0,00	-5 753 620,00	-5 754 080,21	460,21	100,01
Toimintakate	-5 144 516,17	-5 512 110,00	0,00	-5 512 110,00	-5 526 769,55	14 659,55	100,27
Euroa/ asukas	-1 921,75	-2 138,13		-2 138,13	-2 143,82	5,69	
Poistot	-12 437,67	-5 040,00		-5 040,00	-5 033,52	-6,48	99,87
Tilikauden tulos	-5 156 953,84	-5 517 150,00	0,00	-5 517 150,00	-5 531 803,07	14 653,07	
551 LUKIOKOULUTUS							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	26 949,83	18 000,00		18 000,00	37 586,20	-19 586,20	208,81
Toimintakulut	-663 590,66	-666 840,00		-666 840,00	-655 045,79	-11 794,21	98,23
Toimintakate	-636 640,83	-648 840,00	0,00	-648 840,00	-617 459,59	-31 380,41	95,16
Euroa/ asukas	-239,97	-251,68		-251,68	-239,51	-12,17	
Poistot					-500,77	500,77	
Tilikauden tulos	-636 640,83	-648 840,00	0,00	-648 840,00	-617 960,36	-30 879,64	95,16
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	336 985,86	515 510,00	0,00	515 510,00	493 651,96	21 858,04	95,76
Toimintakulut	-8 280 599,07	-8 843 070,00	0,00	-8 843 070,00	-8 862 136,61	19 066,61	100,22
Toimintakate	-7 943 613,21	-8 327 560,00	0,00	-8 327 560,00	-8 368 484,65	40 924,65	100,49
Euroa/ asukas	-2 994,20	-3 230,24	0,00	-3 230,24	-3 246,12	15,87	100,49
Poistot	-39 304,83	-31 910,00		-31 910,00	-32 401,45	491,45	101,54
Tilikauden tulos	-7 982 918,04	-8 359 470,00	0,00	-8 359 470,00	-8 400 886,10	41 416,10	100,50
*Ulkoinen/Sisäinen							

3.4 Hyvinvointilautakunta

<i>Ulkoiset</i>	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Käyttö-%
Toimintatuotot	44.643	46.089	48.442	79.932	72.990,19	91,3
Toimintakulut	-320.979	-375.081	-349.769	-462.806	-429.070,80	92,7
Toimintakate	-276.336	-328.992	-301.327	-382.874	-356.080,61	93,0
Poistot ja arvonalent.			-303	-4.000	-3.631,44	90,8

= valtuustoon nähden sitova erä

Hyvinvointilautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Sujuvuudella taloushyötyä	Omatoimikirjasto otetaan käyttöön vuoden 2023 aikana asiakastyytyväisyyskysely kirjaston palveluista AVI:lta haetaan rahoituksia lasten ja nuorten kerho, -leiri, -retki- ja harrastamisen Suomen mallin mukaiseen toimintaan, etsivään nuorisotyöhön sekä kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävään nuorisotyöhön. Myös mahdolliset muut hakemukset. mittarina toimii hankkeista laadittavat raportit lasten ja nuorten kouluterveyskyselyn tulokset	Toteutunut ja otettu käyttöön 6.3.2023 Kysely ei ole toteutunut. Avilta saatu myönteiset rahoituspäätökset perheliikunta- ja Harrastamisen Suomen mallin -hankkeeseen. Hankkeet ovat uusia. Etsivään nuorisotyöhön sekä Kerho- retki- ja leiritoimintaan saatu myös avustukset aiempien vuosien tasoisina. Uudet AVI-hankkeet käynnistyneet perheliikuntaan 5/23 ja Harrastamisen Suomen mallin -hanke 8/2023.
Yhdessä hyvinvointi	Vapaa-ajan tapahtumien järjestäminen ja niiden lisääminen yhteistyössä sidosryhmien kanssa sekä kuntalaisten talkotoimintaan kannustaminen. mittarina tapahtumakalenterin tapahtumat ja osallistujamäärät	Yhdistysilta pidetty 1.2. mukana yli 20 eri yhteisöä, samalla päivitetty yhteystietoja kunnan nettisivuille.

		Talkooyhteistyötä: - Haanenhiihto, - latujen hoito Oksakosken ja Möttösen kyläyhdistykset - Perhoviikon tapahtumayhteistyö toteutunut mukana 23 eri järjestäjää ja 25 tapahtumaa. Kuntosalin maalausurakka toteutettiin viiden talkoomiehen toimesta kesäkuun alussa kolmen päivän aikana. Perhoviikolla 28.7.-6.8.2023 osallistujia oli yhteensä 3100 28 eri tapahtumassa/näyttelyssä. Yhteenveto ja palauteraportti sekä tiedote julkaistu nettisivuilla ja Perholaisessa 8/2023. ”Our Common Path”-hankkeen puitteissa aktivoitiin kyläyhteisöjä yhteistyöhön kv-nuorisoryhmän kanssa mm. Jängällä ja Oksakoskella.
Maineella vetoa ja työvoimaa	Tapahtumakalenterin aktiivinen ja laajempi hyödyntäminen. Lisätään myönteistä työnantajakuva aktiivisella vapaa-aikatoiminnalla.	Toimijat aktivoituneet tapahtumakalenterin hyödyntämisessä maaliskuusta 2023 alkaen. Kesäkuussa palkattiin seitsemän nuorta vapaa-aikatoimen uimakoulu- ja leiritoimintaan. Perhon kunnan työntekijät saivat käyttöönsä Smartum liikuntaedun, jolla voi maksaa esimerkiksi kuntosalimaksun.

Ideoista toimeenpanoon	Tapahtumasuunnittelu, lautakunnan jalkautuminen kehitystyön tueksi	Toteutunut: Hiihtolomaviikon tapahtumat, Perhoviikon tapahtumat sekä Seurojentalon tapahtumat. Kesäkuussa toteutettiin uimakoulut (10 päivää) ja nuorten päiväleirit (9 päivää). Perhoviikko 28.7.–6.8. suunniteltu ja toteutettu yhteistyössä 21 eri toimijan kanssa 28 tapahtumaa.

Toteutuminen 1.1.—31.12. 2023

Hyvinvointilautakunta on kokoustanut kuluvan vuoden aikana kymmenen (10) kertaa ja käsitellyt yhteensä 80 kokousasiaa. Nuorisovaltuusto on kuluvana vuonna kokoontunut viisi (5) kertaa ja käsitellyt 42 kokousasiaa.

AVI tehnyt myönteiset rahoituspäätökset Etsivä nuorisotyöhön (30 000 eur), Liikunnallisen elämäntavan edistämiseen (8000 eur), Kerho- retki- ja leiritoimintaan (3500 eur) ja Harrastamisen Suomen mallin mukaiseen -hankkeeseen (27 000 eur). Hankkeiden omarahoitusosuudet vaihtelevat 50–75 %:n välillä.

Vapaa-ajanpalvelut

Tilivelvolliset: sivistysjohtaja Anni Riihimäki / nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri Petri Harsunen/ kirjastovastaava Päivi Peltoniemi / kulttuurivastaava Lahja Varila

Tehtävä: Vapaa-ajan palveluihin kuuluvat kirjasto-, nuoriso- ja liikunta- sekä kulttuuripalvelut, kansalaisopisto ja etsivä nuorisotyö.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kulttuuripalvelujen tavoitteena on luoda asukkaille monipuoliset mahdollisuudet osallistua kulttuuritoimintaan. Perhossa on rikas kulttuuriperintö, josta löytyy lähteitä antamaan luontomatkailuun lisäarvoa ja lisäämään matkailun vetovoimaa. Perhon kulttuuritoimi järjestää vuosittain kunnassa konserteja ja muita kulttuuritapahtumia sekä Perho-päivän yhdessä muiden kunnassa toimivien kulttuuritoimijoiden ja yrittäjien kanssa.

Laadukas ja monipuolinen kulttuuripalvelu lisää osaltaan myös kunnan vetovoimaa ja elinvoimaisuutta. Kulttuuriperintö on tärkeää säilyttää mahdollisuuksien mukaan, digitointi ja käytettäväksi saattaminen sekä kulttuurimatkailun ja –yrittäjyyden edellytysten luominen on tärkeää ottaa huomioon.

Perhon kunnassa otetaan käyttöön kulttuurikasvatussuunnitelma vuosille 2023–2025. Suunnitelmalla lisätään kunnan eri tahojen, yhdistysten ja yhteisöjen kanssa tehtävää monipuolista

yhteistyötä. Kulttuuripalvelut tarjoavat tiloja näyttelyille ja tapahtumille. Lisäksi järjestetään yhteistyöpalaveri säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa kulttuuritoimijoiden kanssa, jonka tavoitteena on tarjota avointa viestintää.

Kirjastopalvelujen tavoitteena on toimia asukkaiden kohtaamispaikkana tukien asukkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Kirjasto- ja tietopalvelujen vaikuttavuudella edistetään tasa-arvoista tiedonsaantia sekä yhteiskunnan kansalais-, tietoyhteiskunta ja digitaitoja. Kirjastopalvelut tukevat koulutusta, opiskelua ja elinikäistä oppimista tarjoamalla ajantasaista ja monipuolista aineistoa ja tietoa sekä asiantuntevaa palvelua. Omatoimikirjaston palvelut otetaan käyttöön Perhossa vuoden 2023 alkupuolella.

Eepos-alueen kirjastojen kanssa tehdään jatkuvasti yhteistyötä yhteisten uusien hankkeiden, palveluiden ja hankintojen suhteen, käyttäen hyväksi yhteistä kokoelmapolitiikkaa. Eepos kirjastojen alueelle valmistuu uusi strategia vuoden 2023 aikana. Perholla on Eepos-alueen (22 kuntaa) kirjastojen kanssa yhteinen kirjastojärjestelmä, kokoelma- ja asiakasrekisteri, joka mahdollistaa kaikille kuntalaisille moni- ja tasapuolisen aineistosaatavuuden. Eepos-kirjastoilla on lisäksi yhteinen verkkokirjasto Eepos-Finna, joka palvelee asiakkaita ympärivuorokautisesti; asiakas voi varata aineistoa, uusia omia lainojaan, kuunnella ja lukea sähköisiä kirjoja. Finnan kautta on käytävissä myös Naxos Music Library ja Naxos Music Library Jazz- musiikin kuuntelupalvelut sekä Rockway-musiikin soiton opiskelupalvelu. Verkkokirjastoa päivitetään jatkuvasti monipuolisemmaksi palvelumuodoksi. Asiakkaille uutena palveluna on myös Chat-palvelu. Kirjastoon pyritään hankkimaan kattavasti uutuusaineistoa Eepos-kokoelmapolitiikan ja laatusuosituksen mukaisesti.

Toteutuminen 1.1.—31.12. 2023

Kulttuuritoimi on järjestänyt toimintavuoden 2023 aikana seuraavat tapahtumat tai näyttelyt:

Ajankohta	Tapahtuman nimi	Osallistujamäärä
29.1.2023	Matti Pohjosen pianokonsertti	
1.2.–28.3.	Heikki Virkkalan taidenäyttely	
8.3.2023	Omatoimikirjaston infoilta	
18.3.2023	Kirkkolauluyhtye Kaanonin kirkkokonsertti yht.työ seurakunnan kanssa	
29.3.2023	Runo- ja musiikkiesitys ”Näin minä ny meen”	
29.3.–5.5.	Artstudion/kansalaisopiston näyttely	
11.4.2023	Musiikillinen lauluhetki	
27.4.2023	Grease-musikaalimatka Kaustiselle	
2.5.2023	Elävät kirjat-tapahtuma (Mukaan-hanke)	
11.5.2023	E-aineistoinfo	
28.7.2023	Perhon Musiikinystävien Sydän ja Juuret - musiikkitapahtuma	65 os.
31.7.2023	Sopraano Minna-Leena Lahden pianokonsertti	20 os.
28.7.–31.8.	Perhon Kirin urheiluhistorianäyttely	65 vieraskirjamerk.
28.7.–6.8.	Lampuotin talon avoimet ovat ja kesäkahvila	309 os.
28.7.–5.8.	Marita Liulian valokuvanäyttely ”Viimeiset sissit” Möttösen Vanha tupa ja kesäkahvila	250 os.
2.9.–25.11.	Marita Liulian valokuvanäyttely	
11.11.2023	Perhon kirjaston 30-vuotisjuhla	

27.11.2023 - 26.1.2024	Nooa Mikkolan luontokuvanäyttely	
8.12.2023	Seinäjoen teatterimatka "Niin kuin taivaassa"	

Perhoviikko 28.7.—6.8.2023 toteutui onnistuneesti: mukana oli 21 toimijaa, yhteensä 28 tapahtumaa sekä 3080 osallistujaa. Lisäksi Perhon kirjasto oli aktiivisesti mukana toiminnoissa Perhoviikolla.

Kirjastovirkailija oli poissa työstään 1.3.2023 – 31.8.2023 välisen ajan. Kirjastolla oli pienten kirjastojen yhteinen hanketyöntekijä, joka työskenteli osittain toisen kirjastovirkailijan sijaisena. Kesäaikana sijaisuus mahdollisti perholaiselle nuorelle kesätyöpaikan.

Omatoimikirjastopalvelut ovat lisänneet kirjastopalveluiden saatavuutta. Kirjaston määrärahat ovat ylittyneet asiantuntijapalveluiden osalta, koska omatoimikirjaston muutostyöt aiheuttivat kirjaston lainausautomaatin uusinnan. Tästä aiheutui ylimääräinen kuluerä. Lisäksi omatoimikirjaston RFID tarroitus aiheutti lisäkuluja kirjastolle sekä kalustoon kirjattu automaatin uusinta.

Omatoimikirjastohanke on raportoitu ja hanke on päättynyt. Kirjastolla ei hankittu uutta aineistoa loppu vuodesta, ja siten ennakoitiin, ettei budjetti ylittynyt. Kirjaston toimintakulut ovat vuoden 2023 lopussa 100,82 % ja toimintakatteen toteutuma on vuoden lopussa 101,99 %.

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuorisotila on avoinna seitsemäsluokkalaisista 17-vuotiaille asti keskiviikko- ja perjantai iltoina. Tilalla järjestetään toimintaa ja tapahtumia, jotka kumpuavat nuorten omista toiveista ja samalla tukevat heidän sosiaalisia tarpeitaan. Nuorisolain käsittämille nuorille (0–29-vuotiaat) jotka ylittävät 17 vuoden ikärajan järjestetään yhteistyössä nuorisovaltuuston kanssa heille suunnattua ja heidän toivomaansa vapaa-ajantoimintaa.

Kouluissa ja oppilaitoksissa toimii aktiivisesti koulunuorisotyö, jonka työ jatkuu koulupudokkaiden ja syrjäytymisen ennaltaehkäisemiseksi, sekä oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi. Koulunuorisotyö sisältyy välituntitoimintaa, ryhmäytymistä edistävää toimintaa, opiskelijoiden ja oppilaiden aktiivista kohtaamista, sekä yhteistyötä oppilas- ja opiskelijakunnan kanssa.

Nuorille järjestetään toimintaa, tapahtumia, retkiä ja tilaisuuksia, joista tiedotetaan nuorten suosimissa viestintäkanavissa. Nuorten elinympäristöjä koskevissa asioissa kuullaan nuorisovaltuustoa, jolta pyydetään mielipiteitä ja lausuntoja. Nuorten työllisyyttä tuetaan lapsille suunnatuilla kesäkerho, -leiri ja uimakoulutoiminnalla. Nuorten kerhotoimiin haetaan aktiivisesti ohjaajia ja kerhotoiminnan toteuttamista tehdään yhteistyössä paikallisten yhdistysten kanssa.

Nuorten ehkäisevän päihdetyön moniammatillinen työryhmä toteuttaa heille laaditun vuosikellon mukaista toimintaansa ja kartoittaa uusien toimintatapojen mahdollisuuksia, sekä yhteistyökumppaneita työnsä kehittämiseksi.

Liikuntapalvelut panostavat terveystuokuntaan ja liikunnallisen elämäntavan edistämiseen yhdessä kolmannen sektorin toimijoiden kautta, huomioiden hyvinvointilautakunnan avustussäännöt. Perinteiksi muodostuneet liikuntatapahtumat toteutetaan ja uusia kaikkia ikäluokkia palvelevia liikuntatapahtumia otetaan kokeiltavaksi. Lähiliikuntapaikkoja kehitetään monipuolisemman liikuntaharrastamisen mahdollistamiseksi. Perhon kunta tekee yhteistyötä Keski-Pohjanmaan Liikunta Ry:n kanssa.

Etsivä nuorisotyö tehostaa työtään jalkautumalla parina päivänä kuukaudessa nuorten pariin. Oppivelvollisuuden nostamisen myötä, etsivä nuorisotyö panostaa koulupudokkaiden ennaltaehkäisyyn tehostamalla työtään 2. asteen nivelvaiheessa olevien, sekä toisen asteen opiskelijoiden säännöllisillä kohtaamisilla.

Toteutuminen 1.1.-31.12.2023

Nuorisovaltuusto on kokoontunut kuluvana vuonna viidesti ja käsitellyt 42 kokousasiaa.

Nuorisovaltuusto on järjestänyt seudullisen nuorisovaltuuston tapahtuman 8.5.2023 ja valmistellut nuorisotilan siirtymistä väistötiloihin syksystä 2023 alkaen, antanut vuosikertomuksen vuodelta 2022 sekä valmistellut ja järjestänyt vaalit nuorisovaltuuston uuden kokoonpanoksi kaudeksi 2023—2025.

Nuorisotiloja on pidetty auki alkuvuonna keskiviikkona klo 18.00—20.00 ja perjantai-iltaisina klo 18.00—22.00. Huhti-toukokuussa nuoppari pidettiin suljettuna keskiviikkoiltaisina vähäisen kävijämäärän vuoksi. Nuopparin kesäsulku on ajoittunut kesä-heinäkuun ajalle. Toiminta on jatkunut jälleen elokuussa koulujen alettua. Valvojina henkilökunnan lisäksi 6 valvojaa.

Kuukausi	Ke kävijöitä keskimäärin	Pe kävijöitä keskimäärin
tammikuu	2	24
helmikuu	1	25
maaliskuu	3	29
huhtikuu	-	19
toukokuu	-	16
elokuu	3	20
syyskuu	12	9
lokakuu	10	20
marraskuu	14	29
joulukuu	10	21

Tammikuun 16.–20. päivä toteutettiin koulutoimen kanssa viikon mittainen Camera Obscura-tapahtumakiertue yhteistyössä Suomen NMKY-liiton kanssa. Viikon kestänyt tapahtuma tavoitti kaikki 6.–9.luokkien oppilaat.

Koulunuorisotyö on vakiintunut Kirkonkylän ja Möttösen kouluille sekä Keskuskoululle. Keskuskoululla ja Kirkonkylän koululla on toteutettu välituntitoimintana kahvivilitunteja 6.-9.luokan oppilaille viikoittain kevätlukukauden ajan sekä yläkoululla syyslukukaudella. Toiminta on koostunut n. 20 lasta ja nuorta kerralla. Viikoittain toiminta on tavoittanut 80–100 lasta ja nuorta. Ryhmytyistä on toteutettu Möttösen koulun 5- ja 6.-luokille kevätlukukaudella sekä uusille 7. luokkalaisille syksyllä 2023. Lisäksi koulunuorisotyöntekijä on ollut mukana koulun teemapäivissä sekä laskettelu- ja uimahalliretkillä. Koulunuorisotyöntekijä on vetänyt pikkunuopparitoimintaa 5. ja 6. luokan oppilaille viikoittain nuorisotiloilla koulupäivien jälkeen. Viikoittain toimintaan on osallistunut n. 10 nuorta.

Koulunuorisotyö toteutti yhteistyössä etsivä nuorisotyöntekijän ja 4H:n kanssa ”Ajokortti työelämään” -kurssin 9.-luokkalaisille. Koulunuorisotyö osallistui Ankkuritiimin järjestämille ala- ja yläkoululaisten oppitunneille. Koulunuorisotyö ja etsivä nuorisotyö olivat mukana jatko-opintoillassa 9.-luokkalaisille tammikuun alussa.

Ajankohta	Tapahtuman nimi	Osallistujamäärä
14.1.2023	Keski-Pohjanmaan maakuntaviesti, Kaustinen	8 / 1 joukkue
1.2.2023	Yhdistysten ilta	23
8.2,15.2,21.2	Ikääntyvien kuntosalikurssi 3 x 2 h, kuntosali	20
28.2.2023	Laskettelumatka nuorille Vuokattiin	20
28.2.2023	Elokuvabussi Vimpeliin	14
2.3.2023	Ostosmatka Seinäjoen Ideaparkiin	65
4.3.2023	Haanenhiihto	120
1.-31.3.2023	Ulkoliikuntakampanja, Kaustisen seutu ja Perho	45
1.2.-31.3.	Piirustuskilpailu ala- ja yläkoululaisille Kaustisen seutu + Perho	30
5.5.2023	Perheliikunnan vuosikellon suunnittelutyöpaja Humalajoen Vanha tupa, Suomen Latu	8
1.6.-31.7.	Pyöräilyn kuntaottelu Kyyjärven kanssa	16
5.-9.6.	Alkeis- ja jatkouimakoulu I Vetelin uimahalli	27
12.-13.6.	Metsämörri-ohjaajakoulutus, Mäntymetsän pv-koti	14
12.-16.6.	Alkeis- ja jatkouimakoulu II Vetelin uimahalli	27
19.-30.6.	Kesäkerhot Kirkonkylä, Möttönen ja Oksakoski 7 palkattua nuorta ohjaajaa vetäjinä	46
27.6.	Kesäretki Härmän Powerparkiin yhteistyössä Halsuan kanssa	21
28.7.2023	Perheiden luonto- ja kalastuspäivä Eräelämykset	12
30.7.2023	Tour de Perho ja perhepyöräily	10
1.8.2023	Perheiden Metsämörrivaellus Paavonkalliolla	40
5.8.2023	Ollien konsertti nuorille, Seurojentalo	55
30.9.2023	Presidentin kävelyhaaste, Paavonkallio	25
16.10.2023	Pomppulinna-tapahtuma, nuorisovaltuusto ja 4 H	150
19.10.2023	Keilaus- ja ostosmatka Kokkolaan	82
28.10.2023	Perheiden luontopäivä Iso-Valkeiselle, KPedun luontolinja	15
16.11.2023	Tutustuminen Piispalaan liikuntamaailmaan	15
1.-30.11.	Kuntokampanja Kaustisen seutu ja Perho	45
22.11.	Jari Sinkkosen luento ammattilaisille Perhonsali	105
	Jari Sinkkosen luento vanhemmille Perhonsali	120
25.11.	Sählyturnaus Kaustisen seudun ja Perhon nuorille (alakouluikäiset)	2 joukkuetta 13 osallistujaa

Kuntosalia kunnostettiin maalaamalla seinät ja uusimalla verhot kesän aikana.

Hyvinvointilautakunta nimesi Paavonkallion ulkoilualueen suunnitteluryhmän, joka järjestäytyi huhtikuun lopulla. Työryhmä kokoontui kaksi kertaa alkukesän aikana.

Vapaa-aikatoimi on ottanut käyttöön elokuusta 2023 alkaen mopon rassausta- ja korjauspajan ja suunnitellut sinne kerhotoimintaa. Lisäksi vapaa-aikatoimi on organisoinut nuorten kesätyöllistämisen Perhon kunnassa, uimakoulu- ja kesäkerhotoimintaa sekä valmistellut perheliikunta hankkeen ja Harrastamisen Suomen mallin -mukaista kerhotoimintaa elokuusta 2023 alkaen.

Nuorisovaltuusto jalkautui oppilaitoksiin markkinoimaan nuva-toimintaa ja rekrytoi onnistuneesti uusia jäseniä ehdolle nuorisovaltuustovaaleihin, jotka pidettiin 26.-27.5.2023. Ehdolla oli 12 nuorta, joista seuraavalle kaksivuotiskaudelle 2023–2025 valittiin kymmenen (10) nuorta varsinaisiksi jäseniksi ja kaksi (2) varaedustajiksi. Vaaleissa annettiin yhteensä 73 ääntä. Äänioikeutettuja olivat kaikki perholaiset perusasteen 6-luokkalaisista 29-vuotiaisiin saakka.

Nuoriso- ja vapaa-ajansihteeri koordinoi kunnan kesätyöpaikkojen hakua touko-kesäkuussa. Hakijoita oli yhteensä 37, joista kunta työllisti yhteensä 18 nuorta. Vapaa-aikatoimi työllisti näistä kahdeksan nuorta uimakoulujen ja kesäleirien ohjaajiksi.

Etsivä nuorisotyöntekijä oli mukana seuraavissa tapahtumissa:

Ajankohta	Tapahtuman nimi	Osallistujamäärä
Viikko 4	Camera Obscura	
20.3.2023	Ajokortti työelämään- koulutus 9 lk.	
1.6.2023	Nuorten Perho -tapahtuma Keskuskoululla	
kesäkuu	Some- tempaus yhdessä viestintäsihteerin kanssa	42
22.8.2023	Ryhmytymispäivä Lappajärvi	
23.8.2023	Kutsunnat Perho	18
3.10.2023	Yrittäjäpäivä keskuskoulu, lukio, KPedu	
22.11.2023	Jari Sinkkosen luento yhteistyössä vapaa-aikatoimi ja seurakunta	Luento ammattilaisille 105 osallistujaa. Luento vanhemmille 120 osallistujaa.
23.11.2023	Mielenterveyspäivä, Järviseudun ammatti-instituutti, Lappajärvi	

Etsivä nuorisotyöntekijä on jalkautunut satunnaisesti nuoppari-iltoihin sekä osallistunut 9 lk:n välituntinuopparitoimintaan sekä järjestänyt lukiokahvituksia toisen asteen opiskelijoille Perhon Kampuksella. Työn näkyvyyttä on tuotu esille Perhon koulujen vanhempainilloissa, erilaisissa yhteistyökumppaneiden verkostotilaisuuksissa, sosiaalisessa mediassa sekä osallistamalla nuorisohankkeiden ohjausryhmiin (esimerkiksi OpsoRekry- hanke).

Perhon etsivä nuorisotyö oli ehdokkaana kolmen parhaan joukossa Villa Elbassa järjestettävässä nuorisotyön juhlagaalassa. Gaala järjestettiin 20.1.2023 ensimmäisen kerran Pohjanmaan alueella.

Etsivä nuorisotyö on tavoittanut nuorisolain (1232/2016) 11 §:n perustuvien ilmoitusten perusteella palvelun tarpeessa olevia NEET nuoria ja ohjannut heitä palveluiden piiriin.

Keväällä 2023 aloitettiin yhteistyö Kosek:n ja kuntakokeilun kanssa nuorten työllistämisen edistämiseksi työkokeilu- kampanjalla.

Perhon kunnan yhteistyö jatkaa Kaikukortti- kampanjassa sekä etsivä nuorisotyöntekijä sai jakeluoikeudet korttiin.

Kesäkuussa toteutettiin yhdessä kunnan viestintäsihteerin kanssa some- tempaus, jonka tavoitteena oli tavoittaa Perholaisia nuoria, jotka olivat työllistyneet kesätöihin yrityksiin, seurakuntaan, yhdistyksiin ja kuntaan. Yhteensä haastateltiin 42 nuorta ja tutustuttiin useisiin Perholaisiin yrityksiin ja työpaikkoihin.

Liikunta- ja vapaa-aikapalvelut

Koulunuorisotyö käynnistyi koulujen alettua elokuussa.

Haasta itsesi kunnolla -tapahtumaviikolla järjestettiin kuntosalilla avointen ovien tapahtumia sekä voimailuun liittyviä kursseja 6.–11.11.

Välituntitoiminta 6.–9.-luokkalaisille on tavoittanut 80–100 nuorta viikoittain.

Välituntitoiminta 5.-luokkalaisille on tavoittanut 10–15 lasta joka toinen viikko kevätlukukaudella.

Möttösen koululla on toteutettu ryhmäytymistä 5- ja 6.-luokille.

Keskuskoululla on toteutettu ryhmäytymistä 7. luokkalaisille.

Lisäksi koulunuorisotyöntekijä on ollut mukana koulun teemapäivissä, vanhempainilloissa sekä koulun laskettelu- ja uimahalliretkillä.

Nuorisotilat: Nuopparin muutto Satulinnaan ja siivoustalkoot sekä huutokauppa toteutettiin nuorisovaltuuston kanssa toukokuussa. Nuopparin toiminta käynnistyi 18.8. uudessa paikassa sekä keskiviikkoiltaisin että perjantaisin. Valvoja ringissä yhteensä 6 henkilöä.

Rassauspajan toiminta käynnistyi 30.8. Kehitysyhtiöltä vuokratussa Makrohallin tiloissa (Vehmasuontie 7). Rassauspajalle laadittiin järjestyssäännöt kesäkuun Hyvltk:n kokouksessa ja rekrytoitiin kaksi asiantuntevaa ohjaajaa.

Harrastamisen Suomen mallin mukainen kerhotoiminta käynnistyi elokuussa, kun hankkeeseen rekrytoitiin kymmenen uutta ohjaajaa eri harrastekerhojen vetämiseen kirkonkylällä, Möttösessä ja Keskuskoululla. Kerhotoimintaa koordinoidaan yhteistyössä koulujen edustajien kanssa.

Kv-nuorisotyön Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelman "Our Common Path"- projektiin liittyvä kymmenen eurooppalaisen nuoren vapaaehtoistyö ympäristöhoidon parissa käynnistyi Perhossa 21.8.2023. Projekti toteutettiin ensi kerran Perhon kunnan ja Villa Elban yhteistyönä. Nuoret majoittuvat Perhon Eräelämyksien tiloissa Kuusilammella, josta he siirtyivät työkohteisiin eri puolille Perhoa. Perholaiset yrittäjät vastasivat nuorten ylläpidosta ja kuljetuksista työkohteisiin. Raivauskohteita olivat mm. Jängänjärven rantamilla, Perhon kirkonkylällä ja Oksakoskella jokivarsilla sekä Paavonkallion ulkoilualueella kuntoradan ja frisbeegolfradan ympäristö. Lisäksi Peuranpolun reittiä merkattiin ja raivattiin Metsähallituksen ja Kpedun luontolinjalaisten kanssa yhteistyössä. Kuukauden kestävä nuorten kansainvälisyysprojekti päättyi Perhossa 21.9.

561 HYVINVOINTIHALLINTO							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-7 309,77	-8 230,00		-8 230,00	-10 791,22	2 561,22	131,12
Toimintakate	-7 309,77	-8 230,00		-8 230,00	-10 791,22	2 561,22	131,12
Euroa/ asukas	-2,76	-3,19		-3,19	-4,19	0,99	131,12
Tilikauden tulos	-7 309,77	-8 230,00	0,00	-8 230,00	-10 791,22	2 561,22	131,12
565 VAPAA SIVISTYSTYÖ/MUU OPETUSTOIMI							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintakulut	-52 956,81	-58 000,00		-58 000,00	-44 292,91	-13 707,09	76,37
Toimintakate	-52 956,81	-58 000,00	0,00	-58 000,00	-44 292,91	-13 707,09	76,37
Euroa/ asukas	-19,96	-22,50		-22,50	-17,18	-5,32	76,37
Tilikauden tulos	-52 956,81	-58 000,00	0,00	-58 000,00	-44 292,91	-13 707,09	76,37
571 KIRJASTO JA KULTTUURIPALVELUT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	1 108,35	4 740,00	0,00	4 740,00	2 568,07	2 171,93	54,18
Toimintakulut	-177 187,78	-194 340,00	0,00	-194 340,00	-195 941,22	1 601,22	100,82
Toimintakate	-176 079,43	-189 600,00	0,00	-189 600,00	-193 373,15	3 773,15	101,99
Euroa/ asukas	-66,37	-73,55	0,00	-73,55	-75,01	1,46	101,99
<i>Poistot</i>	-302,62	-4 000,00		-4 000,00	-3 631,44	-368,56	
Tilikauden tulos	-176 382,05	-193 600,00	0,00	-193 600,00	-197 004,59	3 404,59	101,76
581 NUORISO- JA LIIKUNTAPALVELUT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	47 333,78	55 960,00	19 232,00	75 192,00	70 422,12	4 769,88	93,66
Toimintakulut	-234 416,68	-294 010,00	-29 826,00	-323 836,00	-303 690,35	-20 145,65	93,78
Toimintakate	-187 082,90	-238 050,00	-10 590,00	-248 644,00	-233 268,23	-15 375,77	93,82
Euroa/ asukas	-70,52	-92,34		-96,45	-90,48	-5,96	
Tilikauden tulos	-187 082,90	-238 050,00	-10 590,00	-248 644,00	-233 268,23	-15 375,77	93,82
HYVINTOINTILAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	48 442,13	60 700,00	19 232,00	79 932,00	72 990,19	6 941,81	91,32
Toimintakulut	-471 871,04	-554 580,00	-29 826,00	-584 406,00	-554 715,70	-29 690,30	94,92
Toimintakate	-423 428,91	-493 880,00	-10 594,00	-504 474,00	-481 725,51	-22 748,49	95,49
Euroa/ asukas	-159,60	-191,57	-4,11	-195,68	-186,86	-8,82	95,49
<i>Poistot</i>	-302,62	-4000		-4000	-3631,44	-368,56	
Tilikauden tulos	-423 731,53	-497 880,00	-10 594,00	-508 474,00	-485 356,95	-23 117,05	95,45
*Ulkoinen/Sisäinen							

3.5 Tekninen lautakunta

<i>Ulkoiset</i>	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023 +muut.	TP 2023	Käyttö- %
Toimintatuotot	2.469.746	3.032.170	2.229.742	1.564.410	1.784.015,90	114,0
Toimintakulut	-3.177.410	-3.587.448	-3.593.842	-3.017.830	-2.902.962,69	96,2
Toimintakate	-707.664	-555.278	1.364.100	-1.453.420	-1.118.946,79	77,0
Poistot ja arvonalent.	-1.826.565	-1.573.236	-1.228.453	-1.201.500	-1.355.692,11	93,2

= valtuustoon nähden sitova erä

Tekninen lautakunta ja hallinto

Tilivelvollinen: tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Tehtävä: Teknisen lautakunnan tehtävänä on vastata kiinteistö- ja huoltopalveluista, yhdyskuntapalveluista, viranomaispalveluista, liikelaitoksista sekä kunnan rakennusohjelman toteuttamisesta (investoinnit).

Riskit: Teknisen toimen henkilöstöä on vähennetty (projektipäällikkö v. 2018 ja toimistosihtööri palveluista v. 2022) ja sen takia henkilöstön työmäärä on kasvanut ja kuormittaa jäljelle jääneitä henkilöitä.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Kyläläisten/asukkaiden osallistaminen Yhdessä hyvinvointi Pidetään huolta ihmisistä, sekä henkisestä, että fyysisestä hyvinvoinnista. Yhteisen ideoinnin määrä kasvaa	Tekninen lautakunta jalkautuu kylille ja kuulee asukkaiden ideoita ja näkemyksiä teknisen toimen alaisista asioista. mittarina osallistujien määrä ja asukkaiden esittämien ideoiden määrä sekä niiden käyttöön otto/toteuttaminen	Tekninen lautakunta piti kokouksen Möttösen koululla ja ennen kokousta oli asukkailla mahdollisuus kysellä lautakunnalta asioista. Lisäksi tekninen lautakunta on kuullut teknisen toimen työntekijöitä. Tulokset huomioidaan toiminnan suunnittelussa.

Tunnusluvut	yks.	TP 2021	TP 2022	TP 2023	TA 2024
Ylläpidetyt kiinteistöt	kpl	94	57	56	56
Kerrosala yhteensä	m ²	46 288	36020	33001	33001
Hoidetut viheralueet	ha	14	14	14	14
Ylläpidetyt kadut ja kvl:n väylät	km	13,9	13,9	13,9	13,9
Vesiliittymien määrä	kpl	1096	1098	1099	1099
Vesijohtojen pituus	km	232	233	233	233
Laskutetun veden määrä	m ³	194 025	190 571	178 628	
Vesimaksu (alv 0 %)	€/m ³	0,90	0,90	0,90	0,9
Perusmaksu	€/v	45,00	45,00	45,00	45,00

Viemäriliittymien määrä	kpl	587	588	589	589
Viemärijohtojen pituus	km	61	61	61	61
Laskutetun jätevesi	m ³	71 019	72 195	69 301	
Jätevesimaksu (alv 0 %)	€/m ³	3,10	3,10	3,10	3,10
Perusmaksu	€/v	66,00	66,00	66,00	66,00
Hulevesiverkoston pituus	km	1,7	1,8	1,8	1,8
Kaukolämpöliittymien määrä	kpl	63	63	63	63
- josta kunnan sisäiset	kpl	34	27	18	19
Verkoston pituus	km	6	6	6	6
Laskutetun lämpö	MWh	7 895	7 642		
Kulutuskasvu	€/MWh	57,10	57,10	57,10 / 74,10	74,10
Lämmitettävä tilavuus	m ³	189 276	188 151	178 420	178 420

Toteutuma 1.1.—31.12.2023

Tekninen lautakunta on kokoontunut yksitoista kertaa vuoden aikana.

Tekninen johtajan osa-aikaisen virkavapauden vuoksi osastopäällikön tehtäviä oli jaettuna maaliskuusta toukokuuhun teknisen johtajan ja rakennustarkastajan kesken.

Kokonaisuudessaan toimintatuotot ovat keskimääräisiä. Kaukolämpölaitoksen ja vesihuoltolaitoksen tuotot ovat muutettua talousarviota paremmat ja vuokratulot ovat budjetoitua paremmat. Kivikoulusta poistettua kalustoa on myyty ja asuntolan vuokrausaste on ollut alkuvuodesta budjetoitua parempi. SOTE kiinteistöjen poistamattoman pääomanvuokra on toteutunut 6 % mukaan.

Kiinteistö- ja huoltopalvelut

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju, siivous- ja ravitsemuspäällikkö Sirpa Itäniemi

Kiinteistö- ja huoltopalvelut ylläpitävät ja korjaavat kunnan omistamaa kiinteistökantaa. Kiinteistöjen kuntoa sekä toimivuutta seurataan aktiivisesti ja korjaustoimet pyritään kohdistamaan oikea-aikaisesti investointiohjelmaan varatuista määrärahoista. Yhtiötettyjen kiinteistöjen osalta kiinteistöhuolto on yhtiön ulkoa ostamaa palvelua ja yhtiöiden toimintaa tuetaan tarvittaessa teknisen toimen asiantuntijoiden toimesta. Sähköisellä kiinteistöhuolto järjestelmällä ohjataan huolto- palvelutoimintaa.

Siivous- ja ravitsemispalvelut huolehtivat kunnan omistamien kiinteistöjen puhtaanapidosta sekä sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden ateriapalveluiden tuottamisesta.

Siivouspalveluiden toiminta-alueeseen kuuluvat koulut, päiväkotit, Kampus sekä kunnanvirasto, joissa siivoustiheyttä harvennetaan vanhasta mitoituksesta, tämän on tehnyt mahdolliseksi koulujen siirtyminen kengättömään toimintamalliin. Lisäksi vuokra-asuntojen yhteiset tilat, eläinlääkäriin tilat, seurojentalo, kirjasto sekä nuorisotalo kuuluvat kunnan siivottaviin kohteisiin.

Muutokset 2023

Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa, jonka seurauksena Jalmiinakodin keittiö ja pesula toiminnat siirtyvät hyvinvointialueelle, henkilöstöä siirtyy 5+1 htv. Siivouspalveluista siirtyy hyvinvointialueelle Jalmiinakoti, terveyskeskus, Paloasema, Aamurusko ja toimintakeskus, henkilöstöä siirtyy 4 htv.

Tavoitteena on, että tytäryhtiöt hankkivat vuodesta 2023 alkaen kiinteistöhuollon palvelut markkinaehtoisesti ja näin ollen kiinteistöihin henkilöstötarve vähenee.

Mitoituksen mukaista siivousta harvennetaan, ja kotiateriapalveluiden järjestämistä selvitetään hyvinvointialueudistuksen vuoksi. Näin ollen siivous- ja ravitsemustiimin henkilöstötarve vähenee.

Liikuntahalli investoinnin käynnistyessä: (mikäli AVI tekee myönteisen avustuspäätöksen ennen elokuuta 2023, väistöiloihin tarvittavat muutokset toteutettava koulujen kesälomien aikana)

- keskuskeittiö ja kirkonkylän koulun ruokala siirtyvät väistöiloihin
- väistöaikana ruokahuolto toimii kahdessa valmistuskeittiössä. Kampuksen keittiöllä valmistetaan kirkonkylän koulujen ateriat, jolloin lukiolaiset ruokailevat kampuksen ruokalassa ja kirkonkylän peruskoululaiset ruokailevat kirjaston alakertaan toteutetuissa väistöiloissa. Möttösen koulun keittiöllä valmistetaan Möttösen koulun ja päiväkodin ateriat.
- väistön aikana tarvitsee tehdä muutoksia ravitsemustiimin henkilöstöön. Näitä muutoksia ei ole viety vielä talousarvion lukuihin tai henkilöstö suunnitelmaan.

Riskit: Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun. Sähköhinnan sidonnat onnistuivat vuoden 2023 osalta ja sähköhintaa jäi alle budjetoidun.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Energiatohokkuuden edistäminen. Sujuvuudella taloushyötyjä • tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. Kokonaishyödyt • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	Kunnan omistamissa kiinteistöissä vaihdetaan led -valaistukseen ja toteutetaan muut energiatoimintoja lisäävät toimet esim. aurinkokennot talousarvion puitteissa. • mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja kuntakuva (kuntalaiskysely)	Möttösen koulun ja terveyskeskuksen valaistus on uusittu LED-valaistukseksi. Lisäksi on tehty järjestelmien säätöjä ja käyttäjien ohjeistuksia ja näin on saatu säästöjä esimerkiksi kirkonkylän koululla n. 3 % sähkön kulutuksessa verrattuna edeltävään vuoteen vastaavalta ajalta. Sähköön kulunut vuoden loppuun mennessä noin 15 000 euroa enemmän edellisvuoteen verrattuna. Kulutus on jäänyt noin 60 000 euroa alle budjetoidun.

Toteutuma 1.1.—31.12.2023

Hyvinvointialue aloitti toimintansa 1.1.2023. Henkilöstösiirrot toteutuivat suunnitellusti. Hyvinvointialue on ostanut kunnalta siirtymäajalla vielä ateriapalvelua, talonmiespalveluja ja apuaputoimintaa. Hyvinvointialueen vuokriin on saatu lakisääteinen korko poistamattomalle pääomalle.

Valmistuskeittiö toimii Kampuksen keittiöllä, jossa valmistetaan kouluruuat Möttöseen, Mäntymetsän päiväkodille sekä nuorisotalon alakerrassa olevaan jakelukeittiöön kirkonkylän ala-asteen oppilaita varten. Kampuksen keittiöllä ruokailevat lukiolaiset, Kpedun oppilaat sekä kirkonkylän yläasteen oppilaat. Väistöiloissa toimiva koulujen ruokahuolto on toiminut suunnitellusti.

Elintarvikkeiden hintoihin on tullut korotuksia ja kustannukset ylittävät budjetoidut määrärahat. Elintarvikkeiden hintojen korotukset aiheuttavat noin 20 000 euron lisäkustannukset. Korotuksien vaikutuksia saatiin pienennettyä hieman reseptejä muokkaamalla.

Puhdistusaineisiin ja tarvikkeiden hintoihin on tullut korotuksia, mutta siivouksen harventamisen takia, puhdistusaineiden ja tarvikkeiden kulutus on ollut arvioitua pienempää.

Tekninen toimi tuotti kiinteistöpalveluita tytäryhtiöille ja talonmiespalveluita hyvinvointialueelle. Näistä kertyi budjetoitua enemmän myyntituottoja.

Talvikunnossapito kiinteistöillä on ylittänyt budjetoidun, mutta kuitenkin pysynyt lisätalousarviossa.

Lämmityskustannukset ovat kevään aikana korkeammat kuin aikaisempina vuosina. Lämmityskustannukset loppukevään ja kesän osalta ovat olleet budjetoitua alhaisemmat ja toteutumat ovat kääntyneet alkuvuoden budjetin ylityksestä alle budjetoituun. Loppuvuoden pakkaset, vähentyneet verkostovuodot ja myönnetty lisätalousarvio kuitenkin käänsivät tuloksen niukasti positiiviselle.

Sähkön kulutus (kWh) on pienempi aiempiin vuosiin verrattuna, mutta hinnan nousun takia kustannukset ovat nousseet. Sähkön hinnan nousu on kuitenkin ennustettua pienempi ja kulutuksen vähentyessä on pysytty budjetissa sähkön osalta. Sähkön kulutus on jatkunut pienempänä kuin aiempina vuosina, ja hinnan sidonta on onnistunut pitämään hinnan ennustettua alempana.

Kiinteistöjen kunnossapitoon budjetoitua henkilöstöresurssia on käytetty investointikohteissa ja siten käyttötalouspuolelta on pienentyneet palkkakustannukset.

Yhdyskuntapalvelut

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa, rakennustarkastaja Jyri Harju

Tehtävä: Kaavatiet ja kunnan muut tiet talviaurataan ja kesäkunnossa pidetään vakiintuneen tavan mukaisesti. Talviauraus- ja liukkaudentorjuntasopimukset ovat kilpailutuksessa vuosille 2022–2025 (optio 2026). Pysyvän asutuksen ulospääsytteinä toimivat yksityistiet talvikunnossa pidetään, mikäli pihatien tai yksityistiekunta on tehnyt hakemuksen talvikunnossapitoon. Teiden kunnossapitotyöt tehdään teiden kunnossapitotarpeet huomioiden yhdenmukaisesti yleisen tienpidon kanssa.

Kunnossapidossa painotetaan liikenteellisesti merkittäviä teitä. Kesäkunnossapitoon ei myönnetä enää kunnossapitoavustusta. Yksityisteiden peruskorjaukseen on haettavissa avustuksia ELY-keskukselta (maks. 50 %) ja kunnalta (maks. 20 %).

Tievalaistus kunnossapidetään rakennetuissa kohteissa ja yökatko on klo 22–06 välillä.

Kunnan omistamien yleisten alueiden ja ympäristön julkista kuvaa parannetaan.

Ulkoilu- ja urheilualueet hoidetaan hyvinvointilautakunnan määrittelemän tason mukaisesti. Tekojään yllä- ja kunnossapitoon panostetaan edellisen vuoden tapaan. Hulevesimaksun keräämisestä luovutaan 1.1.2023 alkaen.

Riskit: Koronan ja Venäjän sodan vaikutukset näkyvät konetöiden hinnoissa ja syksyllä 2022 kilpailutettujen talvipuhtaanapito urakoiden yksikköhinnat ovat nousseet talven 2021–2022 hinnoista noin 10–30 %. Lisäksi toteutumaan vaikuttaa lumisadepäivien määrä ja niitä on vaikea ennustaa talousarviota laadittaessa.

Energiamarkkinoiden epävakaas. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Energiatehokkuuden edistäminen. Sujuvuudella taloushyötyjä • tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. Kokonaishyödyt: • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	Alueiden, pihojen ja kunnan tiestöllä vaihdetaan led -valaistukseen talousarvion puitteissa. • mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja kuntakuva (kuntalaiskysely)	LED-valaisimia on vaihdettu piha-alueille ja asemakaava-alueen katuvaloihin.
Yleisten alueiden ja puistojen (sis. leikkipuistot) viihtyvyyden parantaminen Yhdessä hyvinvointi • kunta ja kuntalaiset yhteistyössä parantamaan viihtyvyyttä Kokonaishyödyt: • ympäristön viihtyvyys	Paikkojen yleistä kunnostamista (kaikilla kylillä ja yhteistyössä asukkaiden kanssa, jopa talkoita, muitakin kuin kevätsiivous), roskakorit kuntoon ja säännöllinen tyhjennys, kesällä istutuksia, kesäkukkia ja huolellisesti hoidetut alueet (talousarvion puitteissa). Kesäpiha-/aluekisa yhteistyössä ympäristölautakunnan kanssa. • mittarina osallistujien määrä ja kuntakuva	Kunta on osallistunut YLE:n ”miljoona roskapussia” kampanjaan. Kesäpiha-/aluekilpailua ei ole järjestetty.

Toteutuma 1.1.—31.12.2023

Talvikunnossapito on ylittänyt budjetoidut kustannukset ja myönnetty lisätalousarvio ei ihan riittänyt talvikunnossapitoon. Talvikunnossapito tieverkon osalta on vuoden aikana ylittänyt budjetoinnin ja lisätalousarvion noin 1 500 eurolla.

Liikelaitokset

Tilivelvolliset: tekninen johtaja Alpo Anisimaa

Tehtävä: Liikelaitosten hoito ja kunnossapitotehtävät. Liikelaitosten toimintavarmuutta parannetaan ennalta ehkäisevin huoltotoimenpitein.

Vesihuoltolaitos

Käyttötehtävät hoidetaan asetettujen tavoitteiden ja vaatimusten mukaisesti.

Laitoksien aluerajaukset tarkistetaan ja toiminta-alueen kiinteistöt pyritään liittämään verkostoihin tavoitteiden mukaisesti.

Vesi- ja viemärlaitoksesta esitetään kirjanpidollisesti eriytetty tilinpäätös (tase, tulos- ja rahoituslaskelmat liitetietoineen). Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä Vesihuoltolaitos. Vesihuoltolaitoksen peruspääomalle ja taseessa muodostuvalle lainalle kunnanvaltuusto määrää laskennallisen koron. (Kvalt 22.2.2016 § 11 mukaan korko on 1 %.)

Riskit: Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.

Energiamarkkinoiden epävakaas. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun. Sähköhinnan sidonnat onnistuivat vuoden 2023 osalta ja sähköhintaa jäi alle budjetoidun.

Kaukolämpölaitos

Lämpölaitoksen energiatuotanto sekä lämpölaitoksen käyttö ja kunnossapito toteutetaan ostopalveluna Perhon Energiaosuuskunnalta kulutuksen edellyttämässä laajuudessa. Tuottosopimuksessa on asetettu tavoitteeksi, että lämpöenergiaa tuotetaan hakkeella, kuorella, turpeella ja purulla niin paljon kuin teknisesti on tarkoituksen mukaista. Kattilaa hankittaessa on arvioitu, että hakekattilalla voidaan tuottaa noin 95 % vuotuisesta kaukolämmöntarpeesta, mutta tarve on kasvanut, joten tavoite on asetettu alemmaksi, eli kokonaisenergiämäärästä 85 %. Loppu tuotetaan lämpökeskuksessa olevilla kevyt öljy kattiloilla.

Lämpöverkoston hoito ja kunnossapito toteutetaan kunnan omana työnä.

Aloitetaan selvitystyö kaukolämpölaitoksen mahdollista yhtiöittämisestä ja yhteistyökumppanin hakemiseksi.

Riskit: Lämpölaitoksen kattilan teho ei enää riitä kunnolla nykyiselle liittymä määrälle, joten verkoston laajentaminen on merkittävä riski. Kattilaa joudutaan ajamaan yliteholla ja se lyhentää kattilan käyttöikä ja lisää rikkoutumisen riskiä. Lämmitysöljyn hinta on noussut merkittävästi maailmanmarkkinoilla ja tämä korostaa riskin vaikutusta.

Kaukolämpöverkoston kunto on pääosin hyvä (5,5 km), mutta verkostossa on vielä 0,5 km kunnostamatonta heikkokuntoista osuutta.

Energiamarkkinoiden epävakaas. Sähkön hankintasopimus on päättymässä 31.12.2023, joten taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun. Sähköhinnan sidonnat onnistuivat vuoden 2023 osalta ja sähköhintaa jäi alle budjetoidun.

Tavoite	Toimenpide ja mittari	Toteutuma
Energiatohokkuuden edistäminen. Sujuvuudella taloushyötyjä • tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. Kokonaishyödyt: • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	Kunnan vesihuoltoverkoston hulevesiongelmaa pienennetään etsimällä kohteet, joista hulevesiä pääsee viemäriverkostoon. • mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja puhdistamolle saapuvan jätevesimäärän pieneneminen	Kevättulvien aikana verkostoon pääsi merkittävä määrä hulevesiä. Tulvivia kaivoja on kartoitettu. Puhdistamolle saapuvan jätevedenmäärä kasvanut myös loppuvuoden aikana.

Toteutuminen 1.1.—31.12.2023

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitoksella arvio laskutuksen tuloista olivat noin 4 % alle edellisen vuoden. Lukemalaskutus toteutui syys-lokakuun vaihteessa hieman yli budjetoidun.

Verkostoon pumpattu veden määrä on ollut suurempaa kuin edellisinä vuosina, alavesisäiliö on käynyt tyhjänä, suurentuneen kulutuksen takia, tästä syystä verkostopaineessa on ollut alenemaa. Verkostossa on ollut vuotoja viisi, joista kolme kaivuutöistä aiheutuneita vesijohdon katkeamisia. Vuotovesien määrä on kasvanut loppuvuodesta merkittävästi. Vuoto on paikannetta Kokkonevan alueelle, mutta tarkkaa kohtaa ei vielä ole löydetty.

Vesihuoltolaitoksen korvattavaksi jäänyt vesivahinko vei vesilaitoksen tuloksen alijäämäiseksi.

Kaukolämpölaitos

Kaukolämpölaitoksen yhtiöittämiseen liittyvä työryhmä on kokoontunut neljä kertaa.

Kulunut talvi ei aiheuttanut suuria vaurioita kattilalle, joten korjauskustannukset pitäisi pysyä kohtuullisina huoltokatkon aikana. Lämpölaitoksen huoltokatko oli suunnitellusti syyskuun alkupuolella ja korjauskustannukset jäivät budjetoidusta.

Kaukolämmön kulutusmaksun tarkastus viivästyi alkuvuodesta ja korotuksen tuotot jäivät korotuksen osalta tammi-helmikuulta saamatta. Nousu energian hinnassa näkyy toteutuneissa lämmityskustannuksissa. Kaukolämmön kulutusmaksun tarkastuksen viivästyksestä ja leudon talven vaikutus näkyy lämmönmyynti tuloissa. Edellisestä vuodesta poiketen kylmä loppuvuosi tasoitti lämmön myyntituloja, ja verkoston saneerauksen vuoksi verkostovuodot ovat vähentyneet. Lisäksi sähkömittauksen virhe on oikaistu takautuvasti ja aiheutti noin 22 000 euron ylityksen budjetoidusta. Energiahuoltopalveluiden toimintakate kääntyi positiiviseksi loppuvuodesta ja se kattoi poistot niukasti vuoden 2023 osalta.

610 TEKNINEN HALLINTO							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	1 267,38				23,20	-23,20	
Toimintakulut	-94 464,62	-93 400,00	0,00	-93 400,00	-65 316,97	-28 083,03	69,93
Toimintakate	-93 197,24	-93 400,00	0,00	-93 400,00	-65 293,77	-28 106,23	69,91
Euroa/ asukas	-35,13	-36,23	0,00	-36,23	-25,33		
Tilikauden tulos	-93 197,24	-93 400,00	0,00	-93 400,00	-65 293,77	-28 106,23	69,91
620 TIET JA YLEISET ALUEET							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	1 341,44				2 032,40	-2 032,40	
Toimintakulut	-161 361,67	-139 250,00	-62 630,00	-201 880,00	-209 165,35	7 285,35	103,61
Toimintakate	-160 020,23	-139 250,00	-62 630,00	-201 880,00	-207 132,95	5 252,95	102,60
Euroa/ asukas	-60,32	-54,01	-24,29	-78,31	-80,35		
Poistot	-95 590,00	-125 360,00		-125 360,00	-96 628,70	-28 731,30	77,08
Tilikauden tulos	-255 610,23	-264 610,00	-62 630,00	-327 240,00	-303 761,65	-23 478,35	92,83
630 PUISTOT JA VIHERALUEET							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	88 994,96	51 110,00		51 110,00	59 084,68	-7 974,68	115,60
Toimintakulut	-144 105,36	-149 510,00	-18 550,00	-168 060,00	-146 695,29	-21 364,71	87,29
Toimintakate	-55 110,40	-98 400,00	-18 550,00	-116 950,00	-87 610,61	-29 339,39	74,91
Euroa/ asukas	-20,77	-38,17	-7,20	-45,36	-33,98		
Poistot	-89 994,45	-69 120,00		-69 120,00	-72 596,33	3 476,33	105,03
Tilikauden tulos	-145 104,85	-167 520,00		-186 070,00	-160 206,94	-25 863,06	86,10
640 TILAVUOKRAUSPALVELUT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	2 646 528,95	2 601 630,00	-20 000,00	2 581 630,00	2 616 367,19	-34 737,19	101,35
Toimintakulut	-2 158 367,84	-2 030 320,00	-68 540,00	-2 098 860,00	-1 812 940,13	-285 919,87	86,38
Toimintakate	488 161,11	571 310,00	-88 540,00	482 770,00	803 427,06	-320 657,06	166,42
Poistot, sumu	-704 787,34	-684 570,00		-684 570,00	-866 914,59	182 344,59	126,64
Lisäpoisto							
Tilikauden tulos	-216 626,23	-113 260,00	-88 540,00	-201 800,00	-63 487,53	-138 312,47	31,46
650 ASUNTOJEN VUOKRAUSPALVELU							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	46 050,81	45 370,00		45 370,00	45 957,54	-587,54	101,29
Toimintakulut	-33 383,12	-23 500,00		-23 500,00	-23 044,90	-455,10	98,06
Toimintakate	12 667,69	21 870,00		21 870,00	22 912,64	-1 042,64	104,77
Poistot	-1 409,04				-1 198,08	1 198,08	-100,00
Tilikauden tulos	11 258,65	21 870,00	0,00	21 870,00	21 714,56	155,44	99,29
* Ulkoinen/sisäinen							

660 TUKIPALVELUT; ATERIA-JA PUHTAUSPALVELUT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	1 646 429,10	978 380,00		978 380,00	934 447,08	43 932,92	95,51
Toimintakulut	-1 620 417,48	-968 310,00	-50 000,00	-1 018 310,00	-935 396,45	-82 913,55	91,86
Toimintakate	26 011,62	10 070,00	-50 000,00	-39 930,00	-949,37	-38 980,63	2,38
<i>Poistot</i>	<i>-15 847,83</i>	<i>-15 070,00</i>		<i>-15 070,00</i>	<i>-7 568,18</i>	<i>-7 501,82</i>	50,22
Tilikauden tulos	10 163,79	-5 000,00	-50 000,00	-55 000,00	-8 517,55	-46 482,45	15,49
670 VESIHUOLTOPALVELUT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	494 759,30	524 130,00	-45 000,00	479 130,00	492 670,61	-13 540,61	102,83
Toimintakulut	-321 101,05	-286 390,00	-53 180,00	-339 570,00	-380 652,70	41 082,70	112,10
Toimintakate	173 658,25	237 740,00	-98 180,00	139 560,00	112 017,91	27 542,09	80,27
Rahoitustuotot ja -k	-33 539,22				-33 210,33	33 210,33	
<i>Poistot</i>	<i>-223 048,44</i>	<i>-212 570,00</i>		<i>-212 570,00</i>	<i>-213 309,48</i>	<i>739,48</i>	100,35
Tilikauden tulos	-82 929,41	25 170,00	-98 180,00	-73 010,00	-134 501,90	61 491,90	184,22
680 ENERGIAHUOLTOPALVELUT							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	528 847,56	688 450,00	-69 000,00	619 450,00	586 391,59	33 058,41	94,66
Toimintakulut	-559 587,07	-495 840,00	-2 100,00	-497 940,00	-501 815,18	3 875,18	100,78
Toimintakate	-30 739,51	192 610,00	-71 100,00	121 510,00	84 576,41	36 933,59	69,60
<i>Poistot ja arvonal.</i>	<i>-97 775,88</i>	<i>-94 810,00</i>		<i>-94 810,00</i>	<i>-97 476,75</i>	<i>2 666,75</i>	102,81
Tilikauden tulos	-128 515,39	97 800,00	-71 100,00	26 700,00	-12 900,34	39 600,34	-48,32
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	5 454 219,50	4 889 070,00	-134 000,00	4 755 070,00	4 736 974,29	18 095,71	99,62
Toimintakulut	-5 092 788,21	-4 186 520,00	-255 000,00	-4 441 520,00	-4 075 026,97	-366 493,03	91,75
Toimintakate	361 431,29	702 550,00	-389 000,00	313 550,00	661 947,32	-348 397,32	211,11
Euroa/ asukas	136,23	272,52	-150,89	121,63	256,77	-135,14	
Rahoitustuotot ja -k	-33 539,22				-33 210,33	33 210,33	
<i>Poistot, sumu</i>	<i>-1 228 453,28</i>	<i>-1 201 500,00</i>	<i>0,00</i>	<i>-1 201 500,00</i>	<i>-1 355 692,11</i>	<i>154 192,11</i>	112,83
<i>Lisäpoistot</i>							
Tilikauden tulos	-900 561,21	-498 950,00	-389 000,00	-887 950,00	-726 955,12	-160 994,88	81,87
*Ulkoinen/Sisäinen							

3.6 Ympäristölautakunta

<i>Ulkoiset</i>	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Käyttö-%
Toimintatuotot	28.071	39.977	21.165	19.500	20.245,00	103,8
Toimintakulut	-329.174	-367.502	-394.467	-60.660	-53.076,51	87,5
Toimintakate	-301.103	-327.524	-373.302	-41.160	-32.831,51	79,8
Poistot ja arvonalent.	-30.545	-59.379	-47.289	-34.950	-3.932,88	11,3

= valtuustoon nähden sitova erä

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet	Toimenpide ja mittari	Toteuma
Hyvinvointi Ympäristön viihtyvyys	Ympäristön siisteys: Valvonta ja tarvittaessa annetaan kehotuksia • mittarina kuntalaispalautte	Kunta oli mukana Yle:n järjestämässä Miljoona roskapussia- kampanjassa. Roskaamisesta ja jätehuoltoon liittymisestä annettiin huomautuksia/kehotuksia -> useita kiinteistöjä jätehuollon piiriin.

Ympäristötoimi

Tilivelvollinen: Rakennustarkastaja Jyri Harju

Ympäristötoimi käsittää ympäristölautakunnan, rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun.

Lautakunta hoitaa lakisääteiset rakennusvalvonnan, ympäristönsuojelun, maa-ainestenoton sekä jätehuollon valvontatehtävät. Lautakunta toimii ympäristönsuojelulain mukaisena ympäristölupaviranomaisena ja maa-aines- ja rakennuslain mukaisena lupaviranomaisena sekä ulkoilulain mukaisena leirintäalueviranomaisena. Lautakunnan tehtävänä on valvoa kunnassa tapahtuvaa rakennustoimintaa sekä kaavoituksen toteutumista siten, kuin niistä on erikseen säädetty.

Rakennusvalvonta on viranomaistoimintaa, joka neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan avulla edistää hyvää ja ympäristöön sopivaa rakentamista sekä valvoo ympäristön laatua. Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki ja -asetus, Suomen rakentamismääräyskokoelma sekä kunnan rakennusjärjestys. Rakennusvalvonta palvelee kuntalaisia ja huolehtii yleisen edun huomioonottamisesta sekä luvanhakijoiden ja naapurien oikeusturvan takaamisesta rakennettaessa.

Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Ympäristönsuojelulain mukaiset tehtävät kuuluvat ympäristölautakunnan alaisuuteen. Rakennustarkastaja toimii kunnan ympäristösihteerinä.

Palo- ja pelastustoimi siirtyy hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta eikä näin ollen pelastustoimen budjetti enää kuulu ympäristölautakunnan alaisuuteen.

Tunnusluvut	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Toteuma
Rakennuslupahakemukset	66	65	44	37	45	23
Maa-aineslupahakemuksia	1	2	3	0	1	4
Ympäristölupahakemuksia	3	2	2	1	1	1
Rakennusilmoituksia	16	42	27	10	30	19
Poikkeuslupahakemuksia	1	1	0	1	1	0
Suoritettavat ympäristölupavalvonnat		1	6	2	15	6

Toteuma 1.1.—31.12.2023

Ympäristölautakunnan talousarvion käyttöprosentti on 56,4. Talousarvioon on tullut Pelastustoimen aikaisia poistoja, joita lautakunnan talousarvioesityksessä 2023 ei ole huomioitu. Pelastustoimen kalusto on siirtynyt hyvinvointialueelle, joten ympäristölautakunnan alaisuuteen ei pitäisi kuulua kiinteää omaisuutta, eikä kalustoakaan, joista olisi poistoja. Poistoja on toteutunut budjetoidusta vain murto-osa, jolla on suuri vaikutus lautakunnan toimintakatteeseen ja se näkyy käyttöprosentissa.

Rakennuslupamaksut ovat jääneet reilusti odotettua pienemmiksi, mutta maa-aineslupamaksut ovat toteutuneet odotettua paremmin. Rakennusvalvontapuolella toimintakulut ovat jääneet alle budjetoidun ja rakennusvalvonnan toimintakatteen käyttöprosentti on 95,1.

Ympäristönsuojelun lupamaksut ovat toteutuneet odotettua paremmin. Myös toimintakulut ovat jääneet odotettua pienemmiksi ja ympäristönsuojelun toimintakatteen käyttöprosentti on 74,4.

Tekninen johtaja on tehnyt osa-aikaista työtä maaliskuun alusta toukokuun loppuun ja teknisen johtajan tehtäviä siirrettiin rakennustarkastajalle. Kunta osti ympäristösihteerin palvelua Kaustisen kunnalta, joka on ollut noin 10 % Kaustisen ympäristösihteerin työpanoksesta.

710 RAKENNUSVALVONTA JA YMPÄRISTÖNSUOJELU							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	21 663,44	19 500,00		19 500,00	18 559,22	940,78	95,18
Toimintakulut	-76 529,22	-74 040,00		-74 040,00	-66 744,01	-7 295,99	90,15
Toimintakate	-54 865,78	-54 540,00	0,00	-54 540,00	-48 184,79	-6 355,21	88,35
Euroa/ asukas	-20,68	-21,16		-21,16	-18,69	-2,47	
Tilikauden tulos	-54 865,78	-54 540,00	0,00	-54 540,00	-48 184,79	-6 355,21	88,35
720 PELASTUSTOIMINTA							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot					1 685,78		
Toimintakulut	-329 922,94	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Toimintakate	-329 922,94	0,00	0,00	0,00	1 685,78	-1 685,78	
Euroa/ asukas	-124,36	0,00		0,00	0,65	-0,65	
Poistot	-47 289,29	-34 950,00		-34 950,00	-3 932,88	-31 017,12	11,25
Tilikauden tulos	-377 212,23	-34 950,00	0,00	-34 950,00	-2 247,10	-32 702,90	6,43
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ							
	Tp 2022	Ta 2023	Ta-muutos	Ta+muut. 2023	Tp 2023	Poikkeama	Käyttö%
Toimintatuotot	21 663,44	19 500,00		19 500,00	20 245,00	-745,00	103,82
Toimintakulut	-406 452,16	-74 040,00		-74 040,00	-66 744,01	-7 295,99	90,15
Toimintakate	-384 788,72	-54 540,00		-54 540,00	-46 499,01	-8 040,99	85,26
Euroa/ asukas	-145,04	-21,16		-21,16	-18,04	-3,12	
Poistot	-47 289,29	-34 950,00		-34 950,00	-3 932,88	-31 017,12	11,25
Tilikauden tulos	-432 078,01	-89 490,00		-89 490,00	-50 431,89	-39 058,11	56,35

3.7 Yhteenveto tuloslaskelmaosan sekä rahoituslaskelmaosan toteutumisesta

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN 1.1.-31.12.2023

(ulkoinen ja sisäinen)

	Alkuperäinen ta Ta-muutokset Ta muut. jälk.			Toteutuma	Poikkeama	Käyttö %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	3 428 070	-114 000	3 314 070	3 296 418,78	-17 651,22	99,5
Maksutuotot	133 450		133 450	81 252,98	-52 197,02	60,9
Tuet ja avustukset	464 700	19 232	483 932	441 398,08	-42 533,92	91,2
Vuokratuotot	2 400 260	-20 000	2 380 260	2 485 138,70	104 878,70	104,4
Muut toimintatuotot	<u>29 960</u>		29 960	<u>42 615,75</u>	12 655,75	<u>142,2</u>
Toimintatuotot yht.	6 456 440	-114 768	6 341 672	6 346 824,29	5 152,29	100,1
Valmistus omaan käyttöön					0,00	
Toimintakulut					0,00	
Henkilöstökulut	-7 539 030	-11 652	-7 550 682	-7 440 349	110 333,00	98,5
Palkat ja palkkiot	-5 994 440	-9 778	-6 004 218	-5 985 651,14	18 566,86	99,7
Henkilöstösivukulut	-1 544 590	-1 874	-1 546 464	-1 454 697,86	91 766,14	94,1
Asiakaspalvelujen ostot muilta	-113 940	-5 416	-119 356	-91 888,57	27 467,43	77,0
Muiden palvelujen ostot	-4 453 840	-212 580	-4 666 420	-4 710 496,94	-44 076,94	100,9
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 802 790	-54 996	-1 857 786	-1 648 568,19	209 217,81	88,7
Avustukset	-358 390	4 000	-354 390	-313 648,82	40 741,18	88,5
Vuokramenot	-1 667 610	-2 266	-1 669 876	-1 654 593,23	15 282,77	99,1
Muut toimintakulut	<u>-49 340</u>	<u>-1 916</u>	<u>-51 256</u>	<u>-55 896,64</u>	-4 640,64	<u>109,1</u>
Toimintakulut yht.	-15 984 940	-284 826	-16 269 766	-15 915 441,39	354 324,61	97,8
Toimintakate	-9 528 500	-399 594	-9 928 094	-9 568 617,10	359 476,90	96,4
Verotulot	4 896 000		4 896 000	5 026 710,00	-130 710,00	102,7
Valtionosuudet	5 665 380		5 665 380	5 676 773,00	-11 393,00	100,2
Rahoitustulot ja -menot					0,00	
Korkotuotot	155 100		155 100	178 993,67	-23 893,67	115,4
Muut rahoitustuotot	15 000		15 000	492 305,08	-477 305,08	3282,0
Korkomenot	-194 000		-194 000	-322 772,11	-128 772,11	166,4
Muut rahoitusmenot	<u>-44 000</u>		<u>-44 000</u>	<u>-138 277,02</u>	94 277,02	<u>314,3</u>
	-67 900	0	-67 900	210 249,62	-278 149,62	-309,6
Vuosikate	964 980	-399 594	565 386	1 345 115,52	-779 729,52	237,9
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 292 740		-1 292 740	-1 415 859,24	123 119,24	109,5
Lisäpoisto					0,00	
Satunnaiset erät					0,00	
Satunnaiset tulot					0,00	
Satunnaiset menot					0,00	
Tilikauden tulos	-327 760	-399 594	-727 354	-70 743,72	-656 610,28	9,7
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)				3 547,68	3 547,68	
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)	327 760		327 760	0,00	327 760,00	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	-399 594	-399 594	-67 196,04	-332 397,96	16,8

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 1.1.-31.12.2023

	<u>Alkuperäinen ta</u>	<u>Ta-muutokset</u>	<u>Ta muut. jälk.</u>	<u>Toteutuma</u>	<u>Poikkeama</u>
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	964 980	-399 594	565 386	1 345 115,52	-779 729,52
Satunnaiset erät					0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-25 000		-25 000	-8 693,67	-16 306,33
Investointien rahavirta					0,00
Investointimenot	-5 245 000		-5 245 000	-2 296 468,17	-2 948 531,83
Rahoitusosuudet investointimen.	750 000		750 000	230 808,03	519 191,97
Pysyvien vastaavien	<u>25 000</u>		25 000	<u>10 389,00</u>	14 611,00
hyödykkeiden luovutustulot			<u>0</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-3 530 020	-399 594	-3 929 614	-718 849,29	-3 210 764,71
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			0	8 800 000,00	8 800 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys			0	-6 393 004,00	-6 393 004,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos			<u>0</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
	0	0	0	2 406 996,00	2 406 996,00
Vaikutus maksuvalmiuteen	-3 530 020	-399 594	-3 929 614	1 688 146,71	-803 768,71

3.8 Investointien toteutuminen 2023

TP 2022		TA2023-Muutos	TP 2023	Käyttö -%
	9121 ICT-ohjelmistoinvestoinnit			
-11 768	99000 INVESTOINTIMENOT	-15 000		
-11 768	99080 INVESTOINNIT NETTO	-15 000	0,00	
	Ei toteutunut.			
	9122 Laajakaistahankeet			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-220 000	-88 516,13	40,2
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-220 000	-88 516,13	40,2
	Peltokankaan ja Humalajoen valokuiturunkoverkon laajennukset. Kasenet Oy toteuttaa 2024.			
	9129 Honkahuhdan tuulipuisto/kaavoitus			
	99000 INVESTOINTIMENOT		-2 004,97	-100
	99049 INVESTOINTITULOT		2 004,97	-100
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	0	0,00	
	Kaavoitus aloitus vaiheessa. Läpi laskutettava toteutuman mukaisesti.			
	9210 Suunnittelutehtävät, kaavoitus			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-10 000		
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-10 000	0,00	
	Ei toteutunut.			
	9211 Yksitystiet, kuntaisuus			
-7 607	99000 INVESTOINTIMENOT	-15 000		
-7 607	99080 INVESTOINNIT NETTO	-15 000	0,00	
	Maksetut avustuksen siirretty käyttötalouspuolelle.			
	9214 Kokkonen tuulipuisto/kaavoitus			
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	0	0,00	
	Kaavoitus luonnos vaiheessa. Läpi laskutettava toteutuman mukaisesti.			
	9217 Ahvenlammin tuulipuisto/kaavoitus			
-1 958	99000 INVESTOINTIMENOT		-1 959,86	-100
	99049 INVESTOINTITULOT		1 959,86	-100
-1 958	99080 INVESTOINNIT NETTO		0,00	0
	Kaavoitus luonnos vaiheessa. Läpi laskutettava toteutuman mukaisesti.			
	9218 Kirvesvuoren tuulipuisto/kaavoitus			
-1 843	99000 INVESTOINTIMENOT		1 843,20	-100
	99049 INVESTOINTITULOT			
-1 843	99080 INVESTOINNIT NETTO	0	1 843,20	-100
	Kaavoitus aloitus vaiheessa. Läpi laskutettava toteutuman mukaisesti.			
	9101 Maa- ja vesialueet			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-25 000		
36 417	99049 INVESTOINTITULOT	25 000	1 695,33	6,8
36 417	99080 INVESTOINNIT NETTO	0	1 695,33	-100
	Maa-alueen myynti, Perhon Paroni. Myynti voitto 10 389,00 ja myynti tappio -8 693,67.			
	9456 Jalmilan perusparannus			
-61 620	99000 INVESTOINTIMENOT			
-61 620	99080 INVESTOINNIT NETTO	0	0,00	
	9460 Terveyskeskus			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-12 000	-14 292,54	119,1
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-12 000	-14 292,54	119,1
	Valaisimia uusittu LED valaisimiksi.			
	9462 Kunnantalo			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-72 000	-30 746,77	42,7
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-72 000	-30 746,77	42,7
	Vanhan osan vesikate uusittu. Julkisivun maalaus ei toteutunut.			
	9213 Kuntoportaat ym. Paavonkallio			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-20 000	-19 647,56	98,2
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-20 000	-19 647,56	98,2
	Pururadan runkoa perusparannettu pehmeillä osilla.			
	9215 Oksakosken lähiliikunta-alue			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-10 000		
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-10 000	0,00	
	Ei toteutunut.			

<u>TP 2022</u>		<u>TA2023+Muutos</u>	<u>TP 2023</u>	<u>Käyttö-%</u>
	9219 Ulkoilma-alueet ja leikkikentät			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-15 000		
0	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-15 000	0,00	
	Ei toteutunut.			
	9130 Osakkeet Khall			
-64 179	99000 INVESTOINTIMENOT	-3 000		
-64 179	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-3 000	0,00	
	Ei toteutunut.			
	9131 Osakkeet, tytäryhteisöt			
-452 650	99000 INVESTOINTIMENOT		-200,00	-100
-452 650	99080 INVESTOINNIIT NETTO	0	-200,00	-100
	Asunto Oy Perhon Paroni osakepääoman korottaminen			
	9451 Koulut (Kk) L-rakennus			
-83 230	99000 INVESTOINTIMENOT	-12 000	-13 573,84	113,1
-83 230	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-12 000	-13 573,84	113,1
	Kotitalousluokan ja parkkipaikan sähköistyksen muutokset.			
	9456 Liikuntahalli ym. tilat			
-45 368	99000 INVESTOINTIMENOT	-2 155 000	-1 210 540,56	56,2
	99049 INVESTOINTITULOT	750 000	225 000,00	30
-45 368	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-1 405 000	-985 540,56	70,1
	Hanke jatkuu vuodelle 2024. Avustus jaettu kolmeen maksuerään ja loppu 500 000 kohdistuu vuodelle 2024.			
	9458 Kokkonenvan koulu			
14 250	99049 INVESTOINTITULOT			
14 250	99080 INVESTOINNIIT NETTO	0	0,00	
	9464 Keskuskeittiö ja ruokala			
-1 300 000	99000 INVESTOINTIMENOT	-175 019	13,50	
0	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-1 300 000	-175 018,99	13,5
	Liikuntahalli ym. tilat hankkeeseen liittyvä keskuskeittiö ja ruokala. Kustannukset kohdistuvat pääosin kustannuspaikalle 9455.			
	9454 Puukoulun saneeraus			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-35 000	-8 346,77	23,8
0	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-35 000	-8 346,77	23,8
	Julkisivun maalaus.			
	9457 Kampuksen alueen perusparannus/opetustyyö			
-57 885	99000 INVESTOINTIMENOT			
-57 885	99080 INVESTOINNIIT NETTO	0	0,00	
	9459 Kampus, päärakennus			
-152 587	99000 INVESTOINTIMENOT	-60 000	-44 582,36	74,3
-152 587	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-60 000	-44 582,36	74,3
	Toimistosiiven perusparannus.			
	9461 Möttösen koulu			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-48 000		
0	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-48 000	0,00	
	Korjaukset toteutuivat takuu korjauksena rakennusurakoitsijan kustannuksella.			
	9465 Möttösen Vanha koulu			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-110 000	-26 235,86	23,9
0	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-110 000	-26 235,86	23,9
	Vanhan koulun patterit uusittu ja kouluterveyden huollon tilat peruskorjattu. Maalämpökaivojen lisäys ei toteutunut.			
	9466 Mäntymetsän päiväkotii, pp			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-12 000		
0	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-12 000	0,00	
	Ei toteutunut.			
	9220 Päiväkotii, metsäalueen aita ym.			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-40 000	-8 571,47	21,4
0	99080 INVESTOINNIIT NETTO	-40 000	-8 571,47	21,4
	Toteutunut aita työapajalaisten ja turva-alueita omasta/urakoitsijan työstä.			

TP 2022		TA2023+Muutos	TP 2023	Käyttö-%
	9302 Kalusto Yläkoulu ja Lukio			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-20 000	-18 027,74	90,1
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-20 000	-18 027,74	90,1
	Lukiolle on hankittu uusia kalusteita, pöytiä, tuoleja, työskentelypisteitä			
	9304 Omatoimikirjasto			
-33 157	99000 INVESTOINTIMENOT			
15 000	99049 INVESTOINTITULOT			
-18 157	99080 INVESTOINNIT NETTO	0	0,00	
	9306 Kameravalvontajärjestelmä Mö, L-rakennus			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-60 000	-14 439,31	24,1
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-60 000	-14 439,31	24,1
	Hanke toteutettu Järvinetin kautta inhouse hankintana.			
	9463 Teollisuushallin uudistus			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-200 000	-160 421,37	80,2
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-200 000	-160 421,37	80,2
	Hankkeen valmistuminen viivästynyt alkuvuoteen 2024. Työt tehty perku-urakkaa lukuunottamatta omalla työllä.			
	9453 Teollisuustilat			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-48 000	-36 170,38	75,4
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-48 000	-36 170,38	75,4
	Lämpölaitoksen puoleiselle sivulle muutettu tiloja erikseen vuokrattaviksi.			
	9430 Kaivareiden valaistus			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-30 000	-29 838,12	99,5
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-30 000	-29 838,12	99,5
	Valaistusta uusittu Samulintielle ja klv välillä Haanentie-Kinniäntie, sekä Haanentien valaisimia vaihdettu LED valoiksi.			
	9441 Kaivareiden rak. ja perusparannus			
-125 874	99000 INVESTOINTIMENOT	-10 000		
36 419	99049 INVESTOINTITULOT			
-89 455	99080 INVESTOINNIT NETTO	-10 000	0,00	
	Pienet paikkaustyöt jäivät alle investointirajan ja kohdistuivat käyttötalouteen.			
	9510 Vesijohtoverkoston laajentaminen			
-5 386	99000 INVESTOINTIMENOT	-20 000	-4 840,32	24,2
-5 386	99080 INVESTOINNIT NETTO	-20 000	-4 840,32	24,2
	Yksi uusi liittymä rakennettu ja Liikuntahallin liittymiseen valmistauduttu.			
	9511 Vesijohtoverkoston peruskorjaus			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-15 000		
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-15 000	0,00	
	Ei toteutunut.			
	9512 Vesikulutusmittarit			
-48 365	99000 INVESTOINTIMENOT	-80 000	-28 031,05	35
-48 365	99080 INVESTOINNIT NETTO	-80 000	-28 031,05	35
	Mittarit pääosin vaihdettu Salamajärven, Oksakosken ja Porasen suunnilla. Vaihtotyöt jatkuvat vuodelle 2024.			
	9513 Vesijohtoverkoston kartoitus			
-30 583	99000 INVESTOINTIMENOT	-25 000	-21 021,16	84,1
-30 583	99080 INVESTOINNIT NETTO	-25 000	-21 021,16	84,1
	Kartoitus valmistunut.			
	9530 Viemäriverkoston laajentaminen			
-3 165	99000 INVESTOINTIMENOT	-20 000	-8 808,29	44
-3 165	99080 INVESTOINNIT NETTO	-20 000	-8 808,29	44
	Yksi uusi liittymä rakennettu ja Liikuntahallin liittymiseen valmistauduttu.			
	9531 Viemäriverkoston peruskorjaus			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-15 000		
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-15 000	0,00	
	Ei toteutunut.			
	9533 Viemäriverkoston kartoitus			
-14 359	99000 INVESTOINTIMENOT	-25 000	-21 021,15	84,1
-14 359	99080 INVESTOINNIT NETTO	-25 000	-21 021,15	84,1
	Kartoitus valmistunut.			

TP 2022		TA2023+Muutos	TP 2023	Käyttö-%
	9534 Kompostointikenttä, Ruunakangas			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-80 000	-11 412,00	14,3
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-80 000	-11 412,00	14,3
	Suunnitelma pääosin valmis, luvitus käynnissä. Toteutus vuodelle 2024.			
	9500 Kaukolämpöverkoston laajentaminen			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-20 000		
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-20 000	0,00	
	Ei toteutunut.			
	9501 Kaukolämpöverkoston peruskorjaus			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-300 000	-263 057,05	87,7
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-300 000	-263 057,05	87,7
	Toteutunut suunnitelman mukaisena.			
	9509 Kaukolämpölaitos, kattila ym.			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-63 000	-25 253,65	40,1
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-63 000	-25 253,65	40,1
	Kattila ei tarvinnut remonttia. Uusittu verkostopumppu.			
	9401 Kalusto Siivous ja ruokahuolto			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-15 000		
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-15 000	0,00	
	Ei toteutunut. Väistötiloissa pärjätty vanhoilla laitteilla ja kivikouluilta siirretyillä koneilla.			
	9421 Kalusto Tekninen toimi			
	99000 INVESTOINTIMENOT	-10 000	-9 888,90	98,9
0	99080 INVESTOINNIT NETTO	-10 000	-9 888,90	98,9
	Uusittu päältä ajatteva ruuhontelkkuri suunnitelman mukaisesti. Seuraava uusiminen ajankohtainen vuonna 2025.			
	Investoinnit yhteensä	TA2023+Muutos	TP 2023	Käyttö-%
-2 501 584	99000 INVESTOINTIMENOT	-4 120 019	-2 121 436	51,49
102 086	99049 INVESTOINTITULOT	775 000	232 503	30,00
-1 099 498	99080 INVESTOINNIT NETTO	-4 470 000	-2 063 965	46,17

4 Tilinpäätöslaskelmat

4.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA ulkoinen (euroa)

	<u>1.1.-31.12.2023</u>	<u>1.1.-31.12.2022</u>
Toimintatuotot	<u>Ulkoiset tilit</u>	<u>Ulkoiset tilit</u>
Myyntituotot	1 082 486,83	1 477 211,38
Maksutuotot	81 252,98	116 058,83
Tuet ja avustukset	441 398,08	285 283,06
Vuokratuotot	967 899,74	944 811,93
Muut toimintatuotot	<u>42 615,75</u>	<u>30 690,92</u>
Toimintatuotot yht.	2 615 653,38	2 854 056,12
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-7 440 349,00	-7 577 883,19
Palkat ja palkkiot	-5 985 651,14	-5 980 272,55
Henkilöstösivukulut	-1 454 697,86	-1 597 610,64
Eläkekulut	-1 216 636,69	-1 326 326,58
Muut henkilöstösivukulut	-238 061,17	-271 284,06
Palvelujen ostot	-2 923 812,77	-14 816 867,16
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-1 313 208,98	-1 556 770,02
Avustukset	-313 648,82	-275 217,34
Vuokratulot	-137 354,27	-155 812,39
Muut toimintakulut	<u>-55 896,64</u>	<u>-76 573,95</u>
Toimintakulut yht.	-12 184 270,48	-24 459 124,05
Toimintakate	-9 568 617,10	-21 605 067,93
Verotulot	5 026 710,00	8 694 532,75
Valtionosuudet	5 676 773,00	13 673 179,00
Rahoitustulot ja -menot		
Korkotuotot	162 714,64	235 325,81
Muut rahoitustuotot	492 305,08	181 103,21
Korkokulut	-306 493,08	-129 646,93
Muut rahoituskulut	<u>-138 277,02</u>	<u>-660 990,43</u>
	10 913 732,62	21 993 503,41
Vuosikate	1 345 115,52	388 435,48
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 415 859,24	-1 338 466,46
Arvonalentumiset	0,00	0,00
Tilikauden tulos	-70 743,72	-950 030,98
Poistoeron lisäys (-) /vähennys (+)	3 547,68	3 547,68
Varausten lisäys (-) /vähennys (+)	0,00	300 000,00
Rahastojen lisäys (-) /vähennys (+)	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-67 196,04	-646 483,30

4.2 Rahoituslaskelma

	<u>1.1.-31.12.2023</u>	<u>1.1.-31.12.2022</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 345 115,52	388 435,48
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-8 693,67</u>	<u>20 204,64</u>
	1 336 421,85	408 640,12
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 296 468,17	-1 201 584,46
Rahoitusosuudet investointimenoihin	230 808,03	51 418,97
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutusv.	<u>10 389,00</u>	<u>30 461,95</u>
	-2 055 271,14	-1 119 703,54
Toiminnan ja investointien rahavirta	-718 849,29	-711 063,42
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 800 000,00	6 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-6 393 004,00	-6 390 982,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	<u>0,00</u>	<u>-1 000 000,00</u>
	2 406 996,00	-1 390 982,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiant. varojen ja pääomien muut.	2 520,09	-7 647,21
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	9 142,27
Saamisten muutos	292 719,37	723 755,10
Korottomien velkojen muutos	<u>-482 014,09</u>	<u>814 722,82</u>
Muut maksuvalmiuden muutokset yht.	-186 774,63	1 539 972,98
Rahoituksen rahavirta	<u>2 220 221,37</u>	<u>148 990,98</u>
Rahavarojen muutos	<u>1 501 372,08</u>	<u>-562 072,44</u>
Rahavarat 31.12.	8 500 638,73	6 999 266,65
Rahavarat 01.01.	<u>6 999 266,65</u>	<u>7 561 339,09</u>
Rahavarojen muutos	1 501 372,08	-562 072,44

4.3 Perhon kunnan tase 31.12.2023

VASTAAVAA

A. PYSYVÄT VASTAAVAT

	<u> Tp 2023</u>	<u> Tp 2022</u>
I Aineettomat hyödykkeet		
1. Aineettomat oikeudet	38 058,41	54 116,93
2. Muut pitkävaikutteiset menot	139 659,85	79 520,95
	177 718,26	133 637,88

II Aineelliset hyödykkeet

1. Maa- ja vesialueet	1 258 829,60	1 260 524,93
2. Rakennukset	13 687 714,20	14 182 673,95
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 424 900,75	5 344 544,76
4. Koneet ja kalusto	208 420,32	253 705,46
5. Muut aineelliset hyödykkeet	20 518,91	20 518,91
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset	1 209 691,95	144 282,53
	21 810 075,73	21 206 250,54

III Sijoitukset

1. Osakkeet ja osuudet	5 731 718,70	5 731 518,70
2. Muut saamiset	45 046,67	45 046,67
	5 776 765,37	5 776 565,37

PYSYVÄT VASTAAVAT	27 764 559,36	27 116 453,79

B TOIMEKSIANTOJEN VARAT

1. Valtion toimeksiannot		
2. Muut toimeksiantojen varat	26 246,55	26 431,38
	26 246,55	26 431,38

C VAIHTUVAT VASTAAVAT

I Vaihto-omaisuus

1. Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00

II Saamiset

Pitkäaikaiset saamiset

1. Lainasaamiset	485 334,92	453 184,92
2. Muut saamiset	227 428,33	307 578,91
	712 763,25	760 763,83

Lyhytaikaiset saamiset

1. Myyntisaamiset	532 527,57	591 178,99
2. Lainasaamiset	20 850,00	23 850,00
3. Muut saamiset	118 052,94	124 723,57
4. Siirtosaamiset	136 371,18	312 767,92
	807 801,69	1 052 520,48

III Rahoitusarvopaperit

1. Osakkeet ja osuudet	5 763 096,99	1 840 886,47
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumer	212 290,01	218 543,80
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset	0,00	3 578 238,42
	5 975 387,00	5 637 668,69

IV Rahat ja pankkisaamiset

	2 525 251,73	1 361 597,96

VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 021 203,67	8 812 550,96

VASTAAVAA YHTEENSÄ	37 812 009,58	35 955 436,13

VASTATTAVAA

A OMA PÄÄOMA

	<u> Tp 2023</u>	<u> Tp 2022</u>
I Peruspääoma	8 979 135,02	8 979 135,02
III Muut omat rahastot	2 409 171,69	2 409 171,69
IV Edellisten tilikausien ylijäämä	4 645 928,27	4 645 928,27
V Tilikauden ylijäämä/-alijäämä	-67 196,04	0,00
	15 967 038,94	16 034 234,98

B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET

VARAUKSET

1. Poistoero	75 054,60	78 602,28
	75 054,60	78 602,28

C PAKOLLISET VARAUKSET

2. Muut pakolliset varaukset	250 000,00	250 000,00
	250 000,00	250 000,00

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

1. Muut toimeksiantojen pääomat	93 346,95	91 011,69
	93 346,95	91 011,69

E VIERAS PÄÄOMA

I Pitkäaikainen

1. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksi	18 405 438,00	10 704 324,00
2. Lainat julkisyhteistöltä		
3. Muut velat	3 564,76	3 882,39
	18 409 002,76	10 708 206,39

II Lyhytaikainen

1. Joukkovelkakirjalainat		
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksi	1 098 886,00	6 393 004,00
3. Lainat julkisyhteistöltä		
4. Saadut ennakot	121 295,20	388 317,00
5. Ostovelat	845 862,98	941 856,60
6. Muut velat	124 198,46	118 974,77
7. Siirtovelat	827 323,69	951 228,42
	3 017 566,33	8 793 380,79

VIERAS PÄÄOMA	21 426 569,09	19 501 587,18

VASTATTAVAA YHTEENSÄ	37 812 009,58	35 955 436,13

4.4 Perhon kuntakonsernin tilinpäätöslaskelmat

4.4.1 Perhon kuntakonsernin tuloslaskelma

PERHON KUNTAKONSERNI

Sivu 1

11.03.2024

KONSERNIN TULOSLASKELMA

EUR

Ulkoinen

01.01.2023 - 31.12.2023

	2023	2022
0003 TULOSLASKELMA		
3000 Toimintatuotot	3 526 711,89	15 895 144,44
4000 Toimintakulut	-14 212 094,01	-38 228 104,60
4500 Osuus osakkuusyht. voitosta (tappiosta)	6 092,87	942,12
4999 Toimintakate	-10 679 289,25	-22 332 018,04
5000 Verotulot	5 003 125,69	8 670 900,46
5500 Valtionosuudet	7 090 247,93	15 013 967,72
6000 Rahoitustuotot ja -kulut		
6001 Korkotuotot	163 027,67	236 432,79
6100 Muut rahoitustuotot	493 140,43	204 259,39
6200 Korkokulut	-340 709,24	-147 029,84
6301 Muut rahoituskulut	-139 399,66	-670 228,80
6000 Rahoitustuotot ja -kulut	176 059,20	-376 566,46
6999 Vuosikate	1 590 143,57	976 283,68
7000 Poistot ja arvonalentumiset		
7100 Suunnitelman mukaiset poistot	-1 758 777,25	-1 945 406,81
7000 Poistot ja arvonalentumiset	-1 758 777,25	-1 945 406,81
8000 Satunnaiset erät		23 620,00
8200 Tilikauden tulos	-168 633,68	-945 503,13
8300 Tilinpäätössierrot	9 975,41	315 889,41
8400 Tilikauden verot	-401,38	-3 473,38
8500 Vähemmistöosuudet	5 766,51	-4 348,80
8800 Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-153 293,14	-637 435,90

4.4.2 Perhon kuntakonsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA		
	<u>Tp 2023</u>	<u>Tp 2022</u>
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 590 143,57	999 903,66
Tilikauden verot	-401,38	-3 473,38
Tulorahoituksen korjaukset	-13 583,68	-65 362,47
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 721 237,73	-1 901 058,60
Rahoitusosuudet inv.menoihin	230 808,03	94 794,54
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	11 268,94	232 200,13
Toiminnan ja investointien rahavirta	-903 002,25	-642 996,12
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainauksen lisäykset		
Antolainauksen vähennykset	3 500,00	6 760,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 092 200,00	6 577 100,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-7 020 008,63	-7 037 211,96
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 777,03	-1 250 944,21
Oman pääoman muutokset	200,00	297 145,89
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääom. muut.	1 876,51	-36 321,15
Vaihto-omaisuuden muutos	11 298,27	40 144,54
Saamisten muutokset	852 414,07	1 112 584,33
Korottomien velkojen muutokset	-537 616,50	836 325,79
Rahoituksen rahavirta	2 408 640,75	545 583,23
Rahavarojen muutos	1 505 638,50	-97 412,89
Rahavarat 31.12.	9 410 235,50	9 000 103,02
Rahavarat 1.1.	7 904 597,15	9 097 515,91
	1 505 638,35	-97 412,89
Rahoitusosuudet inv.menoihin	<u>230 808,03</u>	<u>94 794,54</u>
	230 808,03	94 794,54

4.4.3 Perhon kuntakonsernin tase 31.12.2023

PERHON KUNTAKONSERNI		Sivu 1	
		11.03.2024	
KONSERNITASE		EUR	
Ulkoinen	01.01.2023 - 31.12.2023		
		2023	2022
0001 TASE			
1000 VASTAAVAA			
1001 PYSYVÄT VASTAAVAT			
1002 Aineettomat hyödykkeet			
1005 Aineettomat oikeudet	47 758,60	168 007,96	
1010 Muut pitkävaikutteiset menot	139 659,85	79 520,95	
1002 Aineettomat hyödykkeet	187 418,45	247 528,91	
1100 Aineelliset hyödykkeet			
1101 Maa- ja vesialueet	1 360 046,71	1 403 677,85	
1110 Rakennukset	21 778 352,56	23 033 785,95	
1130 Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 525 549,56	5 550 438,00	
1160 Koneet ja kalusto	307 777,74	682 412,25	
1180 Muut aineelliset hyödykkeet	21 162,18	22 895,35	
1190 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hanki	40 338,34	281 659,68	
1100 Aineelliset hyödykkeet	29 033 227,09	30 974 869,08	
1200 Sijoitukset			
1210 Muut osakkeet ja osuudet	731 949,51	757 965,08	
1240 Muut saamiset	159 125,89	167 951,61	
1200 Sijoitukset	891 075,40	925 916,69	
1001 PYSYVÄT VASTAAVAT	30 111 720,94	32 148 314,68	
1400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT			
1400 TOIMEKSIANTOJEN VARAT	146 513,72	131 880,17	
1500 VAIHTUVAT VASTAAVAT			
1501 Vaihto-omaisuus	38 913,62	159 608,21	
1600 Saamiset			
1601 Pitkäaikaiset saamiset	279 099,28	341 599,86	
1720 Lyhytaikaiset saamiset	759 658,93	1 916 453,39	
1600 Saamiset	1 038 758,21	2 258 053,25	
1830 Rahoitusarvopaperit	5 975 387,00	5 637 668,69	
1900 Rahat ja pankkisaamiset	3 434 848,65	3 362 434,32	
1500 VAIHTUVAT VASTAAVAT	10 487 907,48	11 417 764,47	
1000 VASTAAVAA	40 746 142,14	43 697 959,32	

PERHON KUNTAKONSERNI		Sivu 2	
		11.03.2024	
KONSERNITASE		EUR	
Ulkoinen	01.01.2023 - 31.12.2023		
		2023	2022
2000 VASTATTAVAA			
2001 OMA PÄÄOMA			
2002 Peruspääoma	8 979 135,02	9 324 468,69	
2015 Muut omat rahastot	2 475 148,25	2 488 655,87	
2040 Edellisten tilikausien yli/alijäämä	5 611 373,83	6 215 488,39	
2050 Tilikauden yli-/alijäämä	-153 293,14	-637 435,91	
2001 OMA PÄÄOMA	16 912 363,96	17 391 177,04	
2060 VÄHEMMISTÖOSUUDET			
2100 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	337 025,19	348 884,56	
2101 POISTOERO			
2100 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET			
2120 PAKOLLISET VARAUKSET			
2131 Muut pakolliset varaukset	250 000,00	355 001,38	
2120 PAKOLLISET VARAUKSET	250 000,00	355 001,38	
2300 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	214 098,33	275 239,93	
2400 VIERAS PÄÄOMA			
2401 Pitkäaikainen korollinen vieras p-oma	19 554 515,23	13 503 858,53	
2402 Pitkäaikainen koroton vieras p-oma	30 863,03	31 813,41	
2500 Lyhytaikainen korollinen vieras p-oma	1 284 660,22	6 758 598,58	
2501 Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	2 162 616,18	5 033 385,89	
2400 VIERAS PÄÄOMA	23 032 654,66	25 327 656,41	
2000 VASTATTAVAA	40 746 142,14	43 697 959,32	

5 Tilinpäätöksen liitetiedot

(Suluissa oleva numero viittaa yleisohjeessa olevaan liitetietonumerointiin).

5.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. ARVOSTUSPERIAATTEET JA -MENETELMÄT SEKÄ JAKSOTUSPERIAATTEET JA MENETELMÄT (1)

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuusto on vahvistanut poistosuunnitelman 29.10.2012, § 51.

tili 2020-	Kuntajaoston suositus	Voimassa olevat poistoajat 1.1.2013 alkaen:	
		poisto- menetelmä	poisto- menetelmä
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	tasa	5–20 v	tasa
1005 Tietoliikenneohjelmistot	tasa	2–5 v	tasa
Muut pitkävaikuttiset menot			
Konserniliikearvo	tasa	2–5 v	tasa
Liikearvo	tasa	2–5 v	tasa
1010 Muut	tasa	2–5 v	tasa
Aineelliset hyödykkeet			
1100 Maa- ja vesialueet	ei poistoa		ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat			
Hallinto- ja			
1110 laitosrakennukset	tasa	20–50 v	tasa
1111 Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasa	20–30 v	tasa
1147 Kaukolämpölaitos 2011			tasa
Viemärlaitos (Jätevesipuhdistamo)			20 v
1143 2018			tasa
			25 v
1112 Talousrakennukset	tasa	10–20 v	tasa
1113 Vapaa-ajan rakennukset	tasa	20–30 v	tasa
1120 Asuinrakennukset	tasa	30–50 v	tasa

Kiinteät rakenteet ja laitteet			
1131	Kadut, tiet, torit ja puistot	menoj.	15–20 %
	Sillat, laiturit ja uimalat	menoj.	10–25 %
	Muut maa- ja		
1136	vesirakenteet	menoj.	10–20 %
1141	Vesijohtoverkostot	menoj.	7–10 %
1144	Viemäriverkostot	menoj.	7–10 %
1148	Kaukolämpöverkosto	menoj.	10–15 %
	Sähköjohdot, muuntoasemat	menoj.	15–20 %
1150	Ulkovalaistuslaitteet	menoj.	15–20 %
	Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menoj.	20–22 %
	Maakaasuverkko	menoj.	12–15 %
	Muut putki- ja		
1151	kaapeliverkot	menoj.	15–20 %
	Sähkö-, vesi- yms. laitosten lai- toskoneet ja laitteet	menoj.	15–20 %
	Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menoj.	15–20 %
	Liikenteen ohjauslaitteet	menoj.	20–25 %
1152	Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menoj.	20–25 %
Koneet ja kalusto			
	Rautaiset alukset	menoj.	15–20 %
	Puiset alukset ja muut uivat työk.	menoj.	20–27 %
1160	Muut kuljetusvälineet	menoj.	25–30 %
	Muut liikkuvat työkoneet	menoj.	25–30 %
	Muut raskaat koneet	menoj.	20–25 %
	Muut kevyet koneet	menoj.	25–30 %
	Sairaala-, terveydenh. ym. laitt.	menoj.	20–30 %
1170	Tieto- ja toimistokoneet	tasa	3–5 v
1179	Muut laitteet ja kalusteet	tasa	3–5 v
Muut aineelliset hyödykkeet			
	Luonnonvarat	käytön mukaan	käytön mukaan
1184	Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
1195	Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
1200-	Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	ei poistoaikaa
	Investointiraja (pienhankintaraja)	10 000 €	10 000 €

1144	Viemäriverkostot	menoj.	7–10 %	menoj.	7–10 %
1148	Kaukolämpöverkosto	menoj.	10–15 %	menoj.	10–15 %
	Sähköjohdot, muuntoasemat	menoj.	15–20 %	menoj.	15–20 %
1150	Ulkovalaistuslaitteet	menoj.	15–20 %	menoj.	15–20 %
	Puhelinverkko, keskusasema ja alakeskukset	menoj.	20–22 %	menoj.	20–22 %
	Maakaasuverkko	menoj.	12–15 %	menoj.	15 %
	Muut putki- ja kaapeliverkot	menoj.	15–20 %	menoj.	15–20 %
1151	Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	menoj.	15–20 %	menoj.	15–20 %
	Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	menoj.	15–20 %	menoj.	15–20 %
	Liikenteen ohjauslaitteet	menoj.	20–25 %	menoj.	20–25 %
1152	Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	menoj.	20–25 %	menoj.	20–25 %
	Koneet ja kalusto				
	Rautaiset alukset	menoj.	15–20 %	menoj.	15–20 %
	Puiset alukset ja muut uivat työk.	menoj.	20–27 %	menoj.	20–27 %
1160	Muut kuljetusvälineet	menoj.	25–30 %	menoj.	25–30 %
	Muut liikkuvat työkoneet	menoj.	25–30 %	menoj.	25–30 %
	Muut raskaat koneet	menoj.	20–25 %	menoj.	20–25 %
	Muut kevyet koneet	menoj.	25–30 %	menoj.	25–30 %
	Sairaala-, terveydenh. ym. laitt.	menoj.	20–30 %	menoj.	20–30 %
1170	Tieto- ja toimistokoneet	tasa	3–5 v	tasa	3–5 v
1179	Muut laitteet ja kalusteet	tasa	3–5 v	tasa	3–5 v
	Muut aineelliset hyödykkeet				
	Luonnonvarat	käytön mukaan		käytön mukaan	
				ei poistoaikaa	
1184	Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
1195	Keskeneräiset hankinnat	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
1200-	Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa		ei poistoaikaa	
	Investointiraja (pienhankintaraja)	10 000 €		10 000 €	

Ensikertaisen kalustamisen osalta ei noudateta rakennuksen vaan kaluston poistoaikaa. Hankkeen perusparannusmeno lisätään hyödykkeen poistamattomaan hankintamenuun ja poistetaan jäljellä olevan poistoajan kuluessa, jollei erilliseen poistosuunnitelmaan ole erityistä syytä. Perusparannusmenon poikkeavaa poistoaikaa koskeva määrittely tehdään perusparannushankkeen taloudelliseen merkitykseen perustuen hankesuunnitelman yhteydessä.

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 22.11.2016 yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän suunnitelmanmukaisista poistoista. Kunnan poistosuunnitelman poistoajat ovat suosituksen poistoajojen ja –menetelmien mukaisia.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenuun vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon, jos markkina-arvo 31.12.2023 on hankinta-arvoa alempi.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintahintaan tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

5.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitaseeseen on yhdistelty kaikki kuntayhtymät ja tytäryhteisöt, joissa kunnalla on määräamisvalta. Perhon kunta on laatinut täydellisen konsernitilinpäätöksen tulos- ja rahoituslaskelmineen tilinpäätökseen 2015. Konsernitilinpäätös on laadittu samoilla periaatteilla kuin aikaisempina vuosina.

Konsernitilinpäätöksen laskentaperiaatteet

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Olennot pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan. Veroperusteisia varauksia ei ole.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksessa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuus

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiön käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi, ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Kiinteistö Oy Perhon Kartano ja Perhon Kehitysyhtiö Oy noudattavat poistosuunnitelmaa.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä konsernitaseet ovat vertailukelpoisia. Vuoden 2023 Perhon kunnan tilinpäätöksen alkusadoista on poistettu hyvinvointialueelle siirtyneet osuudet omaisuuseristä.

5.3 Tuloslaskelman liitetiedot

2. TOIMINTATUOTOT KUNNAN MÄÄRITTELEMINÄ TEHTÄVÄKOKONAISUUKSINA, ulkoiset (6)

	Konserni		Kunta	
	Tp 2023	Tp 2022	Tp 2023	Tp 2022
Yleishallinto	244 750,33	217 720,46	244 750,33	217 720,46
Sivistys- ja hyvinvointilautakunnat	566 642,15	385 427,99	566 642,15	385 427,99
Tekninen toimi (ei liikel.)	1 078 664,63	1 545 875,80	1 078 664,63	1 545 875,80
Liikelaitokset	705 351,27	683 866,47	705 351,27	683 866,47
Ympäristötoimi	20 245,00	21 165,40	18 559,22	21 165,40
Perhon Kehitysyhtiö Oy	57 647,28	47 245,25		
Kiint. Oy Perhon Kartano	433 250,19	462 092,18		
As Oy Perhonjokiranta	16 254,68	16 161,06		
Perhon Opiskelija-asunnot Oy	37 489,93	34 043,30		
As Oy Rivihiekka	22 065,84	21 703,84		
K-P:n erik.sair.hoito- ja peruspalv. ky		12 632 433,17		
K-P:n koulutusyhtymä	387 608,34	387 611,66		
K-P:n liitto	66 230,06	57 908,05		
- eliminoinnit	-109 487,81	-594 490,18		
Yhteensä	3 526 711,89	15 918 764,45	2 613 967,60	2 854 056,12

3. VEROTULOT ERITELTYNÄ KUNNAN TULOVEROON, OSUUTEEN YHTEISÖVERON TUOTOSTA, KIIINTEISTÖVEROON JA MUIHIN VEROTULOIHIN (7)

Verotuloerittely	Konserni		Kunta	
	Tp 2023	Tp 2022	Tp 2023	Tp 2022
Kunnan tulovero	3 432 857,33	6 745 257,46	3 432 857,33	6 745 257,46
Osuus yhteisöveron tuotosta	664 820,74	1 070 280,01	664 820,74	1 070 280,01
Kiinteistövero	929 031,93	878 995,28	929 031,93	878 995,28
- kiinteistöverot tyttärltä	-24 978,34	-23 632,29		
Yhteensä	5 001 731,66	8 670 900,46	5 026 710,00	8 694 532,75

4. VALTIONOSUUDET ERITELTYINÄ (8)

Valtionosuuksien erittely	Konserni		Kunta	
	Tp 2023	Tp 2022	Tp 2023	Tp 2022
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	4 898 893,00	11 667 265,00	4 898 893,00	11 667 265,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuvan valtionosuuden ta</i>	<i>1 786 916,00</i>	<i>3 476 964,00</i>	<i>1 786 916,00</i>	<i>3 476 964,00</i>
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	233 615,00	241 881,00	233 615,00	241 881,00
Verotulomenetyksen korvaus	544 265,00	1 764 033,00	544 265,00	1 764 033,00
Yksikköhintarahaus, Koulutusyhtymä	1 413 474,93	1 340 788,72		
Yhteensä	7 090 247,93	15 013 967,72	5 676 773,00	13 673 179,00

5. PALVELUJEN OSTOT ERITELTYINÄ (9)

Palvelujen ostojen erittely	Tp 2023	Tp 2022
Asiakaspalvelujen ostot	91 888,57	12 014 281,92
Muiden palvelujen ostot	2 831 924,20	2 802 585,24
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	2 923 812,77	14 816 867,16

6. SELVITYS SUUNNITELMAN MUKAISTEN POISTOJEN PERUSTEISTA JA NIIDEN MUUTOKSISTA

Kunnanvaltuusto on vahvistanut poistosuunnitelman 29.10.2012, § 51. Erittely liitetieto 1.

7. SELVITYS PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSISTA (12)

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kunta	
	tp 2023	tp 2022	tp 2023	tp 2022
<i>Kaatopaikan maisemointi (tp 2003) 1.1.</i>	250 000,00	250 000,00	250 000,00	250 000,00
<i>K-P:n erikoisshp Soite, osuus 3,26 %</i>				
<i>- Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.</i>		163 459,38		
<i>- Lisäykset tilikaudella</i>		-58 458,00		
<i>- Vähennykset tilikaudella</i>	0,00	105 001,38		
Pakolliset varaukset 31.12.	250 000,00	355 001,38	250 000,00	250 000,00

8. SELVITYS OLENNAISISTA MUIHIN TOIMINTATUOTTOIHIN SISÄLTYVISTÄ PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTIVOITOISTA JA OLENNAISISTA MUIHIN TOIMINTAKULUIHIN SISÄLTYVISTÄ PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN MYYNTITAPPIOISTA (13)

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja tappiot

Myyntivoitot ja -tappiot	Konserni		Kunta	
	tp 2023	tp 2022	tp 2023	tp 2022
<i>Muut toimintatuotot</i>				
<i>Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot</i>	8 693,67	13 189,99	8 693,67	13 189,99
<i>Pys. Vasthyödykkeiden luovutusvoitot luovutusvoitot</i>		27 369,89	0,00	0,00
Luovutusvoitot yhteensä	8 693,67	40 559,88	8 693,67	13 189,99
<i>Muut toimintakulut</i>				
<i>Maa- ja vesialueiden luovutustappio</i>		23 700,00	0,00	23 700,00
<i>Pys. Vast.hyödykkeiden luovutustappio</i>	0,00	10 897,52	0,00	9 694,63
Luovutustappiot yhteensä	0,00	34 597,52	0,00	33 394,63

5.4 Tasetta koskevat liitetiedot

5.4.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

9. TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI (19)

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvät vastaavat Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet		
	Tietokone-ohjelmistot	Muut pitkäaikaiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2023	54 116,93	79 520,95	133 637,88
Lisäykset tilikaudella	0,00	88 516,13	88 516,13
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Sumu-poistot tilikaudella	-16 058,52	-28 377,23	-44 435,75
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	38 058,41	139 659,85	177 718,26

	Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Arvo ja taide-esineet	Keskenkäiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2023	1 260 524,93	14 182 673,95	5 344 544,76	253 705,46	20 518,91	144 282,53	21 206 250,54
Lisäykset tilikaudella	0,00	334 369,89	440 858,38	42 999,39	0,00	1 389 524,38	2 207 752,04
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-230 808,03	-230 808,03
Vähennykset tilikaudella	-1 695,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-1 695,33
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	93 306,93	0,00	0,00	-93 306,93	0,00
Sumu-poistot tilikaudella		-829 329,64	-453 809,32	-88 284,53	0,00	0,00	-1 371 423,49
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	1 258 829,60	13 687 714,20	5 424 900,75	208 420,32	20 518,91	1 209 691,95	21 810 075,73

	Osakkeet ja osuudet			
	Osakkeet	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2023	4 757 567,04	338 460,66	635 491,00	5 731 518,70
Lisäykset tilikaudella	200,00	0,00	0,00	200,00
Vähennykset tilikaudella	0,00			0,00
Siirrot erien välillä		0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2023	4 757 767,04	338 460,66	635 491,00	5 731 718,70
Arvonlennukset ja niiden palaut.				0,00
Arvonkorotukset			0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	4 757 767,04	338 460,66	635 491,00	5 731 718,70

	Muut saamis		Kaikki yhteensä
	Liittymismaksut palautettavat	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.2023	45 046,67	45 046,67	27 116 453,79
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	2 296 468,17
Rahoitusosuudet tilikaudella		0,00	-230 808,03
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	-1 695,33
Sumu-poistot tilikaudella		0,00	-1 415 859,24
Hankintameno 31.12.2023	45 046,67	45 046,67	27 764 559,36
Arvonlennukset ja niiden palaut.		0,00	0,00
Arvonkorotukset		0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	45 046,67	45 046,67	27 764 559,36

Pysyvät vastaavat yhteensä

KONSERNITASE 2022	2022				2023			Muutos
	Konserni yht.	Kunta 22	kunta 23	Muutos	Soite	Avaava tase 23	22 konserni tase vrt	
VASTAAVAA	32 148 315 €					22		22 konserni tase vrt
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 148 315 €							Avaava tase 23
Aineettomat hyödykkeet								
Aineettomat oikeudet	168 007,96	54116,93	54116,93	0	100 982,26	67 025,70	-100 982,26	
Muut pitkävaikutteiset menot	79 520,95	79520,95	79520,95	0		79 520,95	0,00	
	247 528,91	133637,88	133637,88	0	100 982,26	146 546,65	-100 982,26	
Aineelliset hyödykkeet								
Maa- ja vesialueet	1 403 677,86	1260524,93	1260524,93	0	74 514,30	1 329 163,56	-74 514,30	
Rakennukset	23 033 785,95	14182673,95	14182673,95	0	2 002 836,66	21 030 949,29	-2 002 836,66	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 550 438,00	5344544,76	5344544,76	0	110 815,01	5 439 622,99	-110 815,01	
Koneet ja kalusto	682 412,24	384012,95	253705,46	-130307,49	202 748,47	349 356,28	-333 055,96	
Muut aineelliset hyödykkeet	22 895,36	20518,91	20518,91	0	1 733,17	21 162,19	-1 733,17	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	281 659,68	144282,53	144282,53	0	101 860,62	179 799,06	-101 860,62	
	30 974 869,09	21336558,03	21206250,54	-130307,49	2 494 508,23	28 350 053,37	-2 624 815,72	
Sijoitukset								
Osakkuusyhteisöosuudet								
Osakkeet ja osuudet	757 965,08	5921463,36	5776565,37	-144897,99	26 143,34	586 923,75	-171 041,33	
Muut lainasaamiset	3 303,09			0	3 260,00	43,09	-3 260,00	
Muu saamiset	164 648,52	45046,67		-45046,67	5 565,72	114 036,13	-50 612,39	
	925 916,69	5966510,03	5776565,37	-189944,66	34 969,06	701 002,97	-224 913,72	
PYSYVÄT VASTAAVAT	32 148 314,69	27436705,94	27116453,79	-320252,15	2 630 459,55	29 197 602,99	-2 950 711,70	
TOIMEKSIANTOJEN VARAT								
Valtion toimeksiannot	0,00			0		0,00	0,00	
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	91 370,16			0		91 370,16	0,00	
Muut toimeksiantojen varat	26 431,38	26431,38	26431,38	0	0,00	26 431,38	0,00	
	14 078,64			0		14 078,64	0,00	
	131 880,18	26431,38	26431,38	0	0,00	131 880,18	0,00	
VAIHTUVAT VASTAAVAT								
Vaihto-omaisuus								
Aineet ja tarvikkeet	125 632,43			0	109 396,32	16 236,11	-109 396,32	
Muu vaihto-omaisuus	33 975,78			0		33 975,78	0,00	
	159 608,21	0		0	109 396,32	50 211,89	-109 396,32	
Saamiset								
Pitkäaikaiset saamiset								
Lainasaamiset	34 020,95	453184,92	453184,92	0		34 020,95	0,00	
Muut saamiset	307 578,91	307578,91	307578,91	0		307 578,91	0,00	
Lyhytaikaiset saamiset								
Myyntisaamiset	1 091 446,03	591178,99	591178,99	0	589 777,66	501 668,37	-589 777,66	
Lainasaamiset	10 121,12	23850	23850	0	0,00	10 121,12	0,00	
Muut saamiset	348 285,61	124723,57	124723,57	0	128 938,88	219 346,73	-128 938,88	
Laskennalliset verovelat	0,00	0	0	0	0,00	0,00	0,00	
Siirtosaamiset	466 600,63	312767,92	312767,92	0	180 903,68	285 696,95	-180 903,68	
	2 258 053,25	1813284,31	1813284,31	0	899 620,22	1 358 433,03	-899 620,22	
Osakkeet ja osuudet	1 840 886,47	1840886,47	1840886,47	0		1 840 886,47	0,00	
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	218 543,80	218543,8	218543,8	0		218 543,80	0,00	
Joukkovelkakirjalainasaamiset	3 578 238,42	3578238,42	3578238,42	0	0,00	3 578 238,42	0,00	
Rahoitusarvipaperit	5 637 668,69	5637668,69	5637668,69	0	0,00	5 637 668,69	0,00	
Rahat ja pankkisaamiset	3 362 434,00	1361597,96	1361597,96	0	1 095 505,86	2 266 928,14	-1 095 505,86	
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 549 644,33	8812550,96	8812550,96	0	2 104 522,41	9 445 121,92	-2 104 522,41	
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 697 959,02	36275688,28	35955436,13	-320252,15	4 734 981,96	38 642 724,91	-5 055 234,11	

Pysyvien vastaavien sijoitukset

PYSYVIEN VASTAAVIEN SIOITUKSET							Avaa van taseen muutos 1.1.2023	
							31.12.2022	1.1.2023
1203	Kunta- ja kuntayhtymäosuudet	1.1.2023	Lisäys	Vähenn.	Pois to	31.12.2022		
	K-P:n erikois sair. hoito- ja peruspalvelu ky	0,00				0,00	189944,66	0,00
	Kesk i-Pohjanmaan koulutus kuntayhtymä	323 989,72				323 989,72	323 989,72	323 989,72
	Kesk i-Pohjanmaan liitto	14 470,94				14 470,94	14470,94	14 470,94
		338 460,66				338 460,66	528 405,32	338 460,66
1201	Tytäryhteisö osakkeet ja os.	1.1.2023	Lisäys	Vähenn.	Anonalaennus	31.12.2022		
	As unto Oy Riihielä	247 328,08				247 328,08	247328,08	247 328,08
	Kiinteistö Oy Perhon Kartano	2 858 933,31				2 858 933,31	2858933,31	2 858 933,31
	Perhon Kehitys yhtiö Oy	1 149 477,80				1 149 477,80	1 149 478	1 149 477,80
	Perhon Opisk elija-As unnot Oy	100 000,00				100 000,00	100000	100 000,00
	As Oy Perhonjok idranta	399 177,85				399 177,85	399177,85	399 177,85
	As Oy Perhon Paroni	2 650,00	200,00			2 850,00	2650	2 650,00
		4 757 567,04	200,00		0,00	4 757 767,04	4757567,04	4 757 567,04
1205	Osakkuusyhteisö osakkeet ja os.	1.1.2023	Lisäys	Siirto	Anonalaennus	31.12.2022		
	As unto Oy Perhon Kajjala	0,00				0,00	0	0,00
	Millespak ka Oy	0,00				0,00	0	0,00
		0,00			0,00	0,00	0,00	0,00
1208	Muut osakkeet ja osuudet	1.1.2023	Lisäys	Siirto	Kirjanpitoarvo	31.12.2022		
	As unto Oy Perhon Kajjala				38 100,49			
	Millespak ka Oy				20 182,55			
	Metsäliitto				92 429,04			
	Metsä Board				1 536,00			
	Suomen elän Lentokenttä Oy				6 727,52			
	Reis jänen Sopeutus valmistus Oy				188,19			
	Perhon Ravirata Oy				3 700,14			
	Nikulan Ravirata Oy				84,09			
	Kesk i-Pohjanmaan Osuuskauppa				18,81			
	Kuntarahoitus Oy				28 897,40			
	Kuntien Palvelukeskus				2 988,00			
	Matkase Oy				672,75			
	Jyvä-Omaisuus Oy				341,00			
	KaseNet Oy				342 477,00			
	Kosek Oy (Kokolan seudun Kehitys Oy)				28 788,39			
	Työplus Oy				10 000,00			
	Työplus yhtiöt Oy				53 183,63			
	Järvinet Oy				5 200,00			
			0,00	0,00	635 491,00			
	Osakkeet ja osuudet yhteensä	5 731 518,70	200,00	0,00	635 491,00	0,00	5 731 718,70	5 921 463,36
	*) Vuoden 2023 tilinavauksen yhteydessä alkusaldojen muutoksina Perhon kunnan taseessa on on kirjattu lausunnon mukaisesti Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen (Soite) jäsenosuus (189 944,66 €)							

OMISTUKSIA MUISSA YHTEISÖISSÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

10. OMISTUKSINA MUISSA YHTEISÖISSÄ ILMOITETTAVAT OSUUS OMASTA JA VIERAASTA PÄÄOMASTA SEKÄ VOITOSTA TAI TAPPIOSTA VIIMEISESTÄ TILINPÄÄTÖKSESTÄ (20–22)

TYTÄRYHTEISÖT	Kunnan	Kunnan	Kuntakonsernin osuus (€)		
	omistus- osuus 2022	omistus- osuus 2023	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik. voitos- ta/tappiost
Nimi ja kotipaikka					
Perhon Kehitysyhtiö Oy, Perho	100 %	100 %	1 013 845,66	36 776,71	-32 869,85
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy	100 %	100 %	94 275,46	240 769,71	-9 468,77
Kiinteistö Oy Perhon Kartano	100 %	100 %	3 106 425,93	454 102,25	-14 766,37
As Oy Rivihiekka, Perho	65,94 %	65,94 %	375 484,98	5 662,64	-10 918,22
As Oy Perhonjokiranta	60 %	60 %	781 858,11	6 079,78	-5 064,81
A Oy Perhon Paroni	100 %	100 %	-1 299,84	31 044,93	-3 304,56

KUNTAYHTYMÄT	Kunnan	Kunnan	Kuntakonsernin osuus (€)		
	omistus- osuus 2022	omistus- osuus 2023	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilik. yli-/ali- jäämästä
Nimi ja kotipaikka					
K-P:n erikoissh ja peruspalv. ky, Kla	3,26 %	0,00 %	0,00	0,00	0,00
K-P:n koulutusyhtymä, Kokkola	4,37 %	4,37 %	1 306 767,17	1 377 067,98	4 522,28
K-P:n liitto, Kokkola	3,34 %	3,34 %	63 712,14	21 316,06	7 495,09

YHDISTELEMÄTTÖMÄT OSAKKUUSYHTEISÖT

As Oy Perhon Kaijala, Perho	10,40 %	10,40 %			
Millespakka Oy	9,60 %	9,60 %			
KaseNet Oy	16,73 %	16,73 %			
Kosek Oy (Kokkolan seudun Kehitys O	7,00 %	7,00 %			
Työplus Oy					
Työplus Yhtiöt Oy					
Järvinet Oy	9,77 %	9,77 %			

YHDISTELEMÄTTÖMÄT OSAKKUUSYHTEISÖT

As Oy Perhon Kaijala, Perho	20,72 %	20,72 %			
Millespakka Oy	11 %	9,6 %			
KaseNet Oy					
Kosek Oy (Kokkolan seudun Kehitys Oy)					
Työplus Oy					

11. PITKÄ- JA LYHYTAIKAISET SAAMISET TYTÄRYHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUS- JA MUILTA OMISTUSYHTEISYHTEISÖILTÄ (23)

Saamiset tytäryhteisöiltä	v. 2023		v. 2022	
	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>
Myyntisaamiset				
Asunto Oy Rivihiekka		4 703,67		3 947,28
Kiinteistö Oy Perhon Kartano		63 043,83		52 602,01
Perhon Kehitysyhtiö Oy		32 445,10		5 052,64
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy		15 834,68		3 899,94
As Oy Perhonjokiranta		5 200,52		3 784,32
As Oy Perhon Paroni		0,00		9 188,40
Lainasaamiset				
Asunto Oy Rivihiekka				
Kiinteistö Oy Perhon Kartano	193 663,97	7 250,00	200 913,97	7 250,00
Perhon Kehitysyhtiö Oy				
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy	210 000,00	10 000,00	220 000,00	10 000,00
As Oy Perhonjokiranta				
As Oy Perhon Paroni	30 000,00			
Siirtosaamiset				
Asunto Oy Rivihiekka				
Kiinteistö Oy Perhon Kartano				
Perhon Kehitysyhtiö Oy				
Perhon Opiskelija-Asunnot Oy				
As Oy Perhonjokiranta				
As Oy Perhon paroni				
Saamiset kuntayhtymiltä	v. 2023		v. 2022	
Myyntisaamiset	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite		839,50		119 491,89
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä		3 144,91		
Keski-Pohjanmaan liitto				
Lainasaamiset				
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite				
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä				
Keski-Pohjanmaan liitto				
Siirtosaamiset				
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite		168 521,19		168 521,19
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä				
Keski-Pohjanmaan liitto				
SAAMISET YHTEENSÄ	433 663,97	310 983,40	420 913,97	383 737,67

12. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT (24)

Lyhytaikaiset siirtosaamiset:

	KONSERNI		KUNTA	
	v. 2023	v. 2022	v. 2023	v. 2022
Kokkolan kaupunki, palotoimi	0,00	73 454,24	0,00	73 454,24
Lestijärven kunta, KaseKa	0,00	7 232,94	0,00	7 232,94
Kela, Työterveyshuolto	37 000,00	38 000,00	37 000,00	38 000,00
Ely, palkkatuet 10-12/2020	55 945,75	11 215,72	55 945,75	11 215,72
Metsäliitto Osuuskunta	0,00	0,00	0,00	0,00
Valtionavustus Covid-19 kustannuksiin	0,00	21 408,00	0,00	21 408,00
Kokkolan kaupunki, Ympäristöterv.huolto	0,00	1 393,47	0,00	1 393,47
Kosek	0,00	2 678,36	0,00	2 678,36
Vetelin kunta, Kansalaisopisto	12 305,00	10 236,00	12 305,00	10 236,00
Soite Ylijäämän palautus	0,00	146 376,62	0,00	146 376,62
Muut	31 120,42	772,57	31 120,42	772,57
K-P:n sosiaali- ja terveyspalv.ky Soite	0,00	180 903,68		
Keski-Pohjanmaan koulutuskuntayhtymä		-1 930,79		
Keski-Pohjanmaan liitto		3 033,66		
kiinteistö Oy Perhon Kartano	17 886,04			
Muut	15 633,90	-28 173,84		
	169 891,11	466 600,63	136 371,17	312 767,92

RAHOITUSARVOPAPERIT

PERHON KUNTA

SIJOITUSSALKKU 1.1.-31.12.2023

EVLI

OSAKESIJOITUKSET

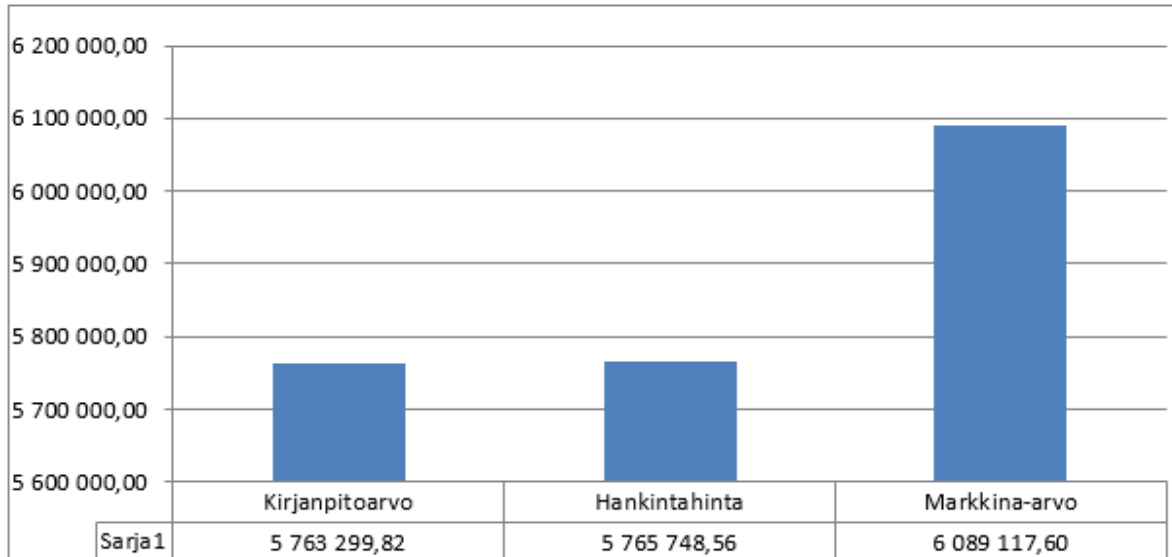
	<u>Hankintahinta</u>	<u>Markkina-arvo</u>	<u>Arvonmuutos</u>
osakesijoitukset	<u>2 435 177,88</u>	<u>2 589 275,25</u>	<u>154 097,37</u>
Osakesijoitukset yhteensä	2 435 177,88	2 589 275,25	154 097,37

KORKOPAPERIT

Lyhyet korosijoitukset yhteensä	3 467,31	3 542,82	75,51
Lyhyet korkosijoitukset yhteensä	3 467,31	3 542,82	75,51

Pitkät korosijoitukset yhteensä	3 329 011,30	3 407 524,44	78 513,14
Pitkät korkosijoitukset yhteensä	3 329 011,30	3 407 524,44	78 513,14
Korkopaperit yhteensä	3 332 478,61	3 411 067,26	78 588,65

<u>Kirjanpitoarvo</u>	<u>Hankintahinta</u>	<u>Markkina-arvo</u>	<u>kokonaisarvonmuutos</u>
5 763 278,60	5 767 656,49	6 000 524,12	232 686,02

5.4.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

13. TASE-ERÄKOHTAINEN ERITTELY OMAN PÄÄOMAN ERIEN LISÄYKSISTÄ JA VÄHENNYKSISTÄ SEKÄ SIIRROISTA NÄIDEN ERIEN VÄLILLÄ TILIKAUDEN AIKANA (25)

	KONSERNI		KUNTA		avaava tase Kunta
	v.2023	v.2022	v.2023	v.2022	v.2023
Peruspääoma 1.1.	8 979 135,02	9 239 255,80	8 979 135,02	9 239 255,80	8 979 135,02
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	8 979 135,02	9 239 255,80	8 979 135,02	9 239 255,80	8 979 135,02
Osuus kuntayhtymien oman pääoman lisäyksestä 1.1.	0,00	85 212,89	0,00	0,00	0,00
Lisäykset tilikaudella	0,00		0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	0,00		0,00	0,00	0,00
Osuus ky:ien opo:n lis. 3	0,00	85 212,89	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot	2 475 148,25	2 816 601,97	2 409 171,69	2 709 171,69	2 409 171,69
Siirrot rahastoon tk:lla	0,00		0,00	0,00	0,00
Siirrot rahastosta tk:lla	0,00	-327 946,10	0,00	-300 000,00	0,00
Muut omat rahastot 31.12.	2 475 148,25	2 488 655,87	2 409 171,69	2 409 171,69	2 409 171,69
Edellisten tilikausien ylij.	5 611 373,83	5 492 231,00	4 645 928,27	5 292 411,57	4 645 928,27
Siirto rahastosta	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muutokset	0,00	723 257,40	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylij.	5 611 373,83	6 215 488,40	4 645 928,27	5 292 411,57	4 645 928,27
Tilikauden ylijäämä (alija)	-153 293,14	-637 435,91	-67 196,04	-646 483,30	0,00
Oma pääoma yhteensä	16 912 363,96	17 391 177,05	15 967 038,94	16 294 355,76	16 034 234,98

Muutokset kunnan taseen oman pääoman erissä johtuvat kunnan v. 2023 avaavaan taseeseen kirjatusta Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueelle siirretyistä eristä. Kirjaukset on toteutettu tase-erien välisinä siirtoina.

14. ERITTELY POISTOEROSTA (26)

	v.2023	v.2022
Oksakosken koulun inv. liittyvä poistoero	78 602,28	82 149,96
- poistoerokirjaus	-3 547,68	-3 547,68
Poistoero yhteensä	75 054,60	78 602,28

15. TASE-ERIEN MUKAAN ERITTELY TIETO SELLAISISTA PITKÄAIKAISEEN VIERAASEEN PÄÄOMAAN KUULUVISTA VELOISTA, JOTKA ERÄÄNTYVÄT MYÖHEMMIN KUIN VIIDEN VUODEN KULUTTUA (27)

	v.2023	v.2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta		
Lainat julkisyhteisöiltä	10 351 383,00	6 298 697,00
Yhteensä	10 351 383,00	6 298 697,00

16. ERITTELY OLENNAISISTA PAKOLLISIIN VARAUSSIIN MERKITYISTÄ ERISTÄ, JOS SE ON TARPEEN TASE-ERIEEN SELVENTÄMISEKSI (32)

Pakollisissa varauksissa on v. 2003 tilinpäätöksessä tehdyt varaukset Kk:n kaatopaikan maisemointi, khall 15.2.2004, 250.000 €. Hankkeeseen on haettu avustusta Ely-keskukselta 7.4.2009 jonka jälkeen on myönnetty ympäristölupa. Uudistettu hakemus 12.6.2012, johon on saatu hylkäävä päätös. Perhon Osuuspankkiin on tehty 210.000 euron vakuustalletus Ely:n lupamääräysten mukaisesti.

17. ERIKSEEN VELOISTA SAMAN KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖILLE, ERIKSEEN KUNTAYHTYMILLE, JOISSA KUNTA ON JÄSENEÄ JA ERIKSEEN OSAKKUUS- SEKÄ MUILLE OMISTUSYHTEISÖILLE (30)

ERIKSEEN VELOISTA SAMAN KONSERNIN TYTÄRYHTEISÖILLE, ERIKSEEN KUNTAYHTYMILLE, JOISSA KUNTA ON JÄSENEÄ JA ERIKSEEN OSAKKUUS- SEKÄ MUILLE OMISTUSYHTEISÖILLE (33)

	v. 2023		v. 2022	
	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>	<i>pitkäaikaiset</i>	<i>lyhytaikaiset</i>
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
Velat kuntayhtymille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
- K-P:n sosiaali- ja terveystalv.ky Soite				
- Kpedu		303,00		719,30
Muut velat				
Siirtovelat				
- K-P:n sosiaali- ja terveystalv.ky Soite		0,00		204 909,64
Yhteensä		303,00		205 628,94

18. MAKSUVALMIUDEN KANNALTA MERKITTÄVÄ SHEKKILIMIITTI, MIKÄLI LUOTOLLISESTA SHEKKITILISTÄ TASEESEEN ON MERKITYY TILINPÄÄTÖSHETKEN SHEKKIVELAN MÄÄRÄ (31)

Shekkilimiitti	2023	2022
Luotollisen shekkitalin limiitti 31.12.	500 000,00	500 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000,00	500 000,00

19. SIIRTOVELKOKIIN SISÄLTÄVÄT OLENNAISET ERÄT (33)

	KONSERNI		KUNTA	
	v. 2023	v. 2022	v. 2023	v. 2022
Palkkojen ja sivukulujen jaks.	738 181,41	*) 578103,95	738 181,41	638 235,32
Korkojaksotus	61 353,12	32 157,08	61 353,12	32 157,08
Henkilöstösivukulut ym.	761,09	17 231,34	761,09	17 231,34
Valtionosuuspalautus Oph	16 175,00	58 206,00	16 175,00	58 206,00
Kokkolan kaupunki, Ymäristöth	0,00	1 410,41	0,00	1 410,41
Jyta Omaisuus/Työplus varainsiirtovero	837,54	52 346,09	837,54	52 346,09
Muut siirtovelat	10 015,53	6 863,91	10 015,53	6 863,91
Soite	0,00	204 909,64	0,00	204 909,64
K-P:n sosiaali- ja terveystalv.ky Soite	0,00	1 439 186,15	0,00	
Keski-Pohjanmaan koulutusyhtymä	102 309,93	84 783,77	0,00	
Keski-Pohjanmaan liitto	0,00	4 281,34		
As Oy Perhon Paroni	0,00	9 369,15		
Perhon Kehitysytio Oy	0,00	1 037,32		
Muut siirtovelat	14 071,37	-21 370,24		
	943 704,99	2 468 515,91	827 323,69	1 011 359,79

*) avaavan taseen muutos hyvinvointialueelle siirtynyt lomapalkkavelka 60131,37

5.5 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot (38)

20. VUOKRAVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä	185 360			
- seuraavalla tilikaudella maksettavat	70 291,34	342 678,60	37 000,51	63 915,26
- myöhemmin maksettavat	115 069,14	552 318,29	57 534,49	31 315,75
Yhteensä	185 360,48	894 996,89	94 535,00	95 231,01

21. MUUT KUNNAN ANTAMAT VASTUUSITOUMUKSET (40)

Vastuusitoumukset	Konserni		Kunta	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
- Alkuperäinen pääoma	2 456 986,61	35 363 364,33	2 181 934,31	2 211 398,33
- Jäljellä oleva pääoma	4 418 817,00	9 101 100,31	151 616,87	2 181 934,31
- kunnan osuus jäljelläolevasta	338 093,51	2 456 986,61	151 616,87	2 181 934,31

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2023	2022
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	22 008 835,00	20 258 974,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	17 520,00	11 715,00

22. MUUT KUNTAA KOSKEVAT TALOUDELLISET VASTUUT, JOITA EI OLE MERKITYT TA- SEESEEN (47)

	Konserni	Kunta
Alv:n palautusvastuu	2.538 694,35	2.205 547,97

5.6 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

23. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12. TEHTÄVÄALUEITTAIN (42)

Toimintayksikkö	<u>vakituiset</u> v. 2023	<u>määräaikaiset</u> v. 2023	<u>v. 2022</u>
Keskushallinto	2	2	2
Toimisto- ja talouspalvelut	7	1	9
Siivous- ja ravitsemispalvelut	18	2	28
Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	87	27	124
Tekninen- ja ympäristötoimi	9	2	12
Yhteensä	123	34	175

24. TILIKAUDEN PALKAT, PALKKIOT, ELÄKEKULUT JA MUUT HENKILÖSIVUKULUT MUKAAN LUKIEN INVESTOINTEIHIN SISÄLTYVÄT (43)

Henkilöstökulut	2023	2022
Palkat ja palkkiot	6 227 708,68	6 148 889,94
+ pv.rahakorvaukset	-95 352,35	-118 779,46
+ perhevapaakorvaukset	-10 267,75	-17 143,91
- jaksotukset	-136 437,44	-32 694,02
Eläkekulut	1 240 672,20	1 332 267,12
- jaksotukset	-24 035,51	-5 940,54
Muut henkilöstökulut	237 665,68	274 685,96
- jaksotukset	395,49	-3 401,90
Henkilöstökulut tuloslaskeman mukaan	7 440 349,00	7 577 883,19
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	26 186,91	42 391,21
Henkilöstökulut yhteensä	7 466 535,91	7 620 274,40

25. LUOTTAMUSHENKILÖN PALKKIOISTA PERITYT JA PUOLUEILLE TAI PUOLUEYHDISTYKSELLE TILITETYT LUOTTAMISHENKILÖMAKSUT

	<u>v. 2023</u>	<u>v. 2022</u>
Keskusta Perhon yläpään po	3.654,25	3.326,50
Keskusta Perhon alapään po	756,00	795,50
Perhon sos.dem työväenyhdistys	502,50	516,00
Perussuomalaiset	361,50	341,50
Kokoomus	561,50	472,00
	5.835,75	5.451,40

26. TILINTARKASTUSYHTEISÖLLE SUORITETUT PALKKIOT

	<u>v. 2023</u>	<u>v. 2022</u>
BDO Audiator OY:		
Tarkastuspalkkiot	16.188,98	14.478,11
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3.928,69	3.206,67
BDO OY:		
Muut palkkiot		
	20.117,67	17.681,78

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 1.1. - 31.12.2023

Pääkirja atk-tuloste
 Päiväkirja atk-tuloste
 Reskontrat atk-tuloste

Talousarvion toteutuminen

Tase

Tase-erittelyt

Tositeaineisto säilytetään niistä erikseen annettujen sääntöjen mukaisesti:

- Arkistolaki
- Kirjanpitolaki
- Henkilörekisteri
- Kauppa- ja teollisuusministeriön päätökset
- Erillislainsäädäntö sekä Ministeriöiden ja eräiden Keskusvirastojen määräykset

Tasekirja säilytetään pysyvästi. Kirjanpito kirjat ja tililuettelo on säilytettävä vähintään 10 vuotta tilikauden päättymisestä. Tositteiden ym. kirjanpitoaineiston säilytysaika on vähintään 6 vuotta.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ TOSITENUMEROSARJOISTA

01	Avaavan taseen kirjaus ja oikaisu
10	Tiliotetositteet
19	Käyttöomaisuuden poistot
20	Ostolaskut
28	Ostolaskujen suoritukset
30	Myyntilaskut
35	Myyntireskontran suoritukset
60	Palkat
90	Muistiotositteet

6 Vesi- ja viemärlaitoksen taseyksikön toimintakertomus ja tilinpäätöslaskelmat

Kuva: iStockphoto

Yleistä

Vesihuoltolakia koskevat muutokset (22.8.2014/681) ovat tulleet voimaan 1.9.2014. Lain mukaan kunnan tulee kirjanpidossa eriyttää vesihuolto muista toiminnoista ja vesihuollolle on tilikausittain laadittava kirjanpitolain mukainen tase ja tuloslaskelma, rahoituslaskelma sekä esitettävä niiden liitteenä olevat tiedot. Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa esitetään vesihuoltolaitokselle asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista vesihuoltolaitoksen talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi tulos- tai rahoituslaskelmassa taikka taseessa.

Perhon kunnan laskennallisesti eriytetty vesihuoltolaitos on muutettu vuoden 2015 alusta kirjanpidollisesti eriytetyksi taseyksiköksi. Avaava tase perustuu edellisen vuoden tasearvoihin. Kunnanvaltuusto on päättänyt (22.2.2016, § 11), että vesihuoltolaitoksen peruspääoma on 1.693.130,27 euroa ja sille kunta perii korvausta vuosittain 1 %, ja että avaavassa taseessa muodostuvalle lainalle kunta perii laskennallista 1 prosentin korkoa.

Vesilaitosta ja viemärlaitosta seurataan erikseen, joista yhtenä käytetään nimitystä vesihuoltolaitos. Lakimuutoksen (1.9.2014) mukaan huleveden viemärointi on eriytettävä muista toiminnoista. Perhon kunnan alueella ei ole ollut varsinaista hulevesiviemärointiä. Vuosien 2018–2020 aikana hulevesijärjestelmään on tullut laajennuksena hulevesi rumpujen ja sivuojien putkitusta ja niiden tarvitsemia hulevesikaivoja. Näistä on muodostunut kaksi hulevesirunkolinjaa, jotka kulkevat asemakaava-alueen poikki Perhojokeen. Vuoden 2021 talousarvion laadinnan aikana hulevesienhallinnan kustannuksien seuranta varten on perustettu kustannuspaikka, jossa seurataan verkoston kustannuksia. Hulevesimaksua on peritetty asemakaava alueen kiinteistöiltä 25,00 €/v vuosien 2021 ja 2022 aikana. Vuoden 2023 alusta valtuuston päättänyt luopua hulevesimaksusta.

Toimintakertomusvuoden olennaisimmat tapahtumat

Tunnusluvut	yks.	TP2021	TP2022	TP2023
Vesiliittymien määrä	kpl	1 096	1 098	1 099
Vesijohtojen pituus	km	232	233	233
Putkirikkoja korjattu	kpl	3	1	3
Verkostoa saneerattu	km	0	0	0
Pohjavedenotto määrät				
- Salmelanharju 1 & 2	m ³	132 885	138 277	171 381
- Jänkä	m ³	55 948	59 367	70 271
Verkostoon pumpattu veden määrä yhteensä	m ³	188 833	197 644	241 652
Lasketun veden määrä	m ³	194 025	190 571	178 628
Laskuttamattoman veden osuus	%	**	3,7 %	35,3 %
Energian kulutus (sähkö)	MWh	148	155	176
Talousveden valvonta näytteitä	kpl	7	7	7
STM:n raja-arvot täyttävien näytteiden määrä	kpl	7	7	7
Vesimaksu (alv 0%)	€/m ³	0,90	0,90	0,90
Perusmaksu (alv 0%)	€/v	45,00	45,00	45,00
Viemäri liittymien määrä	kpl	587	588	589
Viemärijohtojen pituus	km	61	61	61
Verkostoa saneerattu	km	0	0	0
Tukoksien määrä	kpl	1	0	
Puhdistamolle johdettu jätevesi	m ³	152 797	156 470	188 156
Vastaanotettu liete	m ³	572	577	607
Ohitettu jätevesi määrä	m ³	0	0	0
Kompostoitu kuivattua lietettä	m ³	360	360	360
Lasketun jätevesi	m ³	71 019	72 195	69 301
Lasketettu liete	m ³	572	360	334
Jätevesiverkoston vuotovedet	%	53 %	54 %	63 %
Energian kulutus (sähkö)	MWh	145	144	147
Energian kulutus verkosto (sähkö)	MWh	61	62	68
Käytetyt kemikaalit	kg	53 488	63 933	71 423
Ymp.luvan raja-arvoja	kpl	7	7	7
Saavutetut raja-arvot		7	7	7
Jätevesimaksu (alv 0%)	€/m ³	3,10	3,10	3,10
Perusmaksu (alv 0%)	€/v	66,00	66,00	66,00
Hulevesiviemäriin pituus	km	1,7	1,8	1,8
Henkilöstö	htv	1,5	1,5	1,5

** v.2021 verkostoon pumpattu ja lasketettu vesi määrä poikkeaa toisistaan, johtuen osittain mittarin ohi verkostoon pumpatusta vedestä ja muutamasta isosta useamman vuoden virheellisen laskutuksen oikaisusta (tasaus 6070 m³, puuttuneita lukemia usealta vuodelta ja pieni arviolaskutus)

Talousvesi

Talousvettä pumpattiin molemmilta pohjavedenottamoilta yhteensä 241 652 m³. Kinnulan vesihuoltolaitokselta ostettiin talousvettä Mökälän verkkoon.

Talousveden mittarilukemien ilmoittamiseen ja laskutukseen käytetään Kulutusweb palvelua, jonka tarkoituksena on lisätä laskutuksen automatisointia. Etäluettavia mittareita ei vielä ole lisätty järjestelmään.

Salmelanharjun vanhalta raakavesikaivolta on jouduttu kesäisin rankkasateiden aikana lopettamaan vedenotto veden sameuden vuoksi, tätä haittaa torjumaan kaivoa on huollettu ja tiivistetty. Vanhan kaivon veden laatua on seurattu valvonnan yhteydessä, laatu on parantunut vuoden 2023 aikana ja kaivoa on voitu käyttää osan vuotta. Edelleen tulvien aikaan pohjaveteen sekoittuu hulevesiä ja aiheuttaa sameutta, mutta kuivana aikana veden laatu on ollut hyvää.

Jätevedenpuhdistamo

Puhdistamolla käsiteltiin jätevettä vuonna 2023 yhteensä 188 156 m³, joka on noin 20,2 % enemmän kuin edellisenä vuonna. Umpisäiliö- ja sakokaivolietettä vastaanotettiin 2023 puhdistamolle yhteensä 607 m³, joka on 5,3 % enemmän kuin edeltävänä vuonna. Jätevedenpuhdistamo on toiminut lupaehtojen mukaisesti.

Uuden jätevedenpuhdistamon toiminta on lupaehtojen mukaista, mutta edelleen puhdistamolle tulee merkittäviä määriä hulevesiä. Tämä on merkki verkoston huonosta kunnosta ja pumppaamojen sijainnista hulevesitulva-alueilla.

Verkostot

Talousvettä laskutettiin vuonna 2023 yhteensä 178 628 m³. Laskutettua kuutiomäärää kun verrataan pumpattuun vesimäärään, on laskuttamattoman veden ns. vuotoveden osuus 35,3 %. Tästä valtaosa muodostuu Kokkonevan alueella olevasta vuodosta.

Talousvesiverkostosta korjattiin yksi runkojohdon putkirikkoa Möttösen alueella ja kaksi vuotoa Kokkonevan alueella. Kokkonevan alueella on edelleen vuoto, jota ei ole saatu paikannettua. Jätevettä laskutettiin 69 301 m³ vuoden 2023 aikana. Tätä kun verrataan puhdistamolle tulevaan jätevesimäärään, on viemäriverkoston vuotovesien osuus 63 %. Vuotovesien muodostumisalue näyttäisi olevan kirkonkylän pumppaamolle virtaavat viettoviemärit, mutta viettoviemäreiden osalta selvitys ei valmistunut vuoden 2023 aikana. Möttösen alueella on viemärikaivoja peltoalueella, jotka tulvien aikaan jäävät joenpinnan alapuolelle. Näistä tulee merkittäviä määriä hulevesiä puhdistamolle. Viettoviemäriverkostoa on puhdistettu ja kuvattu Möttösen alueelta 20 % kattavuudella ja tukoksia toiminta-alueella ei ole esiintynyt vuoden 2023 aikana.

Hallinto ja henkilöstö

Perhon vesihuoltolaitoksen henkilöstössä ei ole tapahtunut muutoksia vuoden 2023 aikana. Henkilöstöön kuuluu yksi laitosmies kokoaikaisesti ja toinen, jonka työpanoksesta 50% on vesihuoltolaitokselle. Toimistopalvelut tuottaa kunnan teknisen toimen toimistosiihteri ja laitoksesta hallinnollisesti vastaa kunnan tekninen johtaja. Vesilaitokselle laadittiin WSP-riskienarviointi vuoden 2019 aikana. Riskienarvioinnin perusteella tunnistetut toimenpiteet on aloitettu vuoden 2019 aikana ja jatkuivat vuodelle 2023.

Talouden toteutuminen

Vesi- ja viemärlaitoksen vedenkulutus ja siitä saatavat tuotot ovat pienentyneet vuodesta 2019 alkaen.

Kunnanvaltuuston asettamat vesihuoltolaitosta koskevat strategiset tavoitteet

Tavoite	Toimenpide ja mittari
Energiatohokkuuden edistäminen. Sujuvuudella taloushyötyjä • tasapainoinen talous on kaikkien tavoite ja vastuu • ideoidaan tehokkaampia, fiksumpia tapoja toimia. Kokonaishyödyt: • yhteisen ideoinnin määrä kasvaa • kestävä kuntatalous	Kunnan vesihuoltoverkoston hulevesiongelmia pienennetään etsimällä kohteet, joista hulevesiä pääsee viemäriverkostoon. • mittarina taloushyödyt (kustannussäästö käytössä) ja puhdistamolle saapuvan jätevesimäärän pieneneminen • Puhdistamolle saapuva jätevesimäärä on kasvanut, vaikka laskutettava määrä on laskenut, johtuen hulevesistä.

Riskit ja epävarmuustekijät

Riskitekijät	Toimenpide / Toteutuma
Laadukkaan veden saanti Poikkeukselliset sääolosuhteet, sateiset talvet ja kuivat kesät	WSP -suunnitelman mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen.
Vuodot verkostoissa, vanhimman verkoston ikä yli 40 v. Viemäri verkostoon pääsee edelleen hulevesiä, joka lisää puhdistamon virtaamia rankkasateiden aikana.	Verkostojen kartoituksen loppuun saattaminen ja korjaussuunnitelman laatimisen käynnistäminen Verkostoa on kartoitettu. Korjaussuunnitelman laatiminen ei ole vielä käynnistynyt.
Energiamarkkinoiden epävakaus. Sähkön hankintasopimus on päättyvässä 31.12.2023.	Taloussuunnitelma vuosille tulee varautua sähköhinnan nousuun. Uusi sähköntoimittaja on kilpailutettu ja hintataso on maltillisempi kuin ennusteet olivat. Hintataso on kuitenkin nousemassa aikaisempiin vuosiin verrattuna.

Investoinnit

Vesimittareita vaihdettu yksittäisiä rikkoutuneita. Laajamittaisen mittareiden vaihtourakka on alkanut vuonna 2022 ja jatkuu vuodelle 2024. Tuolloin on tarkoitus aloittaa vesimittareiden etäluenta.

Tuloslaskelma

Perhon kunta

TASEYKSIKKÖ

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TULOSLASKELMA

TULOSLASKELMA

	2023		2022	
Liikevaihto	483 926,23		493 429,83	
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot	8 744,38		1 329,47	
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-97 098,63		-119 214,20	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-183 059,75	-280 158,38	-110 169,16	-229 383,36
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-73 636,75		-71 658,63	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-12 164,29		-13 922,80	
Muut henkilösivukulut	-3 223,26	-89 024,30	-3 325,02	-88 906,45
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-213 309,48		-223 048,44	
		-213 309,48		-223 048,44
Liiketoiminnan muut kulut		-11 470,02		-2 811,24
Liikeylijäämä (-alijäämä)	-101 291,57		-49 390,19	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-16 931,30		-16 931,30	
Muut rahoituskulut	-16 279,03	-33 210,33	-16 607,92	-33 539,22
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä	-134 501,90		-82 929,41	
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut		0,00		0,00
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	-134 501,90		-82 929,41	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-134 501,90		-82 929,41	

Toiminnan tulot toteutuivat talousveden 101,2 %:sti ja jäteveden 101,0 %:sti käyttömaksujen osalta. Uusia liittymiä tuli yksi vesiliittymä ja yksi viemäri liittymä. Toimintakulut ylittivät budjetoidun johtuen pääosin materiaali- ja kunnossapitokustannusten kasvusta. Lisäksi vesihuoltolaitoksen kustannuksia korotti vesivahingon kustannukset, joita vakuutus yhtiö ei korvannut.

Viemäri laitoksen tulos on ollut pitkään alijäämäinen ja se on joutunut lainaamaan kunnalta ja vuonna 2023 myös vesilaitos jäi alijäämäiseksi. Kunnanvaltuusto päätti 18.6.2018 §35 korottaa maltillisesti jäteveden kulutusmaksua 1,00 €/m³ ja perusmaksua 6,00 €/vuosi/liittymä, lisäksi suunnitelmassa on korottaa jäteveden kulutusmaksua vuonna 2025 lisää arviolta 1,13 €/m³. Vuonna 2018 on laskennallisesti arvioitu, että viemäri laitos kattaisi omantoimintansa vuoden 2025 korotuksen jälkeen ja olisi maksanut lainansa kunnalle vuoteen 2041 mennessä. Korotustarve olisi ollut vuonna 2018 laskennallisesti kulutusmaksuun 1,88 €/m³ ja perusmaksuun 6,00 €/vuosi/liittymä. Laskennassa käytetty oletuksena, että jätevesien määrä kasvaa maltillisesti vuosittain. Toteumat ovat kuitenkin olleet laskusuuntaisia korotuksesta lähtien ja trendi on jatkunut vuosina 2019–2022. Tämän takia, on vuoden 2025 korotus tarve arvioitua suurempi. Valtuusto päätti 18.9.2023 §61 korottaa kaikkien jätevesiliittymien perusmaksua +40,00 €/vuosi/liittymä ja rivitaloille lisäksi tuli +20,00 €/vuosi/asunto 1.1.2024 alkaen.

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Vesihuolto yhteensä

Sijoitetun pääoman tuotto, %, tp 2023	-8,6
<i>Sijoitetun pääoman tuotto, %, tp 2022</i>	<i>-11,6</i>

Tunnusluku kertoo liikelaitokseen sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa liikelaitoksen suhteellista kannattavuutta Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo sattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvoista.

Vesihuolto yhteensä

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	-4,7
<i>Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %, tp 2022</i>	<i>-3,3</i>

Tunnusluku kertoo kunnan liikelaitokseen sijoittaman pääoman tuoton. Kunnan sijoittaman pääoman tuotto-% ei ole sama asia kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainankorko, koska sijoitetun pääoman tuotto-%:n laskennassa otetaan mainittujen erien lisäksi huomioon myös yli-/alijäämät sekä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset.

Vesihuolto yhteensä

Voitto, %	-27,8
<i>Voitto, %, tp 2022</i>	<i>-18,1</i>

Tunnusluku kertoo kuinka suuren prosentuaalisen osuuden liikelaitoksen yli-/alijäämä ennen varauksia ja vero muodostaa liikevaihdosta. Jos prosenttiluku on negatiivinen, liikelaitoksen toiminta on tappiollista.

TASEYKSIKKÖ
VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASE

TASE

VASTAAVAA	1.1.2023	31.12.2023	Muutos
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 508 943,00	3 390 962,01	-117 980,99
Aineettomat oikeudet	13 471,53	6 443,01	-7 028,52
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	13 471,53	6 443,01	-7 028,52
Aineelliset hyödykkeet	3 495 471,47	3 384 519,00	-110 952,47
Maa- ja vesialueet	5 022,10	5 022,10	0,00
Rakennukset	44 041,14	37 383,90	-6 657,24
Kiinteä laitteet ja rakenteet* as muutet	3 334 022,12	3 327 863,82	-6 158,30
Koneet ja kalusto	19 079,18	14 249,18	-4 830,00
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	93 306,93	0,00	-93 306,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT	153 188,15	146 697,31	-6 490,84
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00
Saamiset	153 188,15	146 697,31	-6 490,84
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	0,00
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	153 188,15	146 697,31	-6 490,84
Myyntisaamiset	153 188,15	146 697,31	-6 490,84
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 662 131,15	3 537 659,32	-124 471,83

VASTATTAVAA	1.1.2022	31.12.2023	Muutos
OMA PÄÄOMA	2 007 381,22	1 872 879,32	-134 501,90
Peruspääoma	1 693 130,27	1 693 130,27	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	402 471,86	314 250,95	-88 220,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-88 220,91	-134 501,90	-46 280,99
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET			
VARAUKSET	0,00	0,00	0,00
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00	0,00
Eläkevaraukset	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA	1 654 749,93	1 664 780,00	10 030,07
Pitkäaikainen	1 627 903,38	1 638 997,51	11 094,13
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00
LAINA KUNNALTÄ *as korjattu	1 627 903,38	1 638 997,51	11 094,13
Lyhytaikainen	26 846,55	25 782,49	-1 064,06
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	15 098,17	13 913,75	-1 184,42
Muut velat	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	11 748,38	11 868,74	120,36
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 662 131,15	3 537 659,32	-124 471,83

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT 2023

Vesihuolto yhteensä

Omavaraisuusaste, % **52,9**

Omavaraisuusaste, %, tp 2022 54,8

Omavaraisuusaste mittaa laitoksen vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä

Vesihuolto yhteensä

Suhteellinen velkaantuneisuus, % **344,0**

Suhteellinen velkaantuneisuus, %, tp 2022 339,4

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoempi tunnusluku liikelaitosten välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet laitoksella on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Vesihuolto yhteensä

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), milj. € **0,448**

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), milj. €, tp 2022 0,314

Luku osoittaa, paljonko laitoksella on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Vesihuolto yhteensä

Lainakanta 31.12, milj. € **1,638**

Lainakanta 31.12, milj. €, tp 2022 1,629

Liikelaitoksen lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Rahoituslaskelma

Perhon kunta

TASEYKSIKKÖ

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) RAHOITUSLASKELMA

RAHOITUSLASKELMA

	2023		2022	
Toiminnan rahavirta				
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-101 291,57		-54 681,69	
Poistot ja arvonalentumiset	213 309,48		223 048,44	
Rahoitustuotot ja -kulut	-33 210,33		-33 539,22	
Satunnaiset erät				
Tuloverot				
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	78 807,58	0,00	134 827,53
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-95 328,49		-101 857,57	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	-95 328,49	0,00	-101 857,57
Toiminnan ja investointien rahavirta		-16 520,91		32 969,96
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys kunnalle				
Antolainasaamisten lisäys muilta				
Antolainasaamisten vähennys kunnalta				
Antolainasaamisten vähennys muilta		0,00		0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	0,00		0,00	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta	11 094,13		-31 591,04	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta		0,00		0,00
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset				
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos kunnalta	0,00			
Saamisten muutos muilta	6 490,84		8 493,07	
Korottomien velkojen muutos kunnalta	0,00		0,00	
Korottomien velkojen muutos muilta	-1 064,06	5 426,78	-9 871,99	-1 378,92
Rahoituksen rahavirta		5 426,78		-1 378,92
Rahavarojen muutos		16 520,91		-32 969,96
Rahavarojen muutos		0,00		0,00
Rahavarat 31.12		0,00		0,00
Rahavarat 1.1		0,00		0,00

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT, tp 2023**Vesihuolto yhteensä****Investointien tulo-rahoitus, % 117,5**

Investointien tulo-rahoitus, %, tp 2022 165,3

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu varsinaisella tulo-rahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella (omaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä).

Vesihuolto yhteensä**Lainanhoitokate 0,4**

Lainanhoitokate, tp 2022 0,7

Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluku on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisää lainaa, realisoimaan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Perhon kunta
TASEYKSIKÖ
VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRILAITOS) TASE

TASE

VASTAAVAA	1.1.2023	31.12.2023	Muutos
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 508 943,00	3 390 962,01	-117 980,99
Aineettomat oikeudet	13 471,53	6 443,01	-7 028,52
Aineettomat oikeudet	0,00	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot	13 471,53	6 443,01	-7 028,52
Aineelliset hyödykkeet	3 495 471,47	3 384 519,00	-110 952,47
Maa- ja vesialueet	5 022,10	5 022,10	0,00
Rakennukset	44 041,14	37 383,90	-6 657,24
Kiinteä laitteet ja rakenteet* as muutet	3 334 022,12	3 327 863,82	-6 158,30
Koneet ja kalusto	19 079,18	14 249,18	-4 830,00
Enn.maksut ja keskeneräiset hankinnat	93 306,93	0,00	-93 306,93
VAIHTUVAT VASTAAVAT	153 188,15	146 697,31	-6 490,84
Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00
Valmiit tuotteet/tavarat	0,00	0,00	0,00
Muu vaihto-omaisuus	0,00	0,00	0,00
Saamiset	153 188,15	146 697,31	-6 490,84
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	0,00
Myyntisaamiset	0,00	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	153 188,15	146 697,31	-6 490,84
Myyntisaamiset	153 188,15	146 697,31	-6 490,84
Lainasaamiset	0,00	0,00	0,00
Muut saamiset	0,00	0,00	0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 662 131,15	3 537 659,32	-124 471,83

VASTATTAVAA	1.1.2023	31.12.2023	Muutos
OMA PÄÄOMA	2 007 381,22	1 872 879,32	-134 501,90
Peruspääoma	1 693 130,27	1 693 130,27	0,00
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	402 471,86	314 250,95	-88 220,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-88 220,91	-134 501,90	-46 280,99
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET			
VARAUKSET	0,00	0,00	0,00
Poistoero	0,00	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00	0,00
Eläkevaraukset	0,00	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00	0,00
VIERAS PÄÄOMA	1 654 749,93	1 664 780,00	10 030,07
Pitkäaikainen	1 627 903,38	1 638 997,51	11 094,13
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Muut velat	0,00	0,00	0,00
LAINA KUNNALTÄ *as korjattu	1 627 903,38	1 638 997,51	11 094,13
Lyhytaikainen	26 846,55	25 782,49	-1 064,06
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00	0,00
Saadut ennakot	0,00	0,00	0,00
Ostovelat	15 098,17	13 913,75	-1 184,42
Muut velat	0,00	0,00	0,00
Siirtovelat	11 748,38	11 868,74	120,36
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 662 131,15	3 537 659,32	-124 471,83
Korvaus peruspääomasta 1%	16 931,30		

Hulevesi

Kunnanvaltuuston 10.6.2002 § 30 mukaisesti. Hulevesiä ei Perhon kunnassa johdeta viemäriverkostoon ja hulevesiverkoston investointikustannukset sisältyvät kaavateiden rakentamiskustannuksiin vuoden 2020 aikana.

Sadevesiviemärointi on kunnan taseessa kiinteät rakenteet ja laitteet/kaavatiet.

Sadevesiviemärointi on alkujaan ollut katujen kuivatukseen tarkoitettu eikä se liittynyt vesihuoltoon. Vuosien 2018–2020 aikana hulevesiviemärointi on kuitenkin laajentunut, siihen on liitetty myös joitakin kiinteistöjä suoraan ja siten se muodostaa nykyään hulevesiverkon kirkonkylän alueella. Hulevesiverkoston kunnossapito sopii paremmin vesihuoltolaitoksen resursseilla hoidettavaksi. Tästä syystä talousarvion 2021 valmistelussa on päätetty eriyttää hulevesiverkosto kaavateistä ja alkaa perimään asemakaava-alueen kiinteistöiltä hulevesimaksua, jonka suuruudeksi valtuusto on vahvistanut 25,00 €/kiinteistö/vuosi. Kiinteistöjä asemakaava-alueella on noin 200 kpl.

Huleveden kustannukset on aiemmin katettu verovaroin ja jatkossa nyt määritettävällä erillisellä hulevesimaksulla (julkisoikeudellinen maksu). Hulevesimaksu on arvonlisäveroton maankäyttö- ja rakennus lain 103 n §:n sekä ALV 6 §:n perusteella. Kunnan hulevesimaksun ei tarvitse olla täyskateinen. Kunnan hulevesijärjestelmällä tarkoitetaan kaikkia niitä rakenteita ja ratkaisuja, joilla hulevesiä johdetaan ja käsitellään (esim. ojat, hulevesialtaat ja hulevesiviemärit). Hulevesiviemärin pituus on noin 1,8 km.

Hulevesijärjestelmän vaikutusalue on se alue, jolla sijaitsevia kiinteistöjä kunnan hulevesijärjestelmä palvelee. Vaikutusalueeseen kuuluminen ei edellytä konkreettista liittymistä järjestelmään. Vaikutusalue kattaa Perhon kunnan asema kaava-alueen, sekä ne kaava-alueiden reuna vyöhykkeet, jotka hyötyvät kunnan hulevesijärjestelmästä. Hulevesimaksuja laskutettiin vuonna 2022 yhteensä 5 550 €. Talousarviota vuodelle 2023 laadittaessa valtuusto on päättänyt luopua hulevesimaksun keräämisestä.

Perhon kunta, kunnanhallitus
Tilinpäätöksen 2023 allekirjoitukset

Perhossa 25.3.2024

Matti Louhula
puheenjohtaja

Tapio Peltokangas
1. varapuheenjohtaja

Mirja Siironen
2. varapuheenjohtaja

Anni Hertteli
jäsen

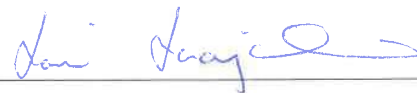
Pauli Jylhä
jäsen

Matti Kytölä
jäsen

Antti Saralampi
varajäsen

Lauri Laajala
kunnanjohtaja

Kirsi Kellokangas
vs. talous- ja hallintojohtaja

Tilinpäätösmerkintä
Olemme antaneet tähän suostumastamme tilin-
tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen

Perho 30.5.2024

BDO Auditor Oy
Tilintarkastusyhteisö

Tuula Kytölä

JHT HT